

Gorenjski Glas

PETEK, 28. APRILA 2017

LETO LXX, ŠT. 34, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Pozeba povzročila škodo v kmetijstvu

Na Gorenjskem je največ škode v pridelavi zgodnjega krompirja, solate in jagod ter v sadjarstvu.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Nadpovprečno toplo vreme v marcu in v prvi polovici aprila je pospešilo razvoj rastlin, tako da je bila od deset do štirinajst dni bolj zgoden od običajnega. Ko so se v nočeh in jutrih 20. in 21. aprila temperature spustile pod ledišče, celo do minus šest stopinj Celzija, je nastala močna pozeba, ki je povzročila veliko škodo tudi kmetijskim gospodarstvom na Gorenjskem. Po prvi oceni kmetijske svetovalne službe so največ škode utrpeli pridelovalci zgodnjega krompirja, solate in

jagod ter sadjarji, v Čebelarški zvezi Slovenije pa opozarjajo tudi na škodo v čebelarstvu. Kot je povedala Marija Kalan, specialistka za rastlinsko pridelavo v Kmetijsko-gozdarskem zavodu Kranj, je na Gorenjskem škoda nekoliko manjša na višje ležečih območjih, kjer je bila vegetacija bolj pozna, in večja na ravninskih območjih, kjer so zaradi hudega mraza pozebli tudi zgodnji krompir, solata in jagode, ki so bili pokriti s kopreno. »Izpad pridelka pri jagodah bo verjetno zelo velik, manjši bo pri krompirju in solati, izkop zgodnjega

krompirja bo tudi od dva do tri tedne kasnejši,« je dejala Kalanova in poudarila, »kolikšen bo zaradi pozebe dejanski izpad pridelka, je za zdaj težko oceniti oziroma napovedati, morda bo lažje o tem kaj reči čez približno dva tedna.«

Primož Zupan, kmet s Prebačevega, ki se na kmetiji preživlja s pridelovanjem krompirja in zelenjave, je povedal, da je pozeba največ škode povzročila na solati, ki naj bi jo v kratkem že pobrali z njive in pripravili za prodajo, in na zgodnjem krompirju, ki ni bil pokrit s kopreno.

► 12. stran

Foto: Gorazd Kavčič

Po pozebi: nasad zgodnjega krompirja na kmetiji Primoža Zupana na Prebačevem

Prvomajske budnice in shodi

Na predvečer prvega maja, praznika dela, bodo tudi letos na Gorenjskem zagoreli številni kresovi, praznični dan pa bodo zaznamovale budnice in shodi na že tradicionalnih prizoriščih.

V. S., M. A., M. R., J. P.

Kranj – Na predvečer praznika, v nedeljo, bo od 17. ure kresovanje na Bazenu v Kranju, kresni prireditvi pa bodo pripravili še na Golniku in Podblici. Na praznični dan bodo Kranjčanke in Kranjčane zbudili godbeniki Pihalnega orkestra MO Kranj. Tradicionalno prvomajsko

srečanje bo na sv. Joštu nad Kranjem. Organizator srečanja je Svet gorenjskih sindikatov v sodelovanju z Mestno občino Kranj. Program se bo začel ob 9.30 z nastopom folklornih skupin, ki mu bo sledil nastop Pihalnega orkestra Mestne občine Kranj. Zbrane bosta pozdravila predsednica Sveta gorenjskih sindikatov

Nežka Bozovičar in župan Boštjan Trilar. Sledil bo govor predsednika RS Boruta Pahorja in podelitev nagrad zaslužnim delavcem. Pripravljen je zanimiv kulturni program, ob zvokih kitare Andreja Šifrerja in ansambla Veseli svatje pa bo poskrbljeno tudi za razvedrilo. Za gostinsko ponudbo bodo poskrbeli v Domu na Joštu.

Člani Sveta gorenjskih sindikatov lahko pri svojem sindikatu dobijo ugodne bone za hrano in pijačo. Za udeležence, ki ne zmorejo pohoda, bo med 7.30 in 16. uro organiziran krožni avtobusni prevoz Stražišče–Jošt–Stražišče s postanki na avtobusnih postajališčih. Več informacij na www.kranj.si.

► 6. stran

V torek, 2. maja, je še praznični dan, zato bo naslednja številka Gorenjskega glasa izšla v sredo, 3. maja.

Priloge: **jeseniške novice**
deželne novice
kranjske novice

energija narave

Kje in kdaj do najcenejših kvalitetnih lesnih peletov?
NA DNEVU ODPRTIH VRAT 13.5.2017!
peleti že od 168,72€ + DDV/t

ENERGIJA NARAVE D.O.O., POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO 90, POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO

PICK & PLACE -
IZBERI & POSTAVI
Lesena hiša H 145

JELOVICA

od 81.600,00 €

080 23 23

www.jelovica-hise.si

AKTUALNO

Lastništvo lahko potrdi priča

S 1. majem bo obvezno registrirati tudi moped. Za vse, ki nimajo dokazila o izvoru in lastništvu mopeda, je predviden t. i. ugotovitveni postopek. Prva registracija mopeda in njegovo zavarovanje stane približno sto evrov.

3

GG+

Morski velikani pod kamniškimi planinami

V Arboretumu bodo cvetlične gredice letos popestrili z zanimivo razstavo morskih sesalcev v naravni velikosti, ki so jih izdelali sami. Zaradi velikosti in teže jih bodo po parku razvozili kar s helikopterjem.

15

GG+

Preberimo, kaj piše na embalaži

»Pomembno je, da potrošnik uporablja proizvod v skladu z navedbami in da prebere, kaj piše na embalaži,« ugotavlja dr. Marta Ciraj, predsedujoča Odboru za varstvo zdravja potrošnikov pri Svetu Evrope.

18

ZANIMIVOSTI

Škarje in nože некоč ostrili potujoči brusarji

Tako kot vsem dobro poznani Ribničani s suho robo so se s trebuhom za kruhom na pot некоč morali odpraviti tudi rezijanski brusarji, ki so šli od kraja do kraja in gospodinjam brusili škarje in nože, popravljali dežnike ...

27

VREME

Danes bo sprva deževno, popoldne pa bo dež ponehal. Jutri in v nedeljo bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo.

5/16 °C
jutri: delno jasno

Prve izkušnje z e-naročanjem

E-naročanje je nadgradnja e-napotnice in prinaša prednosti, kot je pregled nad prvimi prostimi termini pri izvajalcih storitev na enem mestu.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Desetega aprila je v Sloveniji e-napotnica postala polno veljavna, samostojen dokument. Iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje so sporočili, da je bilo že v prvem tednu skupaj izdanih več kot 55 tisoč e-napotnic in izvedenih več kot 34 tisoč e-naročil. To je primerljivo s številom dnevnih izdanih papirnatih napotnic pred uvedbo elektronskega naročanja, so še sporočili, dodali pa, da elektronski sistem z izjemno nekaj prvih dni deluje stabilno. Za 1132 storitev lahko vsak uporabnik spleta spremlja podatke o čakalnih dobah (prvih prostih terminih) za vse izvajalce zdravstvenih dejavnosti na cacalnedobe.ezdrav.si. »E-naročanje je nadgradnja e-napotnice, ko se poleg izdaje napotnice poišče tudi ustrezen izvajalec in določi termin pregleda. Zdravniki in sestre v ambulanti tega zaradi preobremenjenosti ne moremo izvajati, smo pa organizirali t. i. info točke, kjer pri tem pomagamo tistim, ki niso večji uporabi računalnika,« je povedal dr. Aleksander Stepanović, dr. med., specialist splošne medicine v Zdravstvenem domu Kranj in strokovni vodja Osnovnega zdravstva Gorenjske in dodal, da v veljavi ostajajo načini naročanja, ki so obstajali že pred e-napotnico, se pravi

osebno ali po telefonu, zato gre v vsakem primeru le za izboljšavo in dodatno možnost za bolnike.

Je pa Stepanović opozoril na nekaj težav: »Težave so še pri pisanju e-napotnic in iskanju ustreznih vrst zdravstvenih storitev (VZS) predvsem za nekatere radiološke preiskave in nenavadna poimenovanja v šifrantu. Opažamo tudi, da je sekundarni in terciarni nivo, predvsem v Ljubljani, slabše pripravljen na uvedbo e-napotnic in jih ponekod še ne izdajajo, bolnike pa pošiljajo k nam, kar je najmanj nesmiselno in nepošteno tako do bolnikov kot do nas, zdravnikov na primarnem nivoju. Poleg tega pri nas ne moremo izdati napotnic za subspecialistične preiskave, ki so v domeni specialistov, dveh napotnic za istega specialista (isti VZS) pa se tudi ne da izdati. Tudi pri napotnicah, napisanih na terenu v nujnih primerih, je nemogoče iz glave vedeti vse nove šifre, pri čemer vztrajajo posamezni izvajalci na sekundarnem nivoju.«

Vprašali smo še po izkušnjah z e-napotnicami v Kliniki Golnik. Sporočili so, da je bilo potrebnih nekaj organizacijskih in procesnih sprememb in da čisto gladko še ne teče, nekaj izzivov je še. Pacienti pa so se hitro navadili poklicati in povedati številko potrdila o izdani e-napotnici.

Vse več kršitev zakonodaje

Inšpektorat za delo beleži vse več kršitev delovnopravne zakonodaje in raven spoštovanja zakonodaje ocenjuje kot nizko.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Inšpektorat za delo je lani na vseh treh področjih delovanja ugotovil 33.360 kršitev in izdal skoraj 11 tisoč različnih ukrepov, je na torkovi novinarski konferenci pojasnila glavna inšpektorica za delo Nataša Trček. Inšpektorji so izrekli tudi okoli 3,3 milijona evrov glob.

Slovinci delamo preveč

Na področju nadzora delovnih razmerij inšpektorat že od leta 2009 beleži največ kršitev na področju neizplačanih plač ali zamud pri izplačilu plač, različnih dodatkov za delo ter regresa za letni dopust. Lani so na tem področju zabeležili celo največ kršitev do zdaj, več kot pet tisoč.

»Še vedno je veliko dela prek različnih oblik samozaposlitev, civilnih pogodb in samostojnih statusov, ko bi moralo biti sklenjeno redno delovno razmerje. Smo pa s pomočjo preteklih akcij dosegli večje število zaposlitev, predvsem na področju novinarstva,« pravi Trčkova.

Ugotavljajo, da se kljub ugodnim kazalcem delodajalci ne odločajo za nove zaposlitve, temveč dodatno obremenjujejo že zaposlenih. Kljub temu v zadnjem času zaznavajo tudi več primerov, ko delodajalci želijo zaposliti nove delavce, pa jih ne dobijo. »Slovinci delamo

Raven spoštovanja delovnopravne zakonodaje je na nizkem nivoju, pravi glavna inšpektorica Nataša Trček.

preveč, delamo izven zakonitih predpisov, posamezni delavci tudi okoli 12 ur na dan, manj pa je zaznanih ekstremov, ko delavci delajo po 16 ur,« še dodaja glavna inšpektorica, ki ocenjuje, da je stanje spoštovanja delovnopravne zakonodaje še vedno na nizki ravni. Število ugotovljenih kršitev skokovito narašča. Če je bilo kršitev na področju delovnih razmerij leta 2008 5466, so jih lani zabeležili že 11.788.

Pojavlja se tudi otroško delo

Zadnje mesece se na inšpektoratu ukvarjajo tudi z delom otrok. Po besedah Nataše Trček so se namreč v zadnjem času tudi pri nas pojavile predvsem

tuje agencije, ki posredujejo delo otrok. Večinoma gre za snemanje reklam in filmov. »Nekatere severnoevropske države so podobno delo prepovedale, zato se ta trg seli nižje, na jug,« porast tovrstnega dela pojasnjuje Trčkova, ki dodaja, da je področje dela otrok pri nas še slabo regulirano, v teku pa so že pogovori, kako problematiko razrešiti.

Lani petnajst smrtnih žrtev

Nizko raven spoštovanja predpisov po besedah direktorja inšpekcije nadzora varnosti in zdravja pri delu Slavka Krištofelca, ugotavljajo tudi na tem področju. Število ugotovljenih kršitev se tudi tu zvišuje.

Lani so jih ugotovili 21.521, leta 2012 pa 15.939. Najpogosteje inšpektorji ugotavljajo kršitve glede izjave o varnosti z oceno tveganja, usposabljanja delavcev za varno delo ter zagotavljanja zdravja delavcev. Največ kršitev, tako kot na področju nadzora delovnopravne zakonodaje, ugotavljajo na področju gradbeništva, gostinstva in trgovine.

Prav danes obeležujemo svetovni dan varnosti in zdravja pri delu ter mednarodni dan žalovanja za delavci, umrli in poškodovani na delovnem mestu. Lani so obravnavali 9186 prijav nezgod pri delu, od tega 15 smrtnih, kar je precej manj kot pretekla leta. Največ, pet, jih je umrlo zaradi posledic prometne nesreče, trije zaradi nasilja na delovnem mestu s strani tretje osebe, dva sta pri opravljanju fizičnega dela doživela srčni zastoj, preostali pa zaradi različnih poškodb ali padcev pri delu.

Socialna inšpekcija je opravila 122 inšpekcijskih nadzorov, a ker ni več zavezana, da na tri leta pri vseh izvajalcih opravi redni inšpekcijski nadzor, je teh manj. Opravljena inšpekcijska ravnanja so namreč pokazala, da se socialnovarstvena dejavnost večinoma izvaja strokovno in zakonito, saj se očitki v več kot 80 odstotkih proučenih pobud za nadzor izkažejo kot neutemeljene.

Tržnica Okusi Kamnika – Podeželje in Eko

Kamnik – Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik vabi v soboto, 29. aprila, na tržni dan Okusi Kamnika – Podeželje in Eko, ki ga na Glavnem trgu pripravijo vsako zadnjo soboto v mesecu. Tudi jutri bodo med 8. in 13. uro stojnice polne lokalne hrane, ob 10. uri pa bodo nastopili Orkester harmonikarjev Cirila Spruka ter plesalci Folklorne skupine Kamnik.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nagrajenci

V nagradnih igrah, ki sta bili objavljeni 18. aprila 2017, prejmejo zgoščenko Glasbene produkcije RTV Slovenija Marija Lebar iz Škofje Loke, Jana Osterman z Visokega in Jože Jeram iz Kranja. Vstopnico za koncert Cece pa prejmeta Svetlana Požek iz Zgornje Besnice in Peter Gale iz Smednika.

Nagrajencem čestitamo!

Seawayevo premoženje so prodali

Prostore na Zgoši in na Bledu je skupaj s stroji in štirimi kalupi za izdelovanje bark za 5,2 milijona evrov kupil ruski poslovnež Vladimir Zinčenko, ki je že pred dobrim letom in pol uspešno zagnal proizvodnjo Seawayevih plovil.

MARJANA AHAČIČ

Zgoša – Vladimir Zinčenko oziroma njegovo podjetje SVP Avijo je v torek kupilo nepremičnine podjetja Seaway. Po lanskem neuspelem poskusu prodaje Seawayevih nepremičnin na Gorenjskem je namreč stečajni upravitelj ponovno skušal najti kupca prek javne dražbe. Tokrat je bila izhodiščna cena za nepremičnine Seaway Designa na Zgoši in na Bledu skupaj s premičninami Seaway Yachts, ki so se prodajale kot celota, 5,2 milijona evrov.

Tri nepremičnine, dve na Zgoši in eno na Bledu, skupaj s stroji in štirimi kalupi

za izdelovanje bark je kupil ruski poslovnež, ki v prostorih in z opremo nekdanjega Seawayja že dobro leto izdeluje že uveljavljene barke znamke Greenline ter snuje nove. Trenutno podjetje zaposluje 160 delavcev, 120 na Zgoši in 40 v novih prostorih v Škofji Loki.

»Presodili smo, da so tokrat postavili pošteno ceno. Nakup nepremičnin, strojev in kalupov nam omogoča, da resno investiramo tako v stavbe kot v vzdrževanje strojev,« je v torek po dražbi, kjer je bil edini kupec, povedal Zinčenko,« po drugi strani pa nam lastništvo zagotavlja določeno stabilnost in omogoča lažji razvoj.

Odkup premoženja na dražbi je za SVP avio pomembno tudi zato, da si bodo pri prodajalcih plovil po vsem svetu spet pridobili zaupanje, ki ga je Seaway bratov Jakopin s stečajem izgubil.

Povedal je še, da se za nakup blagovnih znamk niso odločili, njihova izklicna cena je namreč zanje še vedno previsoka. Prav tako na dražbi ni bilo drugih ponudnikov za odkup blagovnih znamk, kot so Seaway, Greenline, Shipman ...

Kot pravi, podjetje posluje dobro, proizvodnja teče skoraj na polno. S tem ko so si zagotovili nove prostore v Škofji Loki, lahko sami izdelujejo tudi plastične dele

plovil, več prostora pa jim daje tudi več možnosti za razvoj.

V slabih dveh letih, odkar podjetje Vladimira Zinčenka deluje na Zgoši – od lanske jeseni tudi v Škofji Loki – so izdelali sto plovil, med temi največ Greenline 33, bark, katerih cena je okoli četrta milijona evrov. Razvili so nov model Greenline 36, s katerim poskušajo najti nove trge, modeli za izdelavo jadrnic Shipman, ki so naprodaj na dražbi, jih za zdaj ne zanimajo, pravi Zinčenko, saj je zdaj več zanimanja za motorne modele Oceanclass, katerih cene se gibljejo od dva milijona evrov navzgor.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme MIHA KLINAR s Hrušice.

Lastništvo lahko potrdi priča

S 1. majem bo obvezno registrirati tudi mopede. Za vse, ki nimajo zahtevanega dokazila o izvoru in lastništvu svojega mopeda, je predviden t. i. ugotovitveni postopek.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Pred tedni je po Facebooku zaokrožil tragikomičen zapis nekoga, ki je skušal registrirati svoj 38 let star moped, ki razvije najvišjo hitrost 25 km/h, kar zapoveduje nova zakonodaja.

razvijejo najvišjo hitrost 25 km/h, pri njihovi vožnji pa je potrebna tudi uporaba čelade. Za registracijo lastniki potrebujejo dokazilo o izvoru in lastništvu vozila, homologacijski dokument (za mopede, ki so bili dani v promet po 1. oktobru 1993,

ugotovitvenem postopku lastnik poda izjavo, kako je moped prišel v njegovo last in da je bil moped v Sloveniji že pred 1. majem 2004. Njegovo izjavo morata potrditi praviloma dve priči, ki pa morata biti dovolj stari, da se lahko spominjata pridobitve

navodilom dovolilo dokazovanje lastništva z ugotovitvenim postopkom tudi za mopede, ki so prišli v Slovenijo tudi po 1. maju 2004, vendar le za tiste z največjo hitrostjo do 25 km/h, morajo pa ti mopedi obvezno imeti homologacijski dokument (potrdilo o skladnosti), dodaja. Vozniško dovoljenje za registracijo mopeda do 25 km/h ni potrebno.

Od 6. aprila naprej, ko je mopede že možno registrirati, so v kranjski poslovalnici AMZS v povprečju opravili od štiri do šest njihovih registracij dnevno. »Za približno polovico mopeda se je izkazalo, da lastniki niso imeli dokazil o lastništvu, v teh primerih so se izvedli ugotovitveni postopki. Doslej so še v vseh ugotovitvenih postopkih nastopale verodostojne pričë,« je pojasnil Grabec.

Mopeda, ki zaradi predelave dosega višjo hitrost od 25 km/h, sprememba hitrosti pa ni vpisana kot predelava, ni možno registrirati, še opozarja Grabec. V tem primeru mora lastnik pri pooblaščenici organizaciji zaprositi za odobritev predelave, ki pa mora biti izvedena na servisu in skladna s homologacijsko dokumentacijo, ali pa moped predelati nazaj v prvotno stanje. Če pa je moped tovarniško izdelan za hitrost, ki je večja od 25 km/h, pa se registrira kot moped do 45 km/h.

Prva registracija mopeda z vsemi potrebnimi postopki in njegovo zavarovanje vas bo stala približno sto evrov. Polna cena zavarovanja znaša od 25 do 30 evrov, glede na vaš bonus ali malus pa je seveda lahko tudi nižja ali višja. Cena tehničnega pregleda je dobrih 17 evrov, prva (nova) registracija stane 19,70 evra, nadaljnja podaljšanja registracije pa 8,90 evra. Za izdajo prometnega dovoljenja boste plačali dober evro, za tablico pa slabih osem evrov. Generiranje na stezi in ugotovitveni postopek za lastništvo, kar je enkratni znesek ob prvi registraciji, če lastnik nima dokumentov, staneta 35 evrov.

Po 1. maju je registracija mopeda obvezna. / Foto: Gorazd Kavčič

V omenjeni objavi se njen avtor med drugim ni mogel načuditi »predpisu«, da mora biti lastnik, ki si želi pridobiti lastninsko pravico nad mopedom, za kar sicer ne poseduje nobenega drugega ustreznega dokazila, 18 let starejši od mopeda, priči, ki bi v t. i. ugotovitvenem postopku verodostojno potrdili obstoj lastništva, pa še petnajst let starejši od njega. Da bi bilo tako pravilo absurdno, se je videlo že po množičnem odzivu in komentarjih ostalih uporabnikov družabnega omrežja, od katerih pa – zanimivo – ni skoraj nihče podvomil o resničnosti navedb. No, mi smo, zato smo za pojasnilo povprašali Uroša Grabca, vodjo kranjske poslovne enote AMZS, kjer izvajajo tudi tehnične preglede in registracijo vozil.

Pomembna tudi starost priče

Novela zakona o motornih vozilih s 1. majem res uvaja obvezno registracijo mopeda oziroma koles s pomožnim motorjem, ki

če je moralo biti izdano, oz. obvezno po 1. maju 2004), dokazilo o sklenjenem zavarovanju avtomobilske odgovornosti in dokazilo o tehnični brezhibnosti vozila. Prvi tehnični pregled je sicer pri mopedih tako kot pri drugih motornih vozilih obvezen štiri leta po prvi registraciji, nato vsaki dve leti do osmega leta starosti, potem pa vsako leto. Je pa tehnični pregled obvezen že pri prvi registraciji, če je moped starejši od štirih let.

Za moped, ki je bil kupljen v Sloveniji, se kot dokazilo o izvoru in lastništvu šteje račun o nakupu novega mopeda ter račun oz. kupoprodajna pogodba o prenosu lastništva s prvega na zadnjega lastnika (zahtevana je torej sledljivost lastništva). Zakon pa dovoljuje tudi registracijo tistih mopeda, ki so bili na ozemlju Slovenije pred 1. majem 2004, če tudi ni dokazil o izvoru in lastništvu. Pogoj pa je, da lastništvo ni sporno, kar se ugotavlja v posebnem ugotovitvenem postopku, še pred tem pa se podatki o mopedu tudi vnesejo v sistem. V

lastništva in lahko potrjena tudi, da je bil moped v Sloveniji že pred 1. majem 2004, če tega ni mogoče dokazati z listinami. »Iz tega torej izhaja, da kot priča ne more nastopati nekdo, ki je bil tisto leto, od katerega se dokazuje obstoj lastništva, star na primer eno leto ali pa celo še ni bil rojen. V vsakem primeru pa mora priča biti polnolletna,« je pojasnil Grabec.

Doslej nobenih težav

Stranka sicer lahko izjavo o lastništvu podkrepi tudi z drugimi listinami v zvezi z mopedom, na primer s fotografijo iz tistega časa ali morebitno pogodbo s prejšnjim lastnikom. Grabec še opozarja, da mladoletnik (od dopolnjenega 14. do še ne dopolnjenega 18. leta) pri vlogi za registracijo ne mora nastopati sam, temveč le ob prisotnosti starša ali skrbnika, ki poda svoje soglasje. Mladoletnik, ki še ni dopolnil 15 let, tudi ne more biti stranka v posebnem ugotovitvenem postopku. Zaradi težav z računi o nakupu mopeda je ministrstvo za infrastrukturo z

Srečanje starodobnih vozil Na hribčku

Šmartno v Tuhinju – Člani Društva Dogodek Kamnik vabijo v torek, 2. maja, na že šesto srečanje starodobnih vozil Na hribčku pri Šmartnem v Tuhinju. Druženje se bo začelo ob 11. uri s krožno vožnjo na relaciji Na hribčku–Zgornji Tuhinj–Ravne–Srednja vas–Sidol–Na hribčku, ob 14 uri pa bosta lastnike starodobnikov obiskala tudi kamniški podžupan Igor Žavbi in šmarski župnik mag. Simon Lorber.

V Trziču prvi Startup vikend za mlade

Trzič – Iz Ljudske univerze Trzič so sporočili, da bo od 19. do 21. maja v Osnovni šoli Bistrica potekal prvi Startup vikend, na katerem bodo mladi do 29. leta starosti brezplačno imeli priložnost, da razvijajo podjetniške ideje in poslovne modele. Več informacij bodo dobili na promocijskem dogodku 12. maja ob 18. uri v Stari godbi v Trziču. Na Startup vikend se lahko prijavijo že danes na spletni strani TrzicPodjeten.si.

Spodbude za samooskrbo z električno energijo

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Eko sklad je pred kratkim objavil nov javni poziv, na podlagi katerega bo namenil občanom tri milijone evrov nepovratnih sredstev za nove naložbe v naprave za samooskrbo z električno energijo, ki energijo proizvajajo z izrabo sončne energije. Finančne podpore bo delil za naložbe v naprave, ki bodo imele največ 11 kilovatov nazivne moči in bodo nameščene na stavbe ali ob stavbe z veljavnim gradbenim dovoljenjem. Vlagatelji bodo lahko uveljavljali spodbudo za največ 20 odstotkov priznanih stroškov naložbe, pri tem pa bodo upravičeni do največ 180 evrov na

kilovat nazivne električne moči naprave.

Sklad je zaradi velikega zanimanja namenil občanom za nepovratne finančne spodbude za električna vozila dodatno milijon evrov, občinam za nove naložbe v gradnjo skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena dodatnih pet milijonov evrov, za kreditiranje okoljskih naložb občanov pa je znesek razpisanih sredstev zvišal s šest na deset milijonov evrov. Objavil je tudi javni poziv, na podlagi katerega bo malim in srednje velikim podjetjem namenil tristo tisoč evrov nepovratnih sredstev za izvedbo energetskega pregleda.

Na Golniku bodo gradili nov laboratorij

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Golnik – Vlada je na torkovi seji Odbora za državno ureditev in javne zadeve v Načrt razvojnih programov za obdobje 2017–2020 uvrstila investicijo v gradnjo novih prostorov laboratorija za mikobakterije v Kliniki Golnik. Porušil se bo del obstoječega objekta, tj. Infekcije, in na tem mestu zgradil objekt s pritličjem in enim nadstropjem za potrebe laboratorija za mikobakterije. Namen investicije je odprava

prostorskih omejitev, izboljšanje varnosti za zaposlene (manjša verjetnost okužb s tuberkulozo) in bolnike, višja raven kakovosti izvajanja dejavnosti in ohranitev laboratorija za mikobakterije Klinike Golnik kot nacionalnega referenčnega laboratorija. Investicija je ocenjena na 4.025.764,95 evra, vložek ministrstva za zdravje znaša 2.996.807,96 evra, razliko pa krije Klinika Golnik. Z deli naj bi zaključili predvidoma konec prihodnjega leta.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izdava: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Slovesnost ob odkritju spominske plošče

MARJANA AHAČIČ

Rateče – V petek so v Ratečah pripravili slovesnost, na kateri so odkrili spominsko ploščo na družinski hiši zakoncev Gorazda in Milane Koblar, kjer je bilo v letih 1990–1991 tajno skladišče orožja Postaje mejne milice Rateče. Slavnostni govorniki

pa so bili podžupan Bogdan Janša, dr. Tomaž Čas, predsednik Zveze policijskih veteranskih društev Sever, in Roman Zupanc, tedanji pomočnik komandirja Postaje mejne milice Rateče. Ploščo sta odkrila Andrej Žemva, tedanji komandir Postaje mejne milice Rateče, in podžupan Bogdan Janša.

Gorazd Koblar je bil v času osamosvojitvene vojne policist Postaje mejne milice Rateče.

Nova pohodniška karta Jesenic

Jesenice – Na Jesenicah so dobili novo pohodniško karto, ki jo je založila Občina Jesenice, izdala pa Razvojna agencija Zgornje Gorenjske. Kot je povedal urednik Klemen Klinar, se pohodništvo v občini čedalje bolj uveljavlja, zato so lani pregledali vse stare pohodniške poti, posodobili podatke o njih, mrežo obstoječih pešpoti pa dopolnili s sedemnajstimi kilometri novih. Na karti so označene obstoječe planinske poti, tri tematske poti (Gajškova pot, Stara rudna pot in Trim steza Žerjavec) in devet lokalnih pešpoti, ki so jih v naravi tudi označili z markacijami in smerokazi. Poti so opisane v slovenščini in angleščini, legenda zemljevida pa je v štirih jezikih: v slovenščini, angleščini, nemščini in italijanščini. Projekt je bil vreden 12 tisoč evrov.

Klemen Klinar z novo pohodniško karto Jesenic

Obudil spomin na Karakorum

Janez Lončar je v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja Tržič predaval o prvi slovenski, tedaj še jugoslovanski odpravi v Karakorum, na 8068 metrov visok Gašerbrum/Hidden Peak. Vrnimo se štirideset let nazaj ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – S to prvo slovensko, tedaj še jugoslovansko odpravo v Karakorum so alpinisti osvojili drugi jugoslovanski osemtisočak Gašerbrum/Hidden Peak (8068 metrov); le dve leti prej je bil osvojen prvi jugoslovanski osemtisočak, Makalu. Karakorum je drugo največje gorstvo na svetu. Leži na ozemljih Indije, Pakistana in Kitajske. V odpravi je bilo devet alpinistov, v njej trije iz Alpinističnega odseka Tržič: Filip Bence, Borut Bergant in Janez Lončar, ki je bil vodja odprave. Pridružili so se jim alpinisti, s katerimi so se poznali iz prejšnjih odprav in skupnih plezanj: Andrej Štremfelj, Nejc Zaplotnik, Franc Čanžek, Drago Bregar, zdravnik Martin Košak in Marinko Pintar. Odprava je trajala od 8. maja do 22. avgusta 1977. Potovanje je iz Tržiča prek Bolgarije, Turčije, Irana, Afganistana do Pakistana trajalo enajst dni (za letalski prevoz ni bilo denarja) in že sama pot je bila polna posebnih doživetij, kot je poudaril Lončar. Precej jim je bil pri pridobivanju uvoznih dovoljenj in pri zahtevnih birokratskih postopkih v Pakistanu v pomoč Marko Čibej, inženir mariborske Hidromontaže, ki je s sodelavci v Tarbeli Dam Colony delal takrat na največjem jezcu na reki Indus.

Janez Lončar - Šodr, v ozadju na projektorju vsi člani odprave leta 1977

V odpravi so bili Filip Bence, Borut Bergant, Janez Lončar, Andrej Štremfelj, Nejc Zaplotnik, Franc Čanžek, Drago Bregar, Martin Košak in Marinko Pintar. Odprava je trajala od 8. maja do 22. avgusta 1977. Vrh sta osvojila Andrej in Nejc, potem se je vreme poslabšalo ... Žal je gora Draga vzela k sebi.

»Petega junija smo leteli v Skardu, izhodiščno točko ekspedicij. Sam polet s Fokkerjem je bil čudovit, z lepimi razgledi, predvsem na osemtisočak Nanga Parbat in Rakapoši. Dva dneva sta minila, da smo prek lokalnih oblasti najeli sto nosačev, kupili hrano zanje in uredili vse v zvezi s traktorskim prevozom do 46 milj oddaljenega Bola, od koder smo začeli s pohodom do baznega tabora ... Od 9. do

22. junija je trajala pristopna pot do vznožja gore, baznega tabora na ledeniku Abruzzi,« je povzel Janez Lončar. Načrtovali so prvenstveno smer po JZ grebenu, je nadaljeval z obujanjem spominov: »Pot je bila nevarna po divje razčlenjenem ledeniku, grozljivo visečimi seraki, čez še s snegom pokrite globoke razpoke. Za vzpon smo se razdelili v tri skupine, ki so v dogovorjenem

redu vzdrževale nepretrgano verigo vzponov, napenjanja vrvi, postavljanja in opremljanja višinskih taborov.«

Osmeha julija 1977 ob dvanajsti uri in petnajst minut sta Andrej Štremfelj in Nejc Zaplotnik osvojila vrh! Še isti dan se je vreme poslabšalo, zdravstveno stanje članov ni bilo najboljšo in odločili so se za stop. Razen Draga Bregarja, ki je sam vztrajal in čakal na boljše vreme v taboru. A vreme se je le še slabšalo, upanje je v vsakim dnu ugašalo, gora je Draga vzela k sebi.

Zadnji dan v juliju so poleteli v Islamabad in 6. avgusta težkih src zaradi izgube prijatelja odrinili na dolgo pot proti domu ...

Vse več reda na področju odpadkov

V Kovorju Komunala Tržič izvaja postopek zapiranja odlagališča, še vedno pa je na tej lokaciji odprt zbirni center. Tržiški svetniki pa so razpravljali o dveh občinskih odlokih, ki opredelujeta podelitev koncesij za področji obdelave in odlaganja ostankov odpadkov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Postopek zapiranja odlagališča Kovor poteka skladno s projektom in okoljevarstvenim dovoljenjem, je povedal direktor Komunale Tržič Primož Bajželj: »Komunala Tržič na odlagališču skrbi za izvajanje rednih monitoringov odpadnih, padavinskih in izcednih voda, kot tudi za meritve emisije deponijskega plina in rednega vzdrževanja sistema odplinjanja in ostalih vzdrževalnih del. Ob vstopu na odlagališče pa upravljamo z zbirnim centrom Kovor, kjer se zbirajo vse vrste odpadkov in odpadne

embalaže, ki jih nato predajamo prevzemnikom v nadaljnjo obdelavo.«

Odlagališče Kovor so zaprli z začetkom lanskega leta, obdelavo mešanih komunalnih odpadkov in tudi odlaganje komunalnih odpadkov za zdaj še na podlagi pogodbenega odnosa izvaja javno podjetje JEKO-IN Jesenice, ki je tudi upravljavec odlagališča Mala Mežakla. Občinski odlok o gospodarski javni službi (GJS) pa pravi, da je treba razmerja urediti s koncesijskim aktom. Svetniki so tako na aprilski seji sprejeli osnutka dveh odlokov, oba se navezuje na podelitev koncesije

– prvi za področje obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov z območja občine Tržič, drugi za odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov z območja občine Tržič. »Koncesijski akt bo podlaga za izvedbo razpisa za izbor koncesionarja, izdajo odločbe in sklenitev koncesijske pogodbe z izbranim koncesionarjem,« je pojasnil Bajželj in dodal, da še naprej obstaja skupni interes za odlaganje komunalnih odpadkov na odlagališču Mala Mežakla za dolgoročno sodelovanje na področju ravnanja z odpadki v Centru

za ravnanje s komunalnimi odpadki Mala Mežakla. Ta interes izkazuje tako jesejniška in žirovniška občina, ki sta solastnici odlagališča, javno podjetje JEKO-IN in občine uporabnice, se pravi tudi tržiška.

Kako se lahko te spremembe odrazijo na položnicah? »Stroški ravnanja z odpadki bodo tudi v prihodnje odvisni od količine oddanih mešanih komunalnih odpadkov – manjša kot bo količina teh odpadkov, manjši bodo tudi stroški in s tem tudi cene za ravnanje z odpadki,« je še pojasnil direktor Komunale Tržič Primož Bajželj.

Podjetje Jurčič & Co., d. o. o., je rastoče družinsko podjetje s tradicijo in vizijo, poznano po številnem in modernem voznom parku, prevozu nevarnega blaga, servisu vozil, kleparskih ter ličarskih delih, oddaji prostora za skladiščenje in parkiranje tik ob gorenjski avtocesti.

Za zagotavljanje zanesljivih in fleksibilnih prevoznih storitev zaposlujemo **LOGISTA-ORGANIZATORJA MEDNARODNEGA TRANSPORTA, VOZNIKE (CE)** za prevoz tovora po Evropi, za vzdrževanje tovornih vozil ter priklonnikov v delavnici pa **AVTOMEHANIKA** in **AVTOKLEPARJA**.

Zainteresiranim kandidatom nudimo:
– zaposlitev za nedoločen,
– delo v modernem delovnem okolju,
– vključitev v mlad kolektiv.

Pisne prijave z opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljite na info@jurcic.com ali po pošti na naš naslov **Jurčič & Co., d. o. o., Poslovna cona A 45, 4208 Šenčur.**

Z OF se je začela slovenska državnost

»Danes nekateri Osvobodilni fronti očitajo, da se je najprej imenovala Protiimperialistična fronta. A je kaj narobe s tem imenom? Saj imperializem je vojno nasilje, neenakost, izkoriščanje drugih,« je v nagovoru med drugim dejal zgodovinar dr. Martin Premk.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Združenje borcev za vrednote NOB Kranj je večeraj, na državni praznik dneva upora proti okupatorju (tudi pod imenom dneva osvobodilne fronte) v sodelovanju s krajevnima organizacijama Kokrica in Duplje organiziralo 24. Pohod prijateljstva in spomina – Udin boršt 2017. Pohodnikov na dveh pohodih, krajšem sedemkilometrskem in daljšem trinajstkilometrskem, je bilo kljub slabemu vremenu približno sto. So pa pohodnike in udeležence zaključne prireditve, med njimi predstavnike več veteranskih in drugih organizacij, ki je potekala pred Mercator centrom na Kokrici, ponovno združile misli na narodov upor proti vsem okupatorjem. Predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Kranj Marjan Gorza je poudaril, da je njihova dolžnost, da ohranjajo

Foto: Tina Dokl

V ospredju dr. Martin Premk z Branetom Virantom in Damjanom Renkom, predsednikom in članom izvršnega odbora Krajevne organizacije borcev za vrednote NOB Kokrica

vrednote NOB, in ponosen, da temu sledijo tudi mlajši, saj se je lani združenju pridružil šestdeset novih članov, predlani devetdeset.

O srednji govornik je bil zgodovinar in publicist dr.

Martin Premk, ki je poudaril glavna cilja Osvobodilne fronte (OF): boj proti okupatorju ter osvoboditev in združitev Slovencev. »Po leg teh so bili še drugi cilji. Vsi so se imenovali svoboda,

antifašizem, pravica in enakost med ljudmi. Med drugo svetovno vojno so se vsi pokončni in častni ljudje bojevali za te cilje. Ti so bili doseženi. Danes nekateri OF očitajo, da se je najprej

imenovala Protiimperialistična fronta. A je kaj narobe s tem imenom? Saj imperializem je vojno nasilje, neenakost, izkoriščanje drugih. Zato je lahko še danes ali Osvobodilna ali Protiimperialistična fronta.« Martin Premk je v nagovoru poudaril, da je OF pomenila začetek slovenske državnosti, OF je oblikovala slovensko državo in tudi slovensko partizansko vojsko, ki je bila zavezniška vojska: »Zakaj v nekaterih razpravah nočejo povedati, koliko Slovencev je bilo v OF? Vsega skupaj jih je v OF sodelovalo okrog 150 tisoč, ... na drugi strani pa vemo, da je bilo domobrancev desetkrat manj.« Premk je kritičen do tistih, ki domobrance predstavljajo kot domoljubne.

Z dnevom upora proti okupatorju se sicer spominjamo dne, ko naj bi leta 1941 v Ljubljani ustanovili OF. Dejansko pa je bila ustanovljena dan prej, 26. aprila,

ko so se v hiši književnika Josipa Vidmarja v Rožni dolini v Ljubljani sestali predstavniki Komunistične partije Slovenije Boris Kidrič, Boris Zihel in Aleš Bebler, krščanski socialist Tone Fajfar, sokol Josip Rus ter kulturniki Ferdo Kozak, Franc Šturm in Josip Vidmar. Prvotno ime ob ustanovitvi je bilo Protiimperialistična fronta, po nemškem napadu na Sovjetsko zvezo 22. junija 1941 pa se je preimenovala v OF slovenskega naroda in pozvala k oboroženemu uporu.

Udin boršt je že v začetku uporništvu nudil zavetje partizanskim enotam, v njegovem osrčju v Kapniku je bilo eno prvih partizanskih taborišč, Udin boršt je bil tudi kraj hudih spopadov s tragičnim koncem. »Tudi zato Udin boršt ostaja kot trajen spomin na grozodejstva vojne,« je sklenil Marjan Gorza.

Največ »narili« divji prašiči

Upravljalci lovišč so lansko škodo po divjadi ovrednotili na enajst tisoč evrov. Dejanska škoda je bila višja, saj jo lastniki gozdov večinoma prijavljajo le tedaj, ki je ogrožena trajnost sestojev.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Upravljalci lovišč v Gorenjskem lovsko upravljavskem območju so lani lastnikom kmetijskih zemljišč in gozdov za škodo, ki jo je povzročila divjad, izplačali 8819 evrov odškodnine, ob tem pa so pri izravnavanju travne ruše ali kot nadomestilo za škodo opravili še 454 delovnih ur, tako da so celotno odškodnino ovrednotili na 11.092 evrov. Dejanska prijavljena škoda je

bila nekoliko višja od skupno ovrednotene škode, saj nekateri oškodovanci niso zahtevali odškodnine oziroma nadomestila v materialu. »Nekaj škode je bilo tudi v gozdovih kot posledica grizenja smrekovih letvenjakov in drogovnjakov. Predvsem v gozdovih lastniki praviloma ne prijavljajo škod, razen v primerih, ko je škoda tako velika, da je ogrožena trajnost sestojev,« ugotavljajo v zavodu za gozdo-ve in dodajajo, da je obseg

škod v gozdovih zelo odvisen od vremenskih razmer, predvsem od debeline snežne odeje in od tega, kako dolgo leži sneg. Ker so bile vremenske razmere v zadnji zimi zelo ugodne, tudi upravljalci lovišč lani niso beležili večjih škod.

Lanska odškodnina je bila najnižja v zadnjih petih letih in je bila za več kot devet tisoč evrov nižja kot na primer v letu 2013, ko je bila v tem obdobju najvišja. Največ škode, kar za 9771 evrov, so lani povzročili divji prašiči, navadni jeleni za 965 evrov, preostalo škodo pa srne, jazbeci in lisice. Vseh škodnih dogodkov, v katerih je nastala škoda, ki so jo oškodovanci tudi prijavili, je bilo 82, pri tem pa so lovci v 68 primerih škodo poravnali z izplačilom v denarju ali z nadomestilom v materialu, v 14 primerih pa z delom, predvsem z ravnanjem travne ruše in z zaščito mladja. Večina škode je nastala v loviščih jugozahodnega dela lovskoupravljavskega območja, to je v loviščih Škofja Loka, Medvode, Dobrova, Polhov Gradec, Toško Čelo in Šentjošt, kjer je tudi številčnost divjih prašičev največja.

Takole so divji prašiči razrili hribovski travnik v lovišču Škofja Loka.

Avtomobilsko zavarovanje z dodatnimi ugodnostmi v akciji SPROSTI ČAS.

Vse bo v redu

triglav

www.triglav.si

V spomin na pogum in domoljubje

Na hiši Milana Zormana v Šenčurju so odkrili ploščo v spomin na hrambo orožja v času slovenske osamosvojitve.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Občina Šenčur in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kranj sta pred kratkim odkrila spominsko ploščo na domačiji Milana Zormana na Gasil-

dejala govornika župan občine Šenčur Ciril Kozjek in Mihael Rauter, v času osamosvojitve vojni komandant Teritorialne obrambe Občine Kranj.

Na območju upravne enote Kranj je še trinajst drugih

Pri spominski plošči v Šenčurju (od leve): župan Ciril Kozjek, Mihael Rauter, Milan Zorman in Anton Rešek, predsednik Združenja veteranov vojne za Slovenijo Kranj / Foto: Tina Dokl

ski cesti 19 v Šenčurju, kjer je bilo v letih 1990 in 1990 tajno skladišče orožja Teritorialne obrambe.

Hranitelji orožja so v času pred slovensko osamosvojitvijo izkazali veliko domoljubje in pogum, saj so s svojim dejanjem postavili na kocko celo svoje življenje in življenja svojih družin, sta ob odkritju spominske plošče pri Zormanovih

lokacij, kjer so civilisti v ugodnih letih pred osamosvojitvijo Slovenijo skrivali orožje in tem danes, šestindvajset let po teh dogodkih, s spominskimi ploščami izkazujejo spoštovanje do njihovih hrabrih dejanj. Z orožjem, ki so ga teritorialci skrivali v gospodarskem posloju pri Zormanovih, so leta 1991 branili brniško letališče.

Previdno ob kresovanju

VILMA STANOVNIK

Kranj – Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje opozarja organizatorje javnih prireditev s kresovanjem ter vse druge, ki bodo v naravnem okolju ob prvomajskih praznikih kurili kresove, da morajo pri tem upoštevati nekaj pomembnih napotkov. Tako morajo poskrbeti, da bo prostor okoli kurišča kresa očiščen vseh gorljivih snovi. V primerih, ko požarna straža ni zagotovljena, mora biti kurišče kresa obdano z negorljivimi materiali, na primer s peskom, kamni, opeko ali kovino. Kres mora biti ves čas pod nadzorom odrasle osebe, ob vetrovnem vremenu pa ga ni priporočljivo prižigati. Ob močnejšem vetru

je treba kurjenje kresa prekiniti, sicer pa je pri kurjenju priporočljivo uporabiti čim bolj suh les, prepovedano pa je uporabljati nevarne, vnetljive, eksplozivne in oksidativne snovi ter kuriti odpadke.

Po končanem kurjenju je treba ogenj in žerjavico povsem pogasiti, priporočljivo je kurišče prekriti z negorljivim materialom, na primer s peskom ali zemljo. Na javnih prireditvah s kresovanjem morajo biti skladno z Zakonom o varstvu pred požarom zagotovljeni ustrezni ukrepi, zlasti požarna straža, ki pa jo lahko izvajajo le gasilci. Če kres povzroči požar v naravnem okolju, je treba na telefonsko številko 112 o tem takoj obvestiti pristojni regijski center za obveščanje.

Mija Aleš predsednica Zveze

Zveza kulturnih društev Slovenije ima novo vodstvo. Prvič v njeni zgodovini jo vodi ženska, in sicer Kranjčanka Mija Aleš, dolgoletna aktivistka v ljubiteljski kulturi v domačem mestu in širše.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Novo vodstvo Zveze kulturnih društev Slovenije (ZKDS), osrednje organizacije, ki združuje in povezuje ljubiteljska kulturna društva v državi in zamejstvu, so na redni konferenci izbrali pretekli četrtek v Prešernovi dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Za predsednico je bila izvoljena Mija Aleš iz Mavčič, ki je nasledila Jožeta Ostermana in je hkrati prva ženska na vodstveni funkciji v zgodovini zveze, ki sta jo v preteklosti vodila tudi Prežihov Voranc in France Bevk. Zvezo kulturnih društev Slovenije sestavljajo lokalne zveze in po statutu tudi društva, na katerih območju ni organizirane zveze. Med njimi je okrog šestdeset zvez zelo aktivnih, v krovno organizacijo pa se združujejo tudi mnoga društva in organizacije po Sloveniji in zamejstvu.

Nova predsednica Mija Aleš, ki je zaposlena v uspešnem družinskem podjetju, je že od rane mladosti dejavna na različnih področjih kulture, 33 let je članica Akademskega pevskega zbora

France Prešeren Kranj, v katerem je bila osem let tudi predsednica. Zadnjih dvajset let vodi in organizira več zdaj že tradicionalnih kulturnih prireditev v Kranju, kot so decembrska Tavelka reč, junijski Pozdrav poletju, akademija ob kulturnem prazniku Sledi poeta in podobno. Zadnjih pet let je tudi predsednica Zveze kulturnih društev Kranj in tako v stiku z večino kulturnih društev v občinah Kranj, Cerklje, Jezersko, Naklo, Preddvor in Šenčur. Dejavnost je v JSKD, saj je predsednica sveta kranjske območne izpostave in je podpredsednica nadzornega sveta republiškega sklada. Kot je ob izvolitvi povedala Aleševa, se še kako zaveda zahtevnosti, ki jo prinaša vodenje zveze: »Sredstva JSKD, namenjena sofinanciranju društvenih projektov, se že več let zmanjšujejo, okvir upravičencev pa se širi, saj je sklad iz svojega imena izgubil črko L, ki mu je spočetka nalagala izrecno skrb za ljubiteljsko kulturo. Le pet odstotkov občin se pri financiranju kulturnih društev ozira na JSKD in še v teh primerih je njegov vpliv

Mija Aleš je tudi dolgoletna organizatorica dogodkov ljubiteljske kulture v Kranju. Eden takih je vsakoletni Pozdrav poletju. / Foto: Igor Kavčič

na lokalne politike minimalen. Zato kulturna društva še kako potrebujejo močno predstavništvo svojih

interesov, kar krovna organizacija, kot je Zveza kulturnih društev Slovenije, zagotovo je.«

Prvomajske budnice in shodi

◀ 1. stran

Osrednje občinsko prvomajsko praznovanje bo v Kamniku že drugo leto zapored na Starem gradu, kjer bodo v nedeljo ob 18. uri najprej slovesno odprli prenovljeno gostišče, nato pa prižgali kres – ob 19. 30 za otroke, ob 21. uri pa za odrasle. Praznovanje praznika dela pod skupnim naslovom Eden drug'mu ogenj dajmo se bo nadaljevalo v ponedeljek, 1. maja, od 8. ure dalje z golažem, ki ga bodo vsi, ki so pred dvema letoma sodelovali pri čiščenju Starega gradu in si bodo oblekli majico s tiste čistilne akcije, prejele brezplačno. Ob 11. uri se bo začel bogat kulturni program. Slavnostni govornik bo župan Marjan Šarec. Ob 11.30 se bodo zbranim pridružili tudi člani Mestne godbe Kamnik s kamniškimi mažoretkami, ki bodo na Starem gradu sklenili tradicionalno budnico – začeli jo bodo že ob 3.25 zjutraj. Tako v nedeljo kot v ponedeljek bo na Stari grad in nazaj po urniku vozil brezplačni

avtobus, občina pa občane obvešča, naj se na lokacijo podajo tudi peš, dostop z avtomobili namreč ne bo mogoč. V občini Kamnik se nadaljuje tudi 94-letna tradicija prvomajskega praznovanja v Kamniški Bistrici, ki ga bodo v ponedeljek, 1. maja, organizirali člani DKD Solidarnost. Kulturni program se bo začel ob 11. uri, slavnostni govornik letos bo poslanec mag. Matej Tonin.

Na Jesenicah prvomajsko proslavo tradicionalno pripravljajo na Pristavi nad Javorniškim rovtom, organizirata pa jo SKEI, sindikalna podružnica družbe Acroni, in Občina Jesenice. Program se bo na praznični dan, 1. maja, začel opoldne, v kulturnem programu bo sodeloval Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora, slavnostna govornica pa bo letos Ana Jakopič, sekretarka pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije (SDOS). Za dobro voljo, hrano in pijačo bo poskrbljeno, obljublajo organizatorji, ki so zagotovili tudi brezplačni avtobusni prevoz; odhod prvega

Iz simbola prvomajskega praznovanja, rdečega nageljna, so naredili tudi šopek ob tradicionalni Prvomajski veslaški regati, ki je minuli konec tedna potekala na Bledu.

avtobusa s Hrušice (Belo polje) bo ob 10.30, odhod drugega avtobusa pa z avtobusne postaje pri Splošni bolnišnici Jesenice ob 11. uri. Oba avtobusa bosta ustavljala na vseh avtobusnih postajah do Javorniškega Rovta. Vrnitev avtobusov s Pristave bo ob 17. ter ob 19. uri oziroma po dogovoru z organizatorji srečanja.

Gorenjska območna organizacija Zveze svobodnih sindikatov Slovenije pripravlja

tradicionalno prvomajsko srečanje na Križni gori. Letošnje, 35. srečanje bo potekalo od 11. ure dalje, zbrane pa bo med drugim nagovorila predsednica SKEI Lidija Jerkič. V kulturnem programu bodo nastopili Pihalni orkester Škofja Loka in članice Mažoretnega društva Železniki. Za dobro razpoloženje bo od 18. ure dalje skrbel ansambel Strmina, za gostinsko ponudbo pa bo poskrbela Lovska družina Križna gora.

Podjetniški nasvet ob zajtrku

Na drugem podjetniškem zajtrku v Trziču so gostili arhitektko, domačinko Evo Remškar.

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič – Po uspešnih podjetniških večerih, ki so namenjeni bolj tistim, ki o poslu šele razmišljajo, so se pri Ljudski univerzi Trzič odločili, da v Trziču podprejo tudi že delujoče in uspešne podjetnike, ki se vsak dan srečujejo z novimi poslovnimi izzivi. Z željo, da jih povežejo v tržiški poslovni klub, so začeli prirejati podjetniške zajtrke. V četrtek je bil drugi, gostili so arhitektko Evo Remškar, ki se ukvarja z grafičnim, spletnim in prostorskim oblikovanjem. V pogovoru z moderatorjem Tomažem Stritarjem je ponudila odgovore na temo Kako učinkovito poenotiti in prenoviti grafično podobo vašega podjetja. Kot je uvodoma poudaril Stritar, je grafična podoba obraz podjetja in tudi močno marketinško orodje. Še več: vizija, cilji, poslanstvo podjetja se odražajo v grafični podobi. Eva Remškar je na tem področju že sodelovala z veliko podjetji, a tudi v domači občini pustila pečat, kot je oblikovanje celostne podobe za Gorenjsko plažo, izdelava kreativnega koncepta turistične promocije občine s prepoznavnim sloganom Razkošje poti. Izberi

Gostja podjetniškega zajtrka Eva Remškar in moderator Tomaž Stritar / Foto: Tina Dokl

svojo., pa oblikovanje poslovnih tiskovin za Trziški muzej ... Kot je poudarila, je dolga pot, preden se celostna podoba rodi, da ta postane del širše zgodbe, ki se ji reče blagovna znamka. »Zabavna definicija je, da je blagovna znamka to, kar ljudje govorijo o našem podjetju, ko nas ni zraven.« je ponazorila Remškarjeva, ki se je precej zadržala pri pomenu vrednot, ki se zrcalijo prav v vsem, kar počnemo. Logotip, ki se razvije kot pika na i

v zadnjem od devetih predstavljenih korakov, je Remškarjeva opisala kot slikovno, vizualno esenco. Slogan, ki ni nujen, Remškarjevi pa zelo pomemben, je ekvivalent logotipa v besedni obliki. Kaj pa, če smo že v poslovni zgodbi in jo je treba samo osvežiti? Kot pojasni: »Stagnacija je 'smrt' celostne podobe, zato ta mora živeti. Morda je potrebno samo preoblikovanje v svež grafični jezik.« Eva Remškar je podelila veliko uporabnih

nasvetov, tudi deset nasvetov uspešnega sodelovanja z oblikovalcem.

Udeležba na podjetniških zajtrkih, zadnji pred poletnimi počitnicami bo junija, je brezplačna. Organizira jih Ljudska univerza Trzič s finančno podporo občine Trzič. V ospredju je obravnava zanimivih in uporabnih tem iz poslovnega sveta, podjetniški zajtrk je priložnost tudi za spoznavanje, mreženje in tkanje novih poslovnih vezi.

Železniki v projektu manjših domov za starejše

ANA ŠUBIČ

Železniki – Po sklepu občinskega sveta je Občina Železniki pristopila k projektu Sistem grozd, ki temelji na ideji manjših domov, gerontoloških centrov v lokalni skupnosti s kapaciteto do 60 mest s skupnim vodenjem in upravo. Strokovne podlage sta oblikovala družba Firis Imperl ter Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, projekt pa povezuje sedem občin: poleg Železnikov še Žiri, Komendo, Ivančno Gorico, Loško Dolino, Šentjernej in Zreče. Z omenjeno družbo je Občina Železniki sodelovala že pred leti pri načrtovani gradnji večjega doma starejših v Selcih, do katere nato ni prišlo, saj država ni razpisala koncesije.

Z novim projektom želijo kot prvi v Sloveniji uresničiti »sistem grozda« manjših domov. Po eni strani bo

osredotočen na institucionalno varstvo po modelu bivalnih skupin z gospodinjstvom, po drugi pa naj bi razvijal različne programe izven institucionalnih oblik skrbi za starejše. Konec maja bo družba Firis Imperl za partnerje v projektu organizirala tudi ogled tovrstnih domov v Avstriji in Nemčiji. Sodelujoče občine namestijo oblikovati konzorcij, ki bo imenoval delovno skupino za izdelavo projekta in pripravo razpisa za izbor upravljalca oz. soinvestitorja v smislu javno-zasebnega partnerstva. Minimalni delež občine kot javnega partnerja je sicer komunalno opremljeno zemljišče. Projekt je pogojen z razpisom za koncesijo za opravljanje institucionalnega varstva v domovih za starejše. Konzorcij bo zato imenoval tudi skupino za pogajanje s pristojnim ministrstvom o objavi razpisa za koncesijo in pridobitev nepovratnih sredstev.

Zelena luč prometni strategiji

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič – Svetniki so na aprilski seji občinskega sveta sprejeli Celostno prometno strategijo (CPS) Občine Trzič, ki je prvi strateški dokument za trajnostno načrtovanje prometa in reševanje s prometom povezanih izzivov v občini. Dokument z naslovom Zelena luč za trajnost je s podporo občine in javnosti oblikovala skupina predstavnikov različnih organizacij, združenih pod ime Konzorcij CPS. Glavni izzivi v Trziču so omejena mobilnost starejših, neurejena mobilnost turistov,

odsotnost kolesarske infrastrukture, neučinkovit javni potniški promet, neustrezni parkirni režimi, slabo sodelovanje z drugimi gorenjskimi občinami in netrajnostni načini prihoda šolarjev v šolo. Vse naštetost so izdelovalci CPS skušali zajeti in poiskati ukrepe za njihovo reševanje. Zdaj je naloga občinske uprave, da pri načrtovanju aktivnosti in prerazporeditvi proračunskih sredstev upošteva voljo prebivalcev in nasvete strokovnjakov ter prometno ureja občino Trzič tako, da bo prijetnejša za občane, obiskovalce, gospodarstvo in okolje.

Pomisleki v zvezi s prenizko realizacijo proračuna

Trzič – Občinski svetniki so na četrtkovi seji sprejeli zaključni račun proračuna občine Trzič za leto 2016. Prihodkov je bilo dobrih 12,1 milijona evrov, odhodkov dobrih 11,7 milijona evrov, kar pri odhodkih pomeni 80-odstotno realizacijo. Proračunski presežek je bil štiri tisoč evrov. Predsednica občinske komisije za proračun in zaključni račun Nataša Meglič je povedala, da so se člani komisije največ ustanovili pri realizaciji investicij, predvsem so želeli opozoriti na prenizko realizacijo. Svetnik Klemen Belhar je menil, da naloga občine ni »šparanje«, ampak urejanje zadev v dobro občanov, proračun pa mora biti poravnani. Župan Borut Sajovic je bil nasprotno prepričan, da dober gospodar prihrani kak evro za hude čase. Svetnik Janez Meglič pa je kot velikokrat doslej opozoril, da se premalo vlaga v investicijsko vzdrževanje cest.

Turni smuk na Veliki planini

Velika planina – Člani Planinskega društva Bajtar Velika planina vabijo na tradicionalni, že 53. turni smuk, ki bo v ponedeljek, 1. maja, ob 11. uri v Velikem stanu na Veliki planini. Smuku bo sledilo druženje s srečelovom v Jarškem domu.

Mrežo skoraj izpopolnili

Krajanom Hotemaž so v sredo slovesno predali v uporabo trinajsti polavtomatski defibrilator v občini Šenčur.

MATEJA RANT

Hotemaže – Hotemaže so predzadnja vas v občini Šenčur, v kateri bodo namestili polavtomatski defibrilator, »črna lisa« na občinskem zemljevidu tako ostaja le še Olševek, je pojasnil predsednik krajevne organizacije Rdečega križa Visoko Milje Luže Janez Rogelj. Ob tej priložnosti je župan Ciril Kozjek šestim prostovoljnimi gasilskim društvom predal tudi torbe za nudenje prve pomoči, ki jih uporabljajo prvi posredovalci.

Pobudo za namestitev prvih defibrilatorjev v občini je Janez Rogelj podal pred štirimi leti, ko so pripravili tečaj za bolničarje. Zdaj bodo v Hotemažah namestili trinajsti defibrilator in tako skoraj izpopolnili mrežo defibrilatorjev v občini. Lani so v sodelovanju z enoto nujne medicinske pomoči iz Zdravstvenega doma Kranj pripravili tudi izobraževanje za prve posredovalce iz

Krajanom Hotemaž so v sredo slovesno predali v uporabo polavtomatski defibrilator. / Foto: Matic Zorman

prostovoljnih gasilskih društev v občini. »Ta čas je v občini 17 prvih posredovalcev, nekaj je še bolničarjev in prvih posredovalcev s certifikatom. Želimo si, da bi to v prihodnje še okrepili, saj so

ta čas dva do štiri prvi posredovalci na gasilsko enoto, kar je premalo,« ugotavlja Rogelj. Zdaj so jim zagotovili tudi ustrezno opremo, to so torbe s kisikovimi jeklenkami, dihalnimi baloni in

maskami, opornicami in obvezilnim materialom. Torbe so v sredo prejeli v prostovoljnih gasilskih društvih Šenčur, Hotemaže, Voklo, Trboje, Prebačevo - Hrastje in Visko.

Obnavljajo električno omrežje

Občani Kamnika se v zadnjih tednih soočajo s pogostejšimi izpadi elektrike, vzrok pa je obsežna rekonstrukcija daljnovoda Črna, ki jo izvaja družba Elektro Ljubljana.

JASNA PALADIN

Kamnik – V letošnjem letu družba Elektro Ljubljana v spomladanskih mesecih izvaja obsežnejšo rekonstrukcijo 20-kilovoltnega daljnovoda Črna. Ta daljnovod napaja 59 transformatorskih postaj, na katere je priključen skoraj 2100 odjemalcev električne energije.

V sklopu načrtovanih del so zamenjali dotrajane lesene drogove, zamenjali izolatorje ter namestili nova stikala. »Dela so se izvajala na glavni liniji daljnovoda ter na pripadajočih odcepkih proti Tunjicam, v širšem okolju Mekinj, Stranj, Godiča, proti Črnicu ter proti Kamniški Bistrici. S pripravljanimi deli smo začeli konec marca, glavna del pa je bila predvidena za prvo polovico aprila. Obnove daljnovodov do transformatorskih postaj Sidraž, Zakal, Brezje, Stolnik, Fužine, Godič, Potok v Črni, Srednji vrh, Laniše ter Zadnji vrh so že kon-

Družba Elektro Ljubljana namerava letos obnoviti tudi 20-kilovoltno kabelsko povezavo med transformatorskimi postajami Mali grad, Kamnik center ter Kamnik Graben, ki je bila zgrajena v 70. letih prejšnjega stoletja in je že dotrajana, zato je na tem odseku v zadnjem obdobju prihajalo do pogostejših okvar. »Del kabelske kanalizacije na območju Parmove ulice ter Trga svobode je bil že zgrajen pred leti v okviru rekonstrukcij lokalnih cest. Treba pa bo zgraditi kabelsko kanalizacijo po Prešernovi ulici, Glavnemu trgu, delu Prečne ulice, delu Medvedove ulice ter delu Trga talcev proti transformatorski postaji Kamnik Graben. Celotna dolžina novega 20-kilovoltnega kablovoda znaša 1950 metrov. Z deli nameravamo pričeti po pridobitvi gradbenega dovoljenja, predvidoma v mesecu maju. Dela bodo potekla v več fazah zaradi prometne

V sklopu rekonstrukcije daljnovoda Črna so po številnih krajih občine Kamnik zamenjali tudi vrsto dotrajanih lesenih drogov.

čane. Potrebna pa je še izvedba dela proti transformatorskim postajam Gozd, Kamniška Bistrica ter Žaga. Dela se bodo predvidoma zaključila v prvem tednu po prvomajskih praznikih,« nam je pojasnila mag. Kristina Sever iz Elektra Ljubljana.

ureditve ter potrebnih delovnih zapor. Na delu Glavnega trga se bodo dela izvajala v sklopu zunanjega ureditvenega načrta pod okriljem občine Kamnik. Ocenjena vrednost investicije znaša 140 tisoč evrov,« projekt opisuje na Elektru Ljubljana.

Zagotovili stalno dostopnost defibrilatorjev

Vodice – Nedavno so avtomatski defibrilator v Utiku prestavili na zunanjo stran šolske stavbe. Ta je tako med vhodom v podružnično šolo in trgovino. S tem so zagotovili 24-urno dostopnost naprave, ki zaradi preproste uporabe tudi laiku omogoča reševanje življenja v primeru srčnega zastoja. Pred dobrim letom smo poročali, da so v občini sicer na voljo defibrilatorji, a ker so bili vsi nameščeni v notranjosti stavb, 24-urna dostopnost občanom ni bila zagotovljena. Od takrat so v občini pridobili nov defibrilator na zunanji strani gasilskega doma v Polju, pred časom pa so iz preddverja dvorane defibrilator prestavili na pročelje občinske zgradbe tudi v Vodica. Tako so danes v občini na voljo trije defibrilatorji, ki so v primeru zastoja srca kadarkoli na voljo.

Po papircih Frančiške Gantar

V dvorani DPD Svoboda Žiri so v sredo zvečer slovesno odprli enajste Slovenske klekljarske dneve, v okviru katerih si bo do torka mogoče ogledati razstave čipk, pester pa bo tudi spremljevalni program.

MATEJA RANT

Žiri – Za osrednjo temo letošnjih klekljarskih dni so v klekljarskem društvu Cvetke izbrale vzorce in čipke žirovske risarke vzorcev Frančiške Gantar. Tudi za letošnji natečaj, pri katerem so sodelovale klekljarice iz vse Slovenije in celo s Hrvaške, so izbrali vzorec iz te zapuščine. Rezultate natečaja so razglasili na sredinem odprtju klekljarskih dni v Žireh.

Ideja za tematiko letošnjih klekljarskih dni je zorela že nekaj let oziroma vse odkar so pri Tinci Slabe, eni od članic Cvetk, videli bogato zapuščino t. i. muštrov nje-mame Frančiške Gantar, je pojasnila podpredsednica društva Cvetke Mojca Albreht. »Vsaka si je med več sto skeniranimi vzorci izbrala enega in z veseljem smo poprijele za delo pod mentorstvom Marice Albreht, ki nam je delila nasvete in nas spodbujala. Njej gre zasluga za nastale mojstrovine.« Letošnja osrednja razstava pod naslovom Špice po Frančiškinih papircih se ji zato zdi še posebno pomembna, saj so z njo obudili delo in bogato zapuščino ene od žirovskih klekljaric in obelodanili del bogate zapuščine kraja. Za to jih je pohvalil tudi župan

Ob odprtju klekljarskih dni v Žireh so razglasili tudi rezultate letošnjega natečaja. / Foto: Tina Dokl

Janez Žakelj, ki je poudaril, da ne samo ohranjajo dediščino, ampak skrbijo tudi za promocijo njihovega kraja.

Na slovesnem odprtju klekljarskih dni so razglasili tudi rezultate letošnjega natečaja in podelili šest nagrad. Tokrat so klekljali okrasne čipke za torbice, na natečaj pa je prispelo 45 torbic, pri čemer so izbrali tehniko, materiala in barve prepustili vsaki posamezni klekljarici. Nagrade so prejele Marija Fajfer iz Sevnice, Milena Jančar iz Portoroža, Zdenka Zajc iz Cerkelj, Nada Jereb iz Žirov, Mara Ferle iz Zminca

in Petra Marolt iz Sevnice. Za svojo najljubšo torbico s čipko bodo letos lahko glasovali tudi vsi obiskovalci in ob koncu klekljarskih dni bodo razglasili še zmagovalca po izboru obiskovalcev. Tudi torbice so tako kot osrednja razstava, posvečena Frančiški Gantar, na ogled v galeriji DPD Svoboda.

Ob tem so pripravili še spremljajoče razstave. V prostorih občine Žiri gostujeta društvo zasavskih klekljaric Srčevke z razstavo čipk na temo srca in narave ter Čipkarska šola Žiri, v kape- li Male Cvetke pa je na ogled

dokumentarna razstava ob stoletnici rojstva Julke Fortuna Gantar, znane klekljarice in pesnice iz Poljanske doline. Jutri se bo v sklopu klekljarskih dni odvijal tudi balinarski turnir, Skupina za lepšo Loko pa bo pripravila že tradicionalni cvetlični sejem, na katerem bo možno po ugodnih cenah kupiti veliko vrst cvetja, sadik zelenjave in semen ter vrtnarskega orodja. V nedeljo ob 15. uri se bo v avli kinodvorane odvijalo tekmovanje v klekljanju, v ponedeljek pa sledi še zabavno tekmovanje za otroke.

Drugo leto v gradnjo športne dvorane

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – Izgradnja športne dvorane je glavna prioriteta Občine Mengeš v naslednjih dveh letih. Z gradnjo bodo začeli v začetku gradbene sezone prihodnje leto, športna dvorana pa bo namenjena učencem Osnovne šole Mengeš, hkrati pa bodo

prostor za vadbo pridobili tudi društva in občani. Športna dvorana je v načrtu sicer že od leta 2009, ko je bila na javnem natečaju kot najprimernejša izbrana rešitev podjetja Studio Kragelj arhitekti. Ker pa so lani v Mengšu začeli z gradnjo prizidka k osnovni šoli, je projekt treba ustrezno preprojektirati, hkrati pa

ga bodo tudi prilagodili, tako da bo ustrezal novim zahtevam Eko sklada za pridobitev nepovratnih sredstev. Zato bo treba spremeniti projektno dokumentacijo ter pridobiti novo gradbeno dovoljenje. Na občinski upravi menijo, da to ne bo predstavljalo resnejših problemov, saj so vsa potrebna dovoljenja že pridobili in

jih je treba zgolj obnoviti. Za približno 2800 kvadratnih metrov velik športni objekt se od Eko sklada nadejajo od 860 tisoč do 1,1 milijona evrov nepovratnih sredstev. Skupaj bodo za športno dvorano predvidoma namenili 4,85 milijona evrov (z DDV), sredstva pa so že zagotovili v sprejetih proračunih.

Takole bo videti nova športna dvorana v Mengšu. / Vir: Občina Mengeš

Se sprašujete, kako izbrati pravi servis? Service MAXX bo v vseh ozirih upravičil vaše zaupanje.

Avtomehanika Stritar iz Čirč pri Kranju je nekaj posebnega – poleg 'običajnega' servisiranja, popravil in vzdrževanja vozil namreč tudi predelujejo vozila za avtošole in invalidne osebe. V družinskem podjetju delajo trije in prav letos praznujejo 50-letnico delovanja. Franc Stritar, oče današnjega direktorja Tomaža Stritarja, je s servisno dejavnostjo pričel že v letu 1967. Tomaž, naš sogovornik, je vodenje firme prevzel leta 1985, danes pa v delo uspešno uvajajo že tretjo generacijo, Tomaževega sina Matica.

Kakšne storitve ponujate?

Zagotavljamo širok spekter servisnih storitev. Poskrbimo za pre montažo, centriranje in hrambo pnevmatik, celovit servis zavor, servisiranje, polnjenje in popravila klimatskih naprav, menjavo motornega olja in vseh filtrov, izvajamo redne in izredne servise, menjavo jermenskega pogona in sklop, servisiramo podvozje, vozilo pa tudi pripravimo na tehnični pregled. Avtokleparska in avtoličarska dela, prevoz vozil, avtooptiko ter storitve elektronike zagotavljamo v sodelovanju s priznanimi pogodbenimi partnerji.

Še posebej se ukvarjate z zavornimi sistemi za vozila?

Da, obnavljamo zavorne čeljusti za kamp prikolice in čolne ter izdelujemo kovinske zavorne cevi.

Zelo ste znani po predelavi vozil za avtošole.

S predelavo v posebna vozila se ukvarjamo že 15 let. Vozila za avtošole predelujemo za pol Slovenije, včasih tudi za naročnike iz Hrvaške in BiH. Poleg tega predelujemo vozila za invalidne osebe.

Service MAXX zagotavlja kakovosten servis, predanost, strokovno in prijazno storitev ter ugodne cene.

Kako to delo poteka?

Ko stranke k nam pripeljejo nove ali rabljene avtomobile, v naši delavnici poskrbimo za celovito predelavo. V vseh detajlih jih prilagodimo za uporabne namene avtošole ali invalidnih oseb, s čimer dobijo status posebnih vozil. Za vozila uredimo homologacijo in vso potrebno dokumentacijo.

Kdo lahko predeluje vozila v specialna?

Tega ne sme početi vsak, samo pooblaščenim servisom, za vsako avtomobilsko znamko posebej. V Avtomehaniki Stritar pa to lahko izvajamo za vse znamke, ker smo eden redkih verificiranih servisov v Sloveniji s tovrstno licenco. V letu 2017 smo tako recimo zmontirali že 25 vozil. Delamo pa tudi demontažo.

Kaj to pomeni?

Demontaža poteka v nasprotno smer, specialno vozilo spremenimo v prvotno stanje, nazaj v osebno. Če hoče iti avto v nadaljnjo prodajo, na običajen trg, potrebuje homologacijo in ga je zato potrebno predelati. In vse to uredimo pri nas.

Preidiva malo na kulturo servisiranja v Sloveniji. Marsikdo ima po servisu občutek, da so ga ogoljufali. In ta občutek še utrjuje predsodke o nepoštenih serviserjih. Se goljufije res dogajajo?

Včasih je res težko vedeti, če so se na avtoservisu potrudili po najboljših močeh in zamenjali vse, kar je treba. In če so res uporabili na računu zapisane nadomestne dele. Temu dvomu se stranka izogne tako, da skrbno izbere servisni

center, ki je vreden zaupanja. Navajam nekaj napotkov, kako pravilno izbrati.

5 KAZALCEV KAKOVOSTNEGA SERVISNEGA CENTRA

Zaupanja vreden servisni center mora zagotavljati naslednje:

- ▶ nuditi garancijo na delo in nadomestne dele,
- ▶ poslovati transparentno, kar pomeni, da se stranki obrazloži vse postopke, ki jih je na vozilu treba izvesti in na koncu pokaže opravljeno delo,
- ▶ vgrajevati originalne ali originalu enakovredne nadomestne dele, kar je eden od pogojev za ohranitev tovarniške garancije vozila,
- ▶ izdajati račune za opravljene storitve,
- ▶ imeti profesionalen odnos in izkazovati pristno skrb za vozilo.

Če manjka le ena od navedenih stvari, servisni center ni vreden zaupanja.

CERTIFICIRANI CENTRI SERVICE MAXX

Težavno izbiro si lahko stranka olajša tako, da svoje vozilo servisira v centrih Service MAXX, ki zadostujejo vsem imenovanim merilom kakovosti. Prav v želji, da strankam zagotovijo brezhibno storitev, so v Service MAXXu preverjene servisne centre iz vse Slovenije združili pod eno znamko. V vsakem zagotavljajo kakovosten servis, predanost, strokovno in prijazno storitev ter ugodne cene.

Z MAXX AKADEMIJO DO NOVIH ZNANJ

V Service MAXXu za strokovnost serviserjev skrbijo z MAXX akademijo, na kateri usposobljeni inštruktorji posredujejo znanje o najnovejših tehnologijah, diagnostiki in reševanju najzahtevnejših servisnih postopkov. S pridobljenimi certifikati MAXX akademije serviserji mreže Service MAXX izkazujejo dosežene stopnje tehničnega znanja, zadovoljstva svojih strank ter transparentnosti poslovanja. MAXX Akademija je porok za kakovost storitev Service MAXXa in strankam vliva še dodatno zaupanje.

BREZPLAČEN PREGLED, 12-MESEČNO JAMSTVO IN OHRANITEV GARANCIJE

V skrbi za cestno varnost in zaupanje strank v Service MAXXu na vse storitve in vgrajene dele zagotavljajo 12-mesečno jamstvo, ob vsakem obisku pa vozilo tudi brezplačno pregledajo v 30 točkah. Poleg tega izpolnjujejo vse pogoje, da vozilo ohrani tovarniško garancijo - uporabljajo originalne ali originalom enakovredne nadomestne dele, servisirajo v skladu z normativi, izdajajo račune, imajo ustrezne strokovnjake ter dele vgrajujejo skladno s pravili proizvajalca vozila.

IZKORISTITE SERVISNE UGODNOSTI

V Service MAXXu za zadovoljstvo strank skrbijo tako, da visoko kakovost storitev nudijo po ugodni ceni. Zato vsakih 14 dni oblikujejo nove servisne ugodnosti, s katerimi je servisiranje različnih sklopov vozila bistveno cenejše. Aktualno ponudbo preverite na spletni strani www.servicemaxx.si.

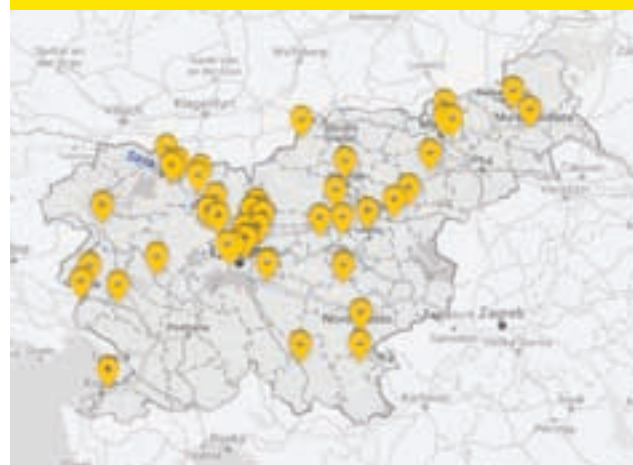

Odpejali se boste z nasmehom

Service MAXX – AVTOMEHANIKA TOMAŽ STRITAR, s.p.

Čirče 33, 4000 Kranj
Telefon: 041 68 10 69, 040 884 240
Odpiralni čas: pon - pet: 08:00 - 16:00

stritar.servicemaxx.si

Mreža certificiranih servisnih centrov Service MAXX

Service MAXX je mreža neodvisnih certificiranih servisnih centrov po vsej Sloveniji, v katerih prijazno in po ugodnih cenah poskrbimo za vse potrebe vašega vozila ter vašo varno vožnjo.

- ✓ Lastna akademija, ki skrbi za visok nivo servisiranja
- ✓ 43 certificiranih servisnih centrov po vsej Sloveniji
- ✓ Vaše vozilo pri nas ohrani tovarniško garancijo
- ✓ Servis celotnega vozila z 12-mesečnim jamstvom
- ✓ 100 % zadovoljstvo strank

ZAGOTOVLJENA TOVARNIŠKA GARANCIJA

PREGLED IN POPRAVILO ZAVOR

**-15%
POPUST
NA DELO IN MATERIAL**

PREGLED IN POLNLENJE AVTOKLIME

**-20%
POPUST
NA DELO IN MATERIAL**

KRATKE NOVICE

Natečaj Moja izkustva s slovenskim jezikom

Celovec – Založba Fran iz Celovca objavlja natečajni razpis za zgodbo na temo Moja izkustva s slovenskim jezikom. »Zapišite svoja nenavadna doživetja in izkustva v zvezi z uporabo slovenskega jezika v različnih družbenih okoljih, ubesedite dokumentarne, avtobiografske ali anekdotične zgodbe, ki so se dogodile v zadnjih 17 letih in so resnične, izjemne, presenetljive, osupljive, take, da obstrmimo od začudenja,« vabijo v Založbi Fran. Prispevkom je mogoče dodati dokumente, zapiske, fotografije in podobno. K sodelovanju so vabljeni pišočji vseh starosti, prav tako pa za avtorje ni geografskih omejitev. Dolžina besedil naj ne presega sedem tisoč znakov. K sestavkom je treba pripisati avtorske podatke (ime, priimek, naslov in leto rojstva). Izbrane prispevke bo Založba Fran uredila, jih jezikovno pregledala in pred objavo v načrtovani knjigi predložila avtoricam in avtorjem v potrditev. Ob izidu knjige avtorji objavljenih del prejmejo tri avtorske izvode publikacije in nadaljnje po avtorski ceni. Prispevke v založbi zbiramo do 15. julija 2017 na elektronski naslov jezik@zalozba-fran.com ali na spletni strani www.zalozba-fran.com/jezik.

Impresionizem – trenutek, svetloba, barva

Kamnik – V sredo, 3. maja, ob 19. uri bo v Gradu Zaprice v Medobčinskem muzeju Kamnik drugo predavanje prof. Marka Trobevška iz cikla Kulturna zgodovina od pomladi narodov do druge svetovne vojne. Tokrat o impresionizmu, velikem revolucionarnem slikarskem stilu 19. stoletja. Predavatelj bo iskal njegove prednike, pretresal njegova izhodišča in dosežke ter povezave z realizmom. Impresionistična glasba – ki so jo tako poimenovali pretežno zoper voljo skladateljev – kaže skupne lastnosti, ki vendarle niso brez sorodnosti z likovnim impresionizmom. Še najmanj se ta stilna oznaka prilega literaturi, kar pa ne pomeni, da je zanjo povsem odveč, izvemo o tem, kar bo predaval prof. slovenščine Marko Trobevšek. S kulturno zgodovino se ukvarja že nekaj zadnjih let. Doslej je prevedel dobrih deset knjig (iz francoščine, nemščine, angleščine in španščine) večinoma sodobno leposlovje, je pa tudi avtor nekaj spremnih študij ter jezikovnih jezikoslovnih razprav. V osemdesetih letih je bil umetniški vodja pri nekaterih predstavah kulturnega društva Pedenjmožic.

Festival ruskih romanc

Škofja Loka – V Sokolskem domu bo jutri, v soboto, 29. aprila, ob 18. uri na sporedu drugi izmed večerov letošnjega devetega mednarodnega cikla koncertov. V organizaciji Ruskega centra znanosti in kulture v Ljubljani, Društva Slovenija Rusija in Občine Škofja Loka bo v Kristalni dvorani festival ruskih romanc z naslovom Blagoslovi me, moj talisman. Na gala koncertu bodo zazveneli prelepi in čudoviti samospevi. Poleg klasičnih samospevov in arij bodo poslušalci pričali različnim vrstam tega obsežnega žanra in različnim načinom izvedbe ter interpretacije. Očarljive, strastne, pomirjujoče in šaljive romance bodo zazvenele v ruskem jeziku. V okviru tekmovanja so se izvajalci predstavili z deli ruskih skladateljev, najboljši med njimi pa se bodo predstavili na jutrišnjem večeru.

Ponovitve Johane

Kranj – V dvoranici BB Teatra nasproti Prešernove hiše v Kranju bosta danes, v petek, 28. aprila, in jutri, v soboto, 29. aprila, obakrat ob 20. uri, ponovitvi igre Johana v režiji Iztoka Alidiča, ki je napisal tudi besedilo zanjo. Johana je zgodba o slovenski duši. V vaški gostilni se srečajo trije protagonisti, pohabljenec Jozej, radoživi Anzej in invalidna natakarka Roswita. Moška za gostilniško mizo obujata spomine na stare čase, še zlasti na nekdanjo natakarko Johano, ki je na neki način nosilni lik zgodbe, pojavlja pa se le v fikijskih prebliskih. V dobro uro dolgi predstavi igrajo Bojan Bešter, Bine Šarabon in Delajda Hribernik.

Drago Tršar, izjemen kipar, ustvarjalni garač

V Galeriji Prešernovih nagrajencev v Kranju smo v torek na dober mesec dni dolgo razstavno pot pospremili pregledno razstavo umetniškega opusa Prešernovega nagrajenca, akademskega kiparja in akademika Draga Tršarja. Gre za prvo v seriji preglednih in tematsko raznolikih razstav, združenih v medinstitucionalnem projektu Monument Drago Tršar. Eden naših doma in v svetu priznanih kiparjev letos praznuje visok življenjski jubilej – devetdeset let.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Kot je v torek zvečer v atriju Pavšlarjeve hiše, v kateri od leta 2001 domuje Galerija Prešernovih nagrajencev (GPN), v uvodu povedal njen vodja Marko Arnež, sicer tudi eden pobudnikov obsežnega razstavnega projekta z naslovom Monument Drago Tršar, bo ta potekal v eminentnih galerijah v različnih mestih po Sloveniji vse do jeseni prihodnjega leta. Aktualna postavitev v GPN je prva v nizu razstav, na katerih se bo s svojimi deli predstavljal letošnji jubilar. Tršarjeva monumentalna plastika, morski motivi, mala plastika, motivika erotike, portreti, dela na japonskem papirju, risbe in akrilne slike na platnu ... bodo v naslednjih dveh letih razstavljeni v sedmih galerijah po Sloveniji, od Murske Sobote prek Slovenj Gradca in Ljubljane do Pirana in Kostanjevice na Krki.

»V Moderni galeriji smo že nekaj let razmišljali, na kakšen način se pokloniti kiparju Dragu Tršarju in njegovemu obsežnemu umetniškemu opusu. Samo del male plastike je na stotine in imel sem veliko težavo, kako pregled njegovega ustvarjanja združiti v eno razstavo. Zato se mi zdi ideja o več različnih razstavah po več mestih odlična,« je v nagovoru razmišljal tudi eden nosilcev projekta dr. Marko Jenko iz Moderne galerije. Da bodo razstave večinoma tematske, v Obalnih galerijah motivika povezana z morjem, v Moderni galeriji monumentalna plastika, v Mestni galeriji Ljubljana mala plastika ... in tako naprej.

V Kranju je tako na ogled delček vsega, kar bo v nadaljevanju še obsežneje predstavljeno v preostalih sodelujočih galerijah. »Večina tokrat razstavljenih del je iz avtorjevih ateljejev v Ljubljani in Fiesi, na ogled pa je tudi nekaj del iz stalne zbirke naše galerije, ki nam jih je velikodušno poklonil avtor,« je povedal Marko Arnež, ki je pri postavitvi razstave v vseh treh nadstropjih galerije sodeloval s Tršarjevim sinom dr. Žigo Tršarjem in

Jubilant, akademik in kipar Drago Tršar podpisuje knjigo mlajšima kolegoma kiparjema Metodu Frlicu in Mateju Plestenjaku. / Foto: Primož Pičulin

hčerko Evo Tršar Andlovic.

Tako se v pritličju galerije najprej srečamo s Tršarjevimi bronastimi plastikami, predvsem gre za njegove značilne ozke in visoke vertikalne figure tako iz osemdesetih let prejšnjega, kot prvih let aktualnega stoletja, med drugim so tu čudovite Tri gracije, pa njegove Praznične figure ali pa igri vi plastiki z naslovom Plamen in Valove ima v laseh. V prvem nadstropju so na ogled nekatera njegova dela z motivom množic, v zadnji, najintimnejši sobi razstavišča se kipar predstavlja tudi v slikarski maniri, na ogled pa so izjemno subtilne tonirane risbe na japonskem papirju, na katerih avtor v abstrakciji predstavlja valove, družino, množico, strelo. Tu je tudi slika Nočno sonce. V osrednjem delu,

kjer je na ogled tudi dokumentarni film, posnet pred leti v kiparjevem ateljeju in GPN, je predstavljenih nekaj olj in akrilov na platnu, v katerih avtor izraža tudi več kolorita.

V zadnje nadstropje se povzpemo, da bi se srečali s Tršarjevimi deli, ki jih zaznamuje tematika erotike. Teje se avtor posveča tako v kiparstvu kot slikarstvu, saj so na ogled tako akrili na platnu in risbe kot figure v bronu, večinoma ženski akti, v katerih kipar v realistični maniri poudarja tudi najintimnejše detajle.

In da ne pozabim: prav tako zelo zanimiva je soba, v kateri so predstavljeni portreti v glini, bodisi večji Ivan Cankar v glazirani glini bodisi portreti kulturnikov in njegovih znancev v žgani glini, med drugim Rudija

V sobi s portreti je svojega našel tudi pesnik Niko Grafenauer, ki je prijatelju kiparju v čast povedal tudi pesem o njem. / Foto: Primož Pičulin

Šeliga, Franca Novinca, Nika Grafenauerja ... O kiparju Dragu Tršarju in razstavljenih delih je spregovoril Milček Komelj, ki je prispeval tudi obsežnejše besedilo v razstavnem katalogu.

Drago Tršar je kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani diplomiral leta 1951, konec petdesetih let je s problematiko plastike množic izvirno vstopil v sočasno svetovno kiparstvo. Sledila so vabila na najpomembnejše svetovne razstave, Beneški bienale, Documenta v Kasslu, Middelheim park v Antwerpnu, Gugenheim Museum v New Yorku. Že leta 1960 je postal asistent na ljubljanski akademiji, štirinajst let kasneje pa tudi redni profesor. Nagrado Prešernovega sklada je prejel leta 1968 za razstavljen kiperska dela v Mali galeriji v Ljubljani leto prej, Prešernovo nagrado pa leta 1990 za življenjsko delo. Leta 1991 je postal član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Kljub temu da je dopolnil devetdeset let, mojster še vedno ustvarja.

Predsednik SAZU Tadej Bajd, ki je odprl razstavo, je med drugim dejal: »Za znanost pravimo, da mora biti odlična in mednarodna, sicer sploh ni potrebna. Mislim, da podobno velja tudi za umetnost.« In prav mednarodna prepoznavnost je jasno razvidna tudi iz bogatega opusa akademika Tršarja.

Doma z bronasto medaljo

Kranjčanka Maja Povšnar je nastopila na svetovnem prvenstvu v jiujitsuju v Abu Dabiju ter s tretjim mestom dosegla zgodovinski rezultat.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Potem ko sem lani v Zagrebu na uradnem tekmovanju UAE jiujitsu federacije Croatian PRO jiujitsu championship osvojila prvo mesto v svoji kategoriji in prvo mesto v odprti kategoriji žensk, sem s tem dosežkom dobila glavno nagrado, plačano potovanje, nastanitev in priložnost za nastop na najpomembnejši preizkušnji v brazilskem jiujitsuju, svetovnem prvenstvu. To je prejšnji teden potekalo v Abu Dabiju, zelo pa sem vesela in zadovoljna, da sem na njem osvojila bronasto medaljo, kar je največji dosežek v tem športu, ki je kadarkoli uspel kašnemu našemu tekmovalcu,« je ob vrnitvi domov povedala Maja Povšnar.

Dosežek je rezultat njenih izkušenj pa tudi treningov. »Na svetovno prvenstvo sem se poskušala pripraviti čim bolj kakovostno, zato sem zadnje štiri mesece trenirala dvakrat na dan. Šlo je brez večjih težav, na predzadnjem treningu pa sem si poškodovala desno dlan,

Maja Povšnar (na sredini) je osvojila zgodovinsko medaljo za Slovenijo. / Foto: osebni arhiv

zato je bil moj nastop pod velikim vprašajem. Z intenzivno fizioterapijo sem nato v treh dneh roko pozdravila do te mere, da sem vedela, da bom lahko nastopala,« pravi Maja, ki je tekmovala v kategoriji blue belts 55–62 kg.

»V prvi borbi sem se pomerila s tekmovalko iz Katarja in tekmo predčasno zaključila s tehniko z vzvodom na roko. Podobno je bilo nato s Španko. Tretjo borbo v četrtfinalu sem imela s Poljakinjo. Po

napeti borbi sem izgubila zaradi prednosti, ki jo je sodnik določil njej v prid. Zaradi izgubljenega četrtfinala sem padla v repasaž, kjer sem spet predčasno s tehniko davljenja zaključila dvoboj s tekmovalko iz Katarja in nato s prednostjo 9 : 0 premagala Irko. Za vstop v finale repasaža sem se borila z Brazilko, borbo sem predčasno zaključila s tehniko davljenja, v finalu repasaža pa sem nato premagala še Brazilko,« opisuje borbo Maja, ki se je na koncu veselila tretjega mesta.

»Izredno sem bila vesela, da sem imela možnost, da se izkažem na najboljšem tekmovanju na svetu, kar sem izredno dobro izkoristila in pokazala, da imamo dobre borce tudi v naši državi. Škoda je samo to, da je bilo to moje prvo večje tekmovanje, ker so večja tekmovanja v brazilskem jiujitsuju finančno zelo velik zalogaj, v Sloveniji pa nimamo zveze, ki bi nam finančno pomagala, sponzorje pa je skoraj nemogoče dobiti,« še dodaja Maja Povšnar.

Celjanke prvakinje, Kranjčanke druge

VILMA STANOVNIK

Kranj – Po treh finalnih tekmah se je v sredo zvečer končalo letošnje člansko žensko košarkarsko državno prvenstvo. Igralke Triglava so na prvi tekmi v Celju izgubile s 54 : 66, na domači tekmi v Dvorani Planina so bile slabše in izgubile s 50 : 60, še tretjič pa so jih košarkarice ekipe Athlete Celje premagale s 66 : 61. Kljub temu je to lep uspeh Kranjčank, ki so si priborile drugo mesto v državi in srebrne medalje.

»Najprej čestitke ekipi Celja za naslov državnega prvaka. V šali rad rečem, da smo bili mi prvi med vsemi drugimi amaterskimi ekipami.

To seveda ne zmanjšuje uspeha Celja, ki ima za sabo izjemno sezono. Mi smo na vseh treh finalnih tekmah dali vse od sebe. Žal fizično nismo zdržali do konca. Vsa čast mojim dekletom, ne samo za borbo in igro v finalu, ampak za celo sezono. Vsakič, ko smo doživeli pretres v ekipi, smo stopili skupaj in udarili še močnejše. To kaže na pravi karakter vseh deklet. Iskreno se jim zahvaljujem za vse, kar so naredile v celotni sezoni. Posebej bi se rad zahvalil svojemu pomočniku, Gregi Verčiču, ki mi je kot pravi pomočnik vedno stal ob strani,« je povedal trener Triglava Bojan Lazič.

V Domžalah tekma že danes

Domžale, Kranj – Prvoligaši bodo odigrali tekme 31. kroga. Že danes ob 20. uri bo tekma v Domžalah, ko se bosta pomerili ekipi Domžal in Rudarja. Ekipa Kalcerja Radomlje v nedeljo gostuje pri Aluminiju. V 2. SNL so nogometaši Zarice Kranj prosti, vodilna ekipa Triglava pa v nedeljo ob 15. uri gosti Dravo Ptuj. Roltek Dob jutri ob 17. uri gosti Krko. V 3. SNL center so tekme 21. kroga odigrali v sredo. Rezultati: Komenda – Šobec Lesce 1 : 0, Velesovo – AŠK Bravo 0 : 5, Rudar Trbovlje – Bled Hirter 1 : 4, Ilirija 1991 – Tinex Šenčur 2 : 0 in Sava Kranj – Jevnica 6 : 0. Konec tedna bodo odigrali že tekme 22. kroga. Jutrišnje tekme se bodo začele ob 17. uri, na vrsti pa sta dva gorenjska obračuna. V Lescah bosta igrala Šobec Lesce in Sava Kranj, na Bledu Bled Hirter in Velesovo. Nogometaši Komende bodo gostovali v Zagorju. V nedeljo bodo nogometaši Tinexa Šenčur ob 17. uri gostili nogometaše Rudarja iz Trbovelj.

Duatlonci so tekmovali v Kranjski Gori

Kranjska Gora – Logaški triatlonski klub je v Kranjski Gori uspešno izvedel prvi duatlon za slovenski pokal. Tekmovalo je skoraj 130 pogumnih duatloncev iz večine slovenskih triatlonskih klubov. Največ veselja je bilo na tekmi cici duatlona, kjer je več kot petdeset malčkov ob enotnem startu ubiralo pogumne kolesarske in tekaške metre okrog hotela Hit Alpinea. Bolj zahtevna je bila že preizkušnja v super sprint duatlonu, saj kolesarski del zaradi vetra po cesti do odcepa za Planico ni bil enostaven. V moški konkurenci v super sprint duatlonu je s časom 28 minut in 45 sekund zmagal Nande Gašparič (TK Telemach Ljubljana). Pri dekletih v super sprint duatlonu je v absolutni konkurenci suvereno zmagala Monika Bartol (TK Riko Inles Ribnica). Razburljivo je bilo tudi na sprint duatlonu, kjer je v absolutni moški konkurenci zmagal Danijel Bartol (TK Riko Inles Ribnica). Še ena zmaga je v Ribnico zaslužen odšla tudi v ženski tekmi sprint duatlona, kjer je s časom 1 ure, 6 minut in 20 sekund zmagala Simona Dolinar Majdič.

S selektorjem se dobro razumeta

Nekdanji član naše hokejske reprezentance, sedaj pa trener francoske ekipe Grenoble Edo Terglav, je lani prevzel funkcijo pomočnika slovenskega hokejskega selektorja Nika Zupančiča, s katerim vodita zaključne priprave na majsko svetovno prvenstvo elitne divizije.

VILMA STANOVNIK

Bled – Ta teden so naši hokejisti odpotovali na zadnje priprave pred svetovnim prvenstvom elitne divizije, ki se bo 5. maja začelo v Nemčiji in Franciji. V ruskem Sankt Peterburgu jim bo s svojimi izkušnjami v veliko pomoč tudi novi pomočnik selektorja Nika Zupančiča Kranjčan Edo Terglav. Edo, ki sicer z družino že več kot desetletje živi v Franciji, ima veliko izkušenj kot nekdanji igralec, prav tako pa se je izkazal tudi kot trener, saj vodi moštvo ekipe Grenoble. Letos je bil izbran celo za najboljšega trenerja francoske lige.

Trener Grenoble ste drugo sezono in letos ste z rezultati zagotovo zadovoljni?

»Res je bila za naš klub to zelo dobra sezona, zagotovo najboljša v zadnjem desetletju. Med letom je bilo kar nekaj menjav, jaz pa sem pri vsem tem dobil zaupanje tistih, ki sedaj vodijo klub, in podpisal sem novo

Edo Terglav

pogodbo tudi za naprej. Osvojili smo pokal, v državnem prvenstvu pa smo redni del zaključili na drugem mestu in po sedmih tekmah izgubili v polfinalu. Seveda sem bil vesel tudi tega, da so me izbrali za najboljšega trenerja v ligi.«

To vse je gotovo dobra potnica za delo s slovensko reprezentanco, ki ga tokrat prvič opravljate kot pomočnik selektorja?

»Izkušenj imam vsako leto več. Šest let je že, odkar sem zadnjič igral za

slovensko reprezentanco – in nekaj fantov v ekipi je še iz tistega časa. Predvsem pa je veliko novih. Ekipa je sedaj popolna in začenjamo še zadnji del priprav v Rusiji. Na treningih in tekmah v Sankt Peterburgu bomo ostali do 2. maja, nato pridemo domov, smo en dan prosti in gremo z Brnika v Pariz.«

Vaši nasprotniki na svetovnem prvenstvu so odlične reprezentance. Kakšen cilj ste si zadali?

»Na elitnem svetovnem prvenstvu pač ni slabih nasprotnikov. Kanada, Finska, Češka, Švica, Belorusija, Norveška in Francija, s katerimi igramo v prvem delu tekmovanja, so vse dobre ekipe. Vsaka tekma bo preizkušnja zase in vsem fantom, ki bodo stopili na led, je jasno, da bomo skušali narediti vse, da priborimo čim boljši rezultat. Realno gledano je naš cilj obstanek v elitni skupini. To bo za nas uspeh, vse, kar nam bo uspelo več, bo dodatni bonus.«

V Parizu ne bo igral Anže Kopitar. So drugi reprezentanti zdravi?

»Vsi igralci so zdravi, večjih težav s poškodbami do sedaj nismo imeli in upam, da bo tako tudi ostalo. Fantje so dobro pripravljani in tudi zelo motivirani. Vsi vemo, kaj v ekipi pomeni Anže Kopitar, vemo pa tudi, da je za njim dolga sezona, veliko tekem in v moštvi mu niso prižgali zelene luči za nastop. Tako pač v hokeju je in igrali bodo tisti, ki so.«

Kako sta začela sodelovanje s selektorjem Nikom Zupančičem?

»Lahko rečem, da zelo dobro. Z njim sva pred leti že igrala in tudi kasneje sva se dostikrat pogovarjala. Pomembno je, ker imava enak pristop, oba se želiva ob vsaki priložnosti čim več naučiti in tako ekipo čim boljše pripraviti na tekme. Imava veliko enakih vrednot in mislim, da sva se res dobro ujela.«

2. SNL, 23. krog
NK Triglav Kranj : Drava Ptuj
nedelja, 30. 4. 2017, ob 15. 00, ŠC Kranj
www.nktriglav.si

Z GORENJSKIM GLASOM DO CENEJŠE VSTOPNICE ZA OGLED TEKME!

Izrežite ta kupon in si zagotovite vstopnico za ogled nogometne tekme med domačim Triglavom in Dravo Ptuj, ki bo v nedeljo, 30. aprila 2017, ob 15. uri na stadionu v Kranju.

NAMESTO REDNE CENE VSTOPNICE, KI JE 5 EVROV, BOSTE ZA VSTOPNICO S TEM KUPONOM ODŠTELI LE 3 EVRE.

Podprimo naše športnike in navijajmo skupaj!

K

KOMENTAR
CVETO ZAPLOTNIK

Pasji iztrebki v jasliah

Naj takoj na začetku povem: nimam psa, a več kot deset let smo imeli pri hiši zlato prinašalko, ki nam je skotila tudi šestnajst lepih mladičev. Ko se je psička (s končano pasjo šolo) pred približno tridesetimi leti preselila iz mesta na vas, je za dobrodošlico bližnjemu sosеду na njivi napadla kokoši, da je po zraku frčalo perje. V tistih časih smo jo večkrat pustili, da je prosto hodila naokrog – se kmetu podelala na travnik ali pod kozolec, sosеду spila mleko, ki ga je imel pripravljenega za svoje mucke, pri sosedi s praskanjem po vratih naznanila, da se je prišla posladkat s piškoti, s svojo pojavnostjo prestrašile sprehajalce, še zlasti otroke ...

Tako je bilo pred dvajsetimi, tridesetimi leti, a takšna praksa iz tistih časov za sedanje čase ni več sprejemljiva. Ne more se pes prosto sprehajati po vasi ali mestu, lulati po okrasnem grmičevju ali vrtni zelenjavi, puščati kakcev na vseh mogočih mestih, ovohavati ljudi, ki psov že a priori ne marajo, z laježem in kakanjem zob ustrahovati najmlajših ali kako drugače povzročati probleme drugim. Zdi se mi, da se je »pasja kultura« v zadnjih desetletjih precej izboljšala, a hkrati se je zaostрил tudi gnev do lastnikov psov, ki ne spoštujejo pravil odgovorne ravnanja ali obnašanja. Med tistimi, ki zadnje čase dvigujejo glas zaradi psov, so tudi kmetje, še zlasti tisti, ki imajo kmetijska zemljišča ob

sprehajalnih poteh v zaledju mest in večjih vasi, kjer je tudi koncentracija psov večja. Upravičeno! Vsi lastniki psov namreč ne vodijo svojih ljubljencev po poteh, ampak jih puščajo, da prosto tekajo po visoki travi ali po poljščinah in povzročajo škodo. Vsi tudi ne pobirajo za psi iztrebkov, ampak jih puščajo v travi; še več: nekateri jih sicer poberejo v vrečko, a to potlej odvržejo na travnik ali njivo, jo obesijo na vejo v gozdu. Za kmete s tem nastane dvojni problem: eden je pasji iztrebek, drugi plastična vrečka. Ni prijetno, če kmet med spravilom krme ali potlej v jasliah z roko zgrabi za pasji iztrebek, še večji je problem, če se prek iztrebka prenašajo na živali tudi zajedavci, kar lahko povzroči v čredi zdravstvene težave.

Občine si prizadevajo, da ne bi pasji kakci ležali po ulicah, zelenicah in javnih površinah, zato nameščajo na izpostavljenih mesta koše za tovrstne odpadke in z globami grozijo sprehajalcem, ki za psi ne pospravljajo iztrebkov. Kmetje nimajo takšne »zaščite«. Predpisi sicer določajo, da je tisti, ki lastniku, najemniku ali uporabniku kmetijskega zemljišča povzroči škodo, odškodninsko odgovoren, a doslej še nismo slišali za primer, da bi kmet preganjal lastnika zaradi psa, ki se je podelal na travnik ali na njivo. Tudi sicer praksa kaže, da je na tem področju več možno narediti z ozaveščanjem kot s kaznovanjem.

Ukinili ukrepe glede aviarnе influence

Kranj – Državno središče za nadzor boleznih je ukinilo ukrepe glede aviarnе influence v Sloveniji. Zadrževanje perutnine v zaprtih prostorih odslej ni več potrebno, imetnikom perutnine in ptic pa priporočajo, da izvajajo ukrepe biološke varnosti, med drugim preprečujejo stik prostoživečih ptic s krmo ali vodo, ki je namenjena perutnini in pticam v ujetništvu.

Pozeba povzročila škodo

◀ 1. stran

Koliko solate bo uporabne za prodajo, bo odvisno tudi od vremena v bližnji prihodnosti, pridelek zgodnjega krompirja pa bo manjši in še izkop bo zaradi tega nekoliko kasnejši. Pozeba je »osmodila« tudi krompir pod kopreno, a ta se bo verjetno obrasel. »Letos so posledice zaradi zgodnje vegetacije hujše kot lani, ko je ob koncu aprila zapadel sneg,« je dejal Zupan.

Škodo so utrpeli tudi sadjarji. Tatjana Zupan, vodja sadovnjaka Resje (KGZ Sava Lesce), je povedala, da je škoda zelo velika in da so posledice pozebe letos večje kot lani, a vseeno malo manjše kot drugje v Sloveniji, kjer je bila vegetacija še bolj zgodnja. Vse sadno drevje v njihovem 24 hektarjev velikem nasadu je že cvetelo, pozeba je prizadela tako cvetove kot »balončke«, za zdaj pa še ni možno napovedati, iz koliko brstov se bodo razvili plodovi. »Dejanska škoda bo znana junija, prve ocene pa kažejo, da bo letos pridelka najmanj za polovico manj od načrtovanega,« je dejala Zupanova. Na kmetiji Janeza Gregorčiča v Podbrezjah, kjer imajo 2,3 hektarja velik nasad sadnega drevja, so v noči s četrtka na petek poskušali z dimljenjem, to je s kurjenjem žaganja v nasadu, preprečiti ali vsaj omiliti posledice pozebe. Na pobudo sina Ambroža so pripeljali v nasad dvanajst kubičnih metrov žaganja in v vsaki drugi vrsti sadnega drevja na razdalji treh, štirih metrov uredili kurišče. Pri pripravi kurišča je sodelovalo osem ljudi, pri tem pa jim je nagajal tudi veter. »Škoda je zaradi dimljenja manjša, kot bi bila sicer, a še vedno je velika,« je dejal Janez in poudaril, da so s kurjenjem v

Na Gregorčičevih sadjarskih kmetijih v Podbrezjah so poskušali omiliti posledice pozebe s kurjenjem v sadovnjaku.

sadovnjaku pridobili dragocene izkušnje za ukrepanje v prihodnje.

Tudi dvojna koprena ni pomagala

Kakšne so posledice pozebe v pridelavi jagode? Robert Golc s Spodnjega Brnika, ki prideluje jagode na površini od dvajset do trideset arov, kot kmetijski svetovalec pa dobro pozna tudi izzive, ki jih prinašajo naravne nesreče, je dejal, da pridelka zgodnjih jagod letos ne bo, pri drugih pa bo pridelek veliko odvisen od vremena v prihodnosti. Čeprav so nasad jagod prekrili z dvojno kopreno, jim to ni kaj dosti pomagalo. V dneh pred pozebo je namreč pihal veter, tako da v zraku ni bilo vlage, ki bi navlažila kopreno, da bi ta ob mrazu pomrznila in s tem zaščitila jagode. V tem primeru bi bilo po Golčevem mnenju koristno oroševanje, vendar se za to možnost niso odločili, tudi zato ne, ker imajo s pozebo doslej malo izkušenj.

Čebelarji opozarjajo na pozebo rastlin, ki predstavljajo pašo za čebele. Tako letos ne bo akacijeve paše, prve ocene kažejo, da bo pridelek

medu za tretjino manjši kot v zadnjih letih.

Škoda vsaj tolikšna kot lani

V kmetijsko-gozdarski zbornici so že zbrali okvirne podatke o posledicah pozebe v državi. Prve ocene kažejo, da naj bi bila škoda na jablanah in hruškah okrog osemdesetodstotna in na posameznih lokacijah celo stoo odstotna, orehov letos ne bo, močno prizadeti so tudi koščičarji (češnje, slive, breskve, marelice ...). Na vrtninah ocenjujejo škodo na osemdeset odstotkov, največja je na solati, bučkah, kapusnicah in špargljih. Na koruzi in drugih žitih ni večje škode, zelo pa so prizadeti nasadi zgodnjega krompirja. Krompir bo zaradi tega kasneje na trgu, kar pomeni tudi ekonomsko škodo, saj bo takrat cena verjetno že za polovico nižja. Po grobi oceni zbornice je škoda ob letošnji pozebi vsaj tolikšna kot ob lanski, ko so jo ocenili na 43 milijonov evrov. V zbornici ob tem pozivajo vlado, da čim prej izplača odškodnino za škodo po lanski pozebi in da uradu za zaščito in reševanje naloži izdelavo

oceno letošnje škode, hkrati pa predlagajo, da oškodovancem odpišejo prispevke za zdravstveno zavarovanje, zmanjšajo ali odpišejo najemnino za državna zemljišča in omogočijo najetje posojil s poroštvom države za izvedbo agrotehničnih ukrepov ter kmetijam zagotovijo ekonomsko sprejemljiv sistem zavarovanja.

Pripravili bodo intervencijski zakon

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan, ki si je na nekaterih lokacijah v Sloveniji že ogledal škodo po pozebi, je v sredo s prvimi informacijami o posledicah pozebe seznanil vlado. Napovedal je pripravo intervencijskega zakona, ustanovitev delovne skupine za pripravo akcijskega načrta za preprečevanje in blažitev posledic naravnih nezgod in izplačilo dela odškodnine (3,5 milijona evrov) za škodo ob lanski pozebi že v mesecu maju. Pogostejše pojavljanje pozeb je po mnenju ministra posledica klimatskih sprememb, zato bo treba spremeniti tudi nekatere usmeritve kmetijske politike.

Ukrep za odpravljanje zaraščanja zemljišč

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo javni razpis, na podlagi katerega bo namenilo dva milijona evrov nepovratnih sredstev za odpravljanje zaraščanja kmetijskih zemljišč. Kmetijska gospodarstva bodo lahko uveljavila finančno podporo le za tista zemljišča, ki so v prostorskem načrtu lokalne skupnosti po namenski rabi opredeljena kot kmetijska zemljišča, a so

bila glede na evidenco dejanske rabe na dan 18. junija 2011 opredeljena kot kmetijsko zemljišče v zaraščanju in to zaraščanje doslej še ni bilo odpravljeno. Zaraščanje bo možno odpraviti z agromelioracijskimi deli, kot so krčitev grmovja in dreves, izravnava zemljišča in odstranitev kamnitih osamelcev. Podpora bo znašala tri tisoč evrov na hektar. Ministrstvo bo sprejemalo vloge od 10. maja dalje do zaprtja razpisa, obvestilo o tem bo objavilo na spletni strani.

Senena linija
FABIJAN Vedno korak pred drugimi

KUHN

www.fabijan.si
info@fabijan.si
tel. 031 671-263

FABIJAN www.fabijan.si
info@fabijan.si
tel. 031 671-263

SUPER AKCIJA Serija 4

MCCORMICK

Peč za trideset milijonov

V podjetju SIJ Acroni so v ponedeljek zagnali najsodobnejšo peč AOD, vredno kar trideset milijonov evrov. Podjetje bo z investicijo dodatno okrepilo svoj položaj na trgu nerjavnih jekel.

URŠA PETERNEL

Jesenice – V podjetju SIJ Acroni so v ponedeljek ob 11.15 prvič zagnali novo peč AOD, vredno kar trideset milijonov evrov. To je letošnja najpomembnejša strateška investicija Skupine SIJ.

Glavni direktor SIJ Acroni Slavko Kanalec je ob zagonu poudaril, da želijo z novo pečjo AOD dodatno okrepiti svoj položaj na trgu nerjavnih jekel, čeprav so v tem segmentu že nekaj let vodilni proizvajalec na evropskem trgu. »Peč AOD, ki je delno tudi plod našega lastnega znanja, pomeni hitrejšo proizvodnjo nerjavnih in specialnih jekel ob zagotavljanju boljše kakovosti naših izdelkov. Vesel sem, da lastniki podpirajo razvoj in vlaganja v izboljšave, saj je dolgoročno to edina rešitev za rast in krepitev našega položaja na zahtevnem jeklarskem trgu,« je dejal. Acroni zdaj izdelava od 120 do 130 tisoč ton nerjavnega jekla na leto, z novo pečjo pa bodo v prihodnjih desetih letih proizvodnjo nerjavnih jekel vsaj podvojili, so napovedali.

Fotografija SIJ Acroni

Novo peč AOD so prvič zagnali v ponedeljek ob 11.15.

Poleg večjih proizvodnih zmogljivosti bo nova investicija pripomogla tudi k zmanjšanju časa izdelave nerjavnih vrst jekel, s tem pa se bodo sprostile dodatne

proizvodne zmogljivosti za druge proizvodne programe.

Roman Robič, tehnični direktor SIJ Acroni in vodja projekta, je posebej poudaril hitrost izvedbe investicije: »Od podpisa investicijske pogodbe julija 2015 smo v manj kot dveh letih skupaj s partnerji Primetals Technologies in Esotech uspeli dokončati izredno zahteven investicijski projekt. Investicija bo pomembno vplivala tudi na znižanje specifične porabe energentov ter posledično nižji okoljski odtis,« je dejal.

To je že druga velika investicija v SIJ Acroni v zadnjih dveh letih, lani so predali namenu 32 milijonov vredno linijo za toplotno obdelavo debele pločevine. V zadnjih desetih letih, odkar so v SIJ vstopili ruski lastniki, pa so v SIJ Acroni skupaj investirali že okoli 650 milijonov evrov.

V letu 2016 je Skupina SIJ zabeležila prihodek od prodaje v višini 842,7 milijona evrov, dobiček iz poslovanja (EBITDA) v višini 127,1 milijona evrov ter čisti dobiček v višini 51,3 milijona evrov.

Na čelu Leka Bogdanovski

Po upokojitvi bo predsednika uprave Leka Vojmirja Urlepa nasledil Zvonko Bogdanovski.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Na čelu Leka, v okviru katerega deluje tudi Biofarmaceutika Mengeš, bo po upokojitvi predsednika uprave Vojmirja Urlepa nasledil dozrajni član uprave Zvonko Bogdanovski. Pod Urlepovim vodstvom je Novartis, pod katerim deluje Sandoz in z njim tudi Lek, postal vodilni ponudnik zdravil na slovenskem trgu in eno pomembnejših podjetij pri nas. Bogdanovski, ki sicer v Sandozu, vodi skupino držav Jugovzhodna Evropa/Skupnost neodvisnih držav, bo na čelo

farmaceutskega podjetja stopil 2. avgusta letos. Kot sporočajo z uprave podjetja, so bili pri odločitvi za novega predsednika ključni trije dejavniki: poznavanje farmacevtske panoge, dolgoletne izkušnje v menedžmentu ter poznavanje delovanja v matričnem mednarodnem okolju.

Bogdanovski je po diplomu na fakulteti za farmacijo svojo poslovno pot začel v Leku kot raziskovalec, analitik in razvojni tehnolog, nato pa večino izkušenj pridobil z vodenjem trženja in prodaje farmacevtskih izdelkov v Sloveniji in tujini.

Akcijski načrt za več podjetništva

Tržič – Svetniki so na aprilski seji občinskega sveta sprejeli osnutek akcijskega načrta za spodbujanje razvoja podjetništva in gospodarskega razvoja v občini Tržič, predstavil jim ga je Goran Novkovič, izvršni direktor Gospodarske zbornice Slovenije, ki je sodeloval pri pripravi načrta. Akcijski načrt je operativni dokument in naj bi predstavljal povzetek možnih in predvidenih ukrepov na podlagi dobrih praks, ki jih lahko izvede Občina Tržič za spodbujanje razvoja podjetništva in gospodarskega razvoja. Strateški cilji akcijskega načrta so hitrejši razvoj podjetništva, povečana gospodarska aktivnost med obstoječimi malimi in srednje velikimi družbami v Tržiču, izboljšano poslovno in investicijsko okolje, vključno z boljšo usposobljenostjo delovne sile. Specifični cilji pa so povečanje števila gospodarskih subjektov, povečanje obsega investicij in zmanjšanje brezposelnosti.

GeoCodis: od zemlje do zvezd

Matjaž Ivačič in Andrej Beden sta pred tremi leti ustanovila podjetje GeoCodis in v tem času razvila produkte za Simobil, Dars, Luko Koper ter se prebila tudi na afriški trg.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – GeoCodis je mlado zagonsko podjetje, ki za prostorsko analitiko uporablja geoinformacijske sisteme. Ponujajo informacijske rešitve, pri katerih je pomemben segment lokacija v prostoru. Podjetje, ki deluje v kranjskem Razvojnem centru za informacijske in komunikacijske tehnologije, sta ustanovila Matjaž Ivačič in Andrej Beden, ki sta prej deset let sodelovala že na oddelku geoinformacijskih sistemov v podjetju CGS plus. Ko so se lastniki odločili oddelek ukiniti, sta sprejela izziv in osnovala lastno podjetje, ki je kljub mladosti uspelo izpeljati že precej uspešnih projektov.

V nekaj več kot treh letih so svoje rešitve ponudili podjetjem in organizacijam, kot so Simobil, Dars, Luka Koper, Vip mobile v Srbiji in se prebili na afriški trg. V Ugandi so namreč prek avstrijske razvojne

agencije ADA ponudili rešitev, ki prebivalcem te države zagotavlja boljši nadzor nad vodnimi viri in s tem omogoča boljšo vodooskrbo. »Pripravili smo platformo, ki na enem mestu ponuja vpogled v številne parametre za več kot tisoč vodnih virov po državi,« razlaga

Matjaž Ivačič, ki so mu izkušnje in poznanstva, ki jih je pridobil kot svetovalec v Združenih narodih, prišli prav tudi pri sklepanju posla v Ugandi.

»Naš enostaven model, ki izkorišča dobro pokritost Ugande z mobilnim signalom in navajenost

tamkajšnjih prebivalcev na uporabo mobilnih telefonov, je nadomestil pošiljanje podatkov prek prenosnih fizičnih medijev ali interneta, ki je v marsikaterem delu države slabo razvit ali pa ga sploh ni,« dodaja drugi solastnik podjetja Andrej Beden.

Andrej Beden in Matjaž Ivačič sta solastnika podjetja, ki se je v treh letih delovanja prebilo tudi na afriški trg.

Nedavno jih je na dogodku Med Afriko in Evropo – izzivi in priložnosti, ki so ga organizirali, pozdravila tudi ugandska veleposlanica v Rimu dr. Mumtaz Kassam in jim ponudila svojo pomoč. S projektom pa so si odprli vrata tudi na druge afriške trge.

»Prek podjetij, s katerimi sodelujemo, se nam je odprla možnost za projekte v tujini, ki je nismo izpustili iz rok. Poleg tega delo s tujci pozitivno vpliva na rast podjetja in zaposlenih,« je prepričan Ivačič.

Uspešno sodelujejo tudi s slovenskimi podjetji in organizacijami. Skupaj s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti ter centrom Vesolje-SI so ustvarili aplikacijo Voda, kje si?, ki prosto dostopne podatke satelitov Sentinel Evropske vesoljske agencije izkorišča za določanje poplavnih območij. »Gre za radarski satelit, ki zagotavlja posnetke tudi ponoči in v slabih vremenskih pogojih. Podatke o stanju voda lahko prikažemo za katerokoli območje ali časovni presek. Aplikacijo izkorišča tudi Agencija RS za okolje, ki prek njih kalibrira poplavno ogroženost posameznih območij,« razlagata lastnika podjetja, v katerem

trenutno deluje ekipa šestih ljudi, in kratkem pa planirajo tudi kadrovske okrepitve.

Iščejo namreč programerja, pridružil pa se jim bo tudi Poljak – strokovnjak za obdelavo podatkov satelitskega zaznavanja, ki ga je navdušil prav projekt Voda, kje si? in bi si rad dodatna znanja pridobil v Sloveniji. Kadre sicer pridobivata iz lokalnega okolja. »Poleg osnovnega znanja je kriterij pri izbiri zaposlenega tudi želja po učenju. Izkazalo se je, da se najbolj obnesejo mladi, ki se nato v podjetju naučijo potrebnih dodatnih znanj,« pravita soganizatorja, ki prav zaradi tega štipendirata dva študenta. Precej pozornosti posvečata tudi razvoju lastnih podjetniških znanj, predvsem v okviru organizacije CEED Slovenija, kjer so jima na voljo tudi koristni nasveti izkušenejših podjetnikov.

Po dobrih treh letih delovanja, v katerih je podjetje našlo svoje mesto na trgu, si lastnika želita predvsem zmerne in konstantne rasti. »Precej je mladih podjetij, ki čez noč doživijo 'bum', pa potem zaradi tega pogorijo. Zato si želiva zmerne in nadzorovane rasti, hkrati pa ostati trdno na realnih tleh,« zaključuje Andrej Beden.

Vztraja, da se je le branil

Kryeziu Shkelzen je na predobravnavnem naroku za poskus uboja Fadila Zulfaja pred Globusom v Kranju dejal, da je šlo za samoobrambo.

ANDRAŽ SODJA

Kranj – Na okrožnem sodišču v Kranju se je v torek s predobravnavnim narokom začelo sojenje 32-letnemu kosovskemu državljanu Kryeziuju Shkelzenu, ki ga obtožnica bremeni poskusa uboja ravno tako kosovskega državljanja Fadila Zulfaja. Očitano dejanje se je zgodilo devetega januarja letos pred kranjskim Globusom, ko naj bi se obtoženi in žrtev zaradi starih zamer sprla, končal pa se je krvavo.

Pred sodnico Marjeto Dvornik je obtoženi prek prevajalca na vprašanje, ali očitano dejanje prizna, dejal, da je Zulfaja zabodel v samoobrambi, do morebitnih dogovorov o priznanju krivde s tožilstvom ni prišlo, tako se bo Shkelzen zagovarjal na sojenju pred senatom.

Uvodoma je Shkelzenova zagovornica Mateja Likozar Rogelj predlagala vrsto karakternih prič, s katerimi želijo dokazati, da je obtoženi nekonfliktna oseba, brez kazenske evidence, medtem ko naj bi bila žrtev kon-

z namenom poškodovanja arterije na zahrbtnen način, z namenom vzeti življenje, s čimer naj bi prekoračil izvedenska pooblastila. Temu je delno pritrdila tudi sodnica Dvornikova, ki je dejala, da je izvedenec segel v področje, ki ni njegovo, saj bo o naklepu odločalo sodišče.

»Treba je pritrditi Shkelzenovi zagovornici, da je izvedenec segel v področje, ki ni njegovo, je dejala sodnica in dodala, da bo o tem, ali je šlo za »hoteno delovanje« ali ne, odločalo sodišče, kljub temu je ocenila, da ta zapis ni dovolj za izločitev mnenja. Pritožbi zoper zavrnitev izločitve se je obramba odpovedala. Obtožnemu, ki mu pri razumevanju postopka pomaga prevajalec, je bila ponujena možnost sojenja s sodnico posameznico ali petčlanskim senatom, izbral je senatno sojenje, ki se bo predvidoma začelo 16. maja.

Zagovornica Likozar Rogljeva je predlagala tudi spremembo pripora v hišni pripor, saj je Shkelzenova partnerka v sedmem mesecu

Brata ustavil opozorilni strel

Komisija policije je ugotovila, da se je že od prej poškodovani tržiški policist na velikonočni ponedeljek pred napadalcema, sicer bratoma, lahko ubranil šele z opozorilnim strelom.

SIMON ŠUBIC

Kranj, Tržič – Komisija policije, ki je preverila okoliščine uporabe prisilnih sredstev tržiških policistov, ki sta na velikonočni ponedeljek sredi Tržiča zoper občana uporabila solzivec, eden od policistov pa je tudi opozorilno streljal, je ugotovila, da policista nista prekoračila svojih pooblastil. Za oba napadca, neuradno gre za brata z območja Tržiča, je kranjska preiskovalna sodnica že prejšnji teden odredila hišni pripor. Policisti so ju kazensko ovadili zaradi napada na uradno osebo, enega pa tudi zaradi preprečitve uradnega dejanja, so sporočili s Policijske uprave Kranj.

Eden od osumljencev naj bi se policistoma uprl že v rutinskem ugotavljanju njegove identitete in v razgovoru z njim, zatrjujejo na policiji. »Njegova dejanja so v zelo kratkem času postala zelo intenzivna in so se iz nedostojnega in drznega vedenja stopnjevala tudi v odpiranje enega od policistov in udarce. Policista sta zato uporabila plinski razpršilec. Proti osumljencu ga je naprej uporabil eden, potem pa oba policista. Kljub temu je osumljenec s svojo aktivnostjo policista uspel lažje poškodovati, po dejanju pa je s kraja pobegnil,« je pojasnil Bojan Kos, predstavnik za odnose z javnostmi

Foto: Luka Renner

Komisija policije je ugotovila, da napadeni tržiški policist ni imel drugega izhoda, kot da se pred agresivnima napadalcema obvaruje z opozorilnim strelom v varno smer.

na PU Kranj. Kot je ugotovila komisija, sta policista v tem delu postopka pravilno stopnjevala svoja pooblastila – od najmilejšega ugotavljanja identitete, zbiranja obvestil do večkratnih opozoril in ukazov, šele nazadnje pa sta uporabila plinski razpršilec, ko je osumljenec v upiranju policista že odpiral in stopnjeval nasilno vedenje.

Napadla iz maščevanja

Potem ko je poškodovani policist zaprosil za zdravniško pomoč in je prispela zdravnica v reševalnem vozilu zaradi učinka rabe plinskega razpršilca oskrbovala policista, drugi pa je poškodovan sedel v službenem

vozilu, se je prvi osumljenec s še enim moškim vrnil na kraj. Oba sta zelo hitro obstopila policijski avtomobil in od prej poškodovane policista silovito napadla, navaja policija. »Njun napad je bil zelo intenziven, nasilje sta zelo hitro stopnjevala, vmes sta policistu grozila, da ga bosta ubila in ga s silo tudi vlekla iz vozila, da bi z njim fizično obračunala. Udarcem v napadu, ki so bili podkrepjeni z grožnjami in so bili siloviti, se je policist poskušal braniti s telesno silo. Šele ko je uvidel, da je ogroženo njegovo življenje, da ne more računati na pomoč drugih in da napada ne more drugače odvrniti, pa je po opozorilu, da

bo streljal, v edino možno varno smer izstrelil opozorilni strel,« pojasnjuje Kos. Opozorilni strel je zadostoval, saj sta moška z napadom prenehala in s kraja pobegnili. Kasneje so ju prijeli v bližini kraja napada. Napadca v dogodku nista bila telesno poškodovana, eden od policistov pa je utrpel več ran po glavi, obrazu in drugih delih telesa, so pojasnili na policiji.

Kot se je pokazalo v kasnejši preiskavi, naj bi Tržičana policista napadla iz maščevanja zaradi sicer upravičene rabe plinskega razpršilca v prvem delu policijskega postopka, pri tem pa sta zatrjevala, da je bil zaradi tega poškodovan otrok, s katerim je bil prvi osumljenec takrat na kraju. »Komisija policije je poleg drugih pooblastil v mejah pristojnosti preverila tudi ta del postopka in ugotovila, da proti otroku v nobenem delu ni potekala nobena aktivnost – ne od osumljenca ne od policistov – in da otrok v dogodku ni bil poškodovan. Plinski razpršilec ni bil uporabljen proti otroku, ampak samo proti osumljencu, obstaja pa možnost, da zaradi hlapenja dražilne snovi ali vpliva vetra pride do lažjega draženja oči oseb, ki se nahajajo v bližini uporabe plinskega razpršilca,« so še pojasnili na kranjski policijski upravi.

Kryeziu Shkelzen je že od začetka januarja v priporu.

fliktna oseba, samoobrambo pa dokazujejo tudi tako, da naj bi tudi Shkelzen utrpel hude poškodbe ušesa, zaradi katerih se tudi zdravi. Zagovornica pa je predlagala tudi zamenjavo izvedenca medicinske stroke Antona Laha, saj je slednji v izvedenskem mnenju zapisal, da je obtoženi zabodel Zulfaja v predel dimelj

nosečnosti, dan pred narokom pa je bila sprejeta na zdravljenje v kranjski porodnišnici. Ker imata še enega otroka, starega tri leta in pol, v Sloveniji pa nima sorodnikov, je zagovornica predlagala, da mu omogočijo varstvo otroka. Tožilka je predlogu nasprotovala, o njem pa bo odločil izvedenec na predel dimelj

Zaprl avtocesto

Lesce – Voznik tovornega vozila za prevoz hlodovine je v ponedeljek nekaj po 16. uri zaradi nepravilne vožnje po prometnem pasu avtoceste proti Jesenicam pred priključkom Lesce zapeljal s ceste in se prevrnil. Avtocesta je bila zaprta do 21. ure.

Vrstijo se vlomi in tatvine

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kriminalisti so konec prejšnjega tedna obravnavali dva vloma v stanovanjski hiši v Britofu. Ponoči je storilec v zaprt prostor vstopil z naviranjem kletnega okna. Hišo je pregledal in odnesel nekaj gotovine in zlatino. V drugo hišo je bilo vlomljeno dopoldan ali čez dan, vanjo pa je storilec vlomil z naviranjem balkonskih vrat. Storilec ni našel ničesar, kar bi odnesel.

»Okna in vrata so najpogostejše vstopno mesto pri vlamljanju, tarči pa sta predvsem zlatina in denar. Zato svetujemo ustrezno shranjevanje in skrb za te stvari. Prav tako je treba biti pozoren na ljudi in okolico, ker se storilci, preden vlomijo, na kaznivo dejanje običajno pripravijo in si ogledajo nepremičnino,«

svetuje višji policijski inšpektor Bojan Kos.

Za zdaj še neznan storilec pa je v nedeljo ponoči v Srednjih Bitnjah iz dveh odklenjenih in nezavarovanih pomožnih objektov odnesel nekaj motornih žag. V dejanju je izkoristil neprevidnost lastnikov, saj je kradel samo iz objektov, kjer mu vrata in ključavnice niso predstavljale ovir.

Škofjeloški policisti so v soboto dopoldan v zdravstvenem domu obravnavali tatvino denarnice in po prijavi na podlagi pridobljenih podatkov kmalu izsledili moškega, ki je osumljen tega dejanja. Denarnico so mu tudi zasegli in jo vrnili lastnici, za dejanje pa ga bodo še kazensko ovadili.

V soboto pa je sedaj še neznan storilec v okolici Kamnika iz odprte lope pred

stanovanjsko hišo ukradel kolo z motorjem znamke Tomos Flexer.

Prav tako še neznan storilec je v začetku tedna pred živilsko trgovino na Kidričevi cesti v Kranju starejši oškodovanci iz rok iztrgal nakupovalno vrečko z živili in karticami. V dejanju se ji je peš približal oziroma jo je dohitel s hrbtni strani, po tatvini pa je pobegnil. Šlo naj bi za mlajšega moškega. »V izogib tovrstnim škodovanjem svetujemo ločevanje denarnic in drugih vrednih predmetov od živil in podobnega, kar se običajno prenaša v vrečkah, košarah in podobnih stvareh za prenašanje,« svetujejo policisti.

Radovljjski policisti pa so ta teden obravnavali vozniško osebnega avtomobila brez veljavnega voznškega dovoljenja. V postopku so ugotovili tudi, da je bilo vozilo na

začetku tega meseca ukradeno. Zato so ga mu zasegli v skladu s predpisi o kazenskem postopku in ga že vrnili lastniku. Voznik je v postopku odklonil tudi strokovni pregled, proti njemu pa se vodi prekrškovni zaradi kršitve prometnih pravil in predkazenski postopek v povezavi z odtujenim vozilom. Avtomobil manjše vrednosti je bil odtujen z avtomobilskimi ključi, ki so bili v vozilu. Bil je parkiran na nezavarovanem parkirišču in odklenjen, kar so vse okoliščine, ki kažejo na zanemarjanje osnovnih samozaščitnih ukrepov. Lastnikom v izogib tatvinam – ne glede na vrednost vozila – policisti svetujejo, naj vsakih poskrbijo za svojo lastnino in izvedejo vsaj osnovne samozaščitne ukrepe, kot so zaklepanje vrat vozila, zapiranje oken in ustrezno shranjevanje ključev vozila.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLEDMorski velikani pod
kamniškimi planinami

V Arboretumu bodo cvetlične gredice letos popestrili z zanimivo razstavo morskih sesalcev v naravni velikosti, ki so jih izdelali sami. Zaradi velikosti in teže jih bodo po parku razvozili kar s helikopterjem.

JASNA PALADIN

Predvsem mlajši obiskovalci Arboretuma so zadnja leta lahko občudovali tudi dinozavre, ker pa si vodstvo parka vseskozi prizadeva ponuditi kaj novega, so se odločili za morske velikane. Sprva so jih skušali

uvoziti iz Kitajske, a se je zaradi velikosti zapletlo pri prevozu, zato so se jih odločili izdelati kar sami. K sodelovanju so povabili kiparja Edina - Eda Ščuka, ki skupaj s svojimi pomočniki te ogromne skulpture že zadnje pol leta izdeluje kar na parkirišču pred upravno

stavbo. Obiskali smo ga, ko so morski sesalci že dobivali končno podobo.

»Začelo se je s spoznavanjem podob na internetu in v knjigah, nato sem izdelal pomanjšane glinene modele, sledila je izdelava kovinske konstrukcije, nato pa nanašanje in oblikovanje različnih umetnih mas ter barvanje. Prav vsi postopki so po svoje zahtevni, morda je bilo še najtežje izdelati samo srce – tudi tega bo namreč mogoče videti v naravni velikosti. Izdelati tako megalomanske skulpture, in to v tako kratkem času, je bil zares velik projekt in zdaj, ko smo pri koncu, že vsi težko čakamo, da bo razstava nared. Kiparje nas tak projekt verjetno doleti le enkrat v življenju,« nam je – že vidno utrujen – povedal Edin Ščuk, ki pri delu sodeluje z Janezom Celestino, Jankom Zverom, Mitjo Laniškom, Miroslavom Stojančičem in Nadjo Osojnik.

Nove razstave, ki jo bodo postavili predvidoma sredi maja, se veseli tudi direktor Arboretuma Volčji Potok Aleš Ocepek. »V angleškem delu parka bomo razstavili več kot deset kitov v naravni velikosti – najdaljši med njimi merijo skoraj 25 metrov. S kiti se ne srečujemo vsak dan, in čeprav živijo blizu nas, še vedno ne vemo dovolj o njih. Ob besedi kiti

Kipar Edin Ščuk je kamenje in glino za nekaj mesecev zamenjal za umetne mase, a na svoje izdelke je zelo ponosen. / Foto: Gorazd Kavčič

Prav vse postopke izdelave so opravili v Arboretumu sami. / Foto: Gorazd Kavčič

V parku bo svoj prostor že kmalu našlo več kot deset kitov v naravni velikosti. / Foto: Gorazd Kavčič

si marsikdo predstavlja velike in počasne živali, ki živijo v morju, se oglašajo z nenavadnimi zvoki in prehranjujejo s planktonom. Toda sorodstvo kitov je številčno in nadvse raznovrstno. V celotnem redu Cetacea poznamo okoli 88 vrst kitov, kamor spadajo tudi delfini in pliskavke. Kiti so sesalci, vendar je njihova telesna zgradba na prvi pogled drugačna, zato so jih v preteklosti prištevali celo k ribam. Njihovo telo je prilagojeno na življenje v vodi, nimajo dlake, prednje okončine so preoblikovane v prsne plavuti,

zadnje popolnoma zakrnelo, plavajo pa z repno plavutjo. Nekateri imajo v ustih zobe, drugi velikanska sita za precejanje hrane iz vode. Za razliko od naših dosedanjih razstav na temo živali je bila ta v celoti izdelana v Arboretumu in bo vsebinsko izčrpnjša. Sorodne postavitve smo do sedaj lahko videli na Islandiji, v Veliki Britaniji in Združenih državah Amerike, pri nas pa še ne,« nam je povedal in dodal, da so skulpture tako velike in težke tudi po nekaj ton, da jih bodo po parku morali razvoziti s helikopterjem.

Da bi obiskovalcem približali skrivnostno življenje največjih živečih sesalcev, bodo v naravni velikosti predstavili predvsem tiste kite, ki živijo v Sredozemlju in zaidejo tudi v Jadransko morje. Izdelali so brazdastega in grbastega kita, veliko pliskavko, navadnega progastega delfina, navadnega delfina, okrogloglavega ali Rissovega delfina ter mrko pliskavko pa tudi orke in kita glavača, ki nastopa v slavnem romanu Moby Dick, ali skupno kar devetnajst morskih velikanov, vse v naravni velikosti.

Pogovor

Dr. Marta Ciraj: »Pomembno je, da potrošnik prebere, kaj piše na embalaži.« **Stran 18**

Pogledi

Komentator Janez Markeš je predstavil knjigo Premišljevanja o Sloveniji. **Stran 19**

Obletnice

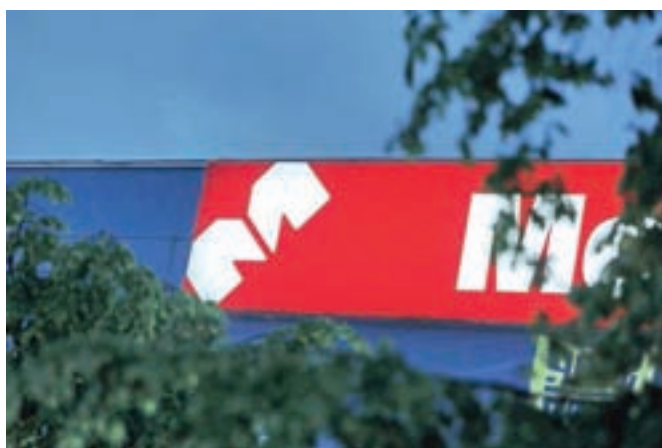
Gorjanska godba praznuje ta konec tedna stodesetletnico delovanja. **Stran 20**

Od petka do petka

Novela pokojninskega zakona ob izpolnjenih polnih upokojitvenih pogojih prinaša najnižjo pokojnino v višini petsto evrov. / Foto: Tina Dokl

V državnem zboru so sprejeli zakon o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za državo, s katerim želi vlada zaščititi Mercator. / Foto: Tina Dokl

Plečnikovo medaljo za aktualno realizacijo so prejeli tudi snovalci Nogometnega centra Brdo pri Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

Poskrbeli za starejše

Poslanci državnega zbora so v torek sprejeli novelo pokojninskega zakona, po kateri bo ob izpolnjenih polnih upokojitvenih pogojih najnižja pokojnina znašala petsto evrov.

MATEJA RANT

Najnižja pokojnina po novem petsto evrov

V državnem zboru so sprejeli novelo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Po novem bo najnižji znesek starostne pokojnine za polno pokojninsko dobo petsto evrov. Zakon po besedah ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anje Kopač Mrak predstavlja pomemben korak pri zmanjševanju tveganja revščine med starejšimi v državi. Pripravili so ga v sodelovanju z Zvezo društev upokojencev Slovenije. »Višina pokojnine pri polnih pogojih za upokojitev mora biti vsaj v takšni višini, da upokojencem za preživetje ne bo treba zaprositi za varstveni dodatek,« pravi Anja Kopač Mrak. Po podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije bodo po novem najnižjo pokojnino v višini petsto evrov zagotavljali skupaj več kot 45 tisoč upravičencem, med njimi je skoraj trideset tisoč žensk.

Zoran Vaskrsić upravičen do odškodnine

Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP) v Strasbourgu je odločilo, da mora država Slovenija Zoranu Vaskrsiću plačati odškodnino in povračilo stroškov

zaradi rubeža in prodaje hiše, ker je bil ljubljanskemu podjetju Vodovod-Kanalizacija dolžan 124 evrov. Prišlo je do izvršbe, v kateri so njegovo hišo prodali za polovico tržne cene, čeprav je dolg poravnal še isti dan, ko je izvedel za prodajo hiše. Po presoji ESČP je država Slovenija kršila prvi člen prvega protokola Evropske konvencije o človekovih pravicah, ki govori o zaščiti pravice do lastnine, zato je Vaskrsić upravičen do 85 tisoč evrov odškodnine.

Sprejeli zakon za zaščito Mercatorja

V državnem zboru so v torek sprejeli zakon o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za državo, s katerim želi vlada zaščititi Mercator. V zakonu je predvideno, da lahko vlada v primeru, ko je večinski lastnik družbe sistemskega pomena za državo v postopku zaradi insolventnosti, pošlje začasnega izrednega člana uprave. Ta naj bi družbo ščitil pred denarnimi in blagovnimi tokovi v korist večinskega lastnika, ne sme pa se vpletati v redno poslovanje. Tako naj bi po besedah gospodarskega ministra Zdravka Počivalška zavarovali slovensko podjetje Mercator v odnosu do večinskega lastnika Agrokorja, ki je v težavah. V času mandata izrednega člana

uprave bodo po ministrovih besedah prepovedani posli, kot so dajanje garancij, poroštev, posojil, blagovnih kreditov in podobnega večinskemu družbeniku, prav tako bo prepovedano prevzemanje dolgov od večinskega družbenika v težavah.

Slovcu Goldmanova okoljska nagrada

Goldmanova okoljska fundacija je v ponedeljek razglasila dobitnike letošnjih nagrad za okoljevarstvene dosežke na šestih kontinentih sveta. Med dobitniki nagrade Goldman Environmental Prize, ki jo označujejo tudi kot Nobelovo nagrado za okoljske aktiviste, je tudi predsednik društva Eko krog Uroš Macerl. Skupaj z drugimi aktivisti je uspešno ustavil uporabo petrolkoka in sosežig odpadkov v cementarni Lafarge.

Podelili Plečnikove nagrade

V Narodni galeriji v Ljubljani je v ponedeljek potekala podelitev Plečnikovih odličij za realizirana arhitekturna dela zadnjih petih let. Letošnji dobitniki Plečnikove nagrade so Rok Jereb, Blaž Budja in Nina Majoranc za Materinski dom Ljubljana. Plečnikovi medalji za aktualno realizacijo so prejeli snovalci Nogometnega centra Brdo pri Kranju in hiše na Bledu, za prispevek

k bogatitvi arhitekturne kulture pa avtorji prenove palače na Krekovi ulici 2 v Mariboru in revije Outsider.

Upor ključni pogoj našega uspeha

»Svoboda ni dana, ampak izbojevana. Naša zgodovina je polna zgledov, kako smo se zoperstavili tistim, ki so nam svobodo hoteli vzeti,« je zbrane na državni proslavi pred dnevom upora proti okupatorju v Trbovljah nagovoril predsednik državnega zbora Milan Brglez. Svoboda je po njegovem to, da zmoredno spoštovati različnost, predvsem pa da smo odgovorni za svoja dejanja. Za svobodo moramo prevzeti tudi odgovornost, je poudaril. »In ker smo se pred dobrega četrta stoletja za svojo samostojno državo odločili svobodno, moramo danes še toliko bolj z njo ravnati odgovorno.« V varnem zavetju schengena po njegovem niti nismo opazili, kdaj smo svojo nekdanjo upornost začeli nadomeščati s sprijaznenostjo s pogoji, ki jih postavljajo drugi, močnejši in bogatejši. »Kot bi, Slovenci in Slovenke, vsi mi, Prešernovi, Kajuhovi in Kocbekovi dediči, pozabili, da je upor temeljni, ključni pogoj našega uspeha.« Zato je vsem zaželel obilo upora in uspeha, podprtega z znanjem in ustvarjalno mislijo v dobro vseh nas.

Na poti v prvi maj

MIHA KORDIŠ, POSLANEC ZL

moj pogled

Pred letošnjim praznikom dela socialisti predlagamo sveženj krepitve delavskih pravic. Uvedba plačane bolniške za enoosebne podjetnike, redne zaposlitve namesto prekarnih in dvig minimalne plače so trije izmed najkorenitejših ukrepov, s katerimi lahko takoj izboljšamo življenjske razmere velike večine delovnih ljudi.

Elementarna socialna pravičnost pravi, da poteza ni le izvedljiva, ampak je tudi nujna. Gospodarska aktivnost dosega predkrizno raven, pa vendar imamo šestdeset tisoč delovnih mest manj, skoraj polovica zaposlitev pa je že prekarnih. Kam gre razlika? V dobičke delodajalcev. Imamo tri milijarde evrov presežka v menjavi s tujino. Kam gre ta denar? V dobičke delodajalcev. Samo trgovinska

panoga beleži čisti letni presežek v višini 521 milijonov evrov. Kam mislite, da se steka? V boljše plače? Nak, v dobičke delodajalcev. Vse to bogastvo se kuje na pogon prekarnega izkoriščanja in socialnega dumpinga, na hrbtih tistih, ki ga s svojim delom ustvarjajo. Ni torej problem, da si delodajalci solidnih zaposlitev ne morejo privoščiti. Nočejo si jih.

S povečanjem pristojnosti delovne inšpekcije bi dobera omejili prekarne zaposlitve in delodajalce pritisnili v izpolnjevanje njihovih družbenih obveznosti, v to, da delo dejansko – dajejo. Po trenutni slovenski zakonodaji ga zgolj izsesavajo. Zato predlagamo, da ob vsaki ugotovljeni kršitvi inšpekcija delodajalca v nekaj dneh prisili v predložitev pogodbe

o rednem delovnem razmerju, upošteva tudi kolektivne pogodbe. Pa najsi gre za prikrita delovna razmerja espejev ali nezakonito posredovanje dela.

Vzporedno nov Zakon o zdravstvenem varstvu in zavarovanju dopolnjujemo s predlogom, da stroške bolniške za prekarce od četrtega dne dalje krije Zavod. Zaradi strahu pred izgubo zaposlitve ali naročil si ti bolniške odsotnosti sploh ne morejo privoščiti. Na delo prihajajo bolni, pojav prezentizma je vsesplošen. In če bo vladna zdravstvena reforma za pojav ostala gluha (še naprej), bomo spremembe zakona v parlamentarno proceduro vložili socialisti sami.

Sveženj za delavski prvi maj zaokrožuje dvig minimalne plače oziroma

njena redefinicija. Kljub rekordnim dobičkom bogate peščice in skokovitim prihodkom izvoznih kapitalistov slovenska minimalna plača ostaja pod pragom revščine, vanjo pa so všteti tudi nekateri dodatki. Silno nepravilno: med drugimi sta se na nas obrnila čistilka s 440 evrov osnovne plače in varnostnik z osnovo zgolj 247 evrov! Do dobrih 600 evrov minimalca zmoreta šele z dodatki. Pa sta to le dva primera, v podobnih razmerah dela kar petdeset tisoč ljudi. Samo v javnem sektorju, denimo, 16 od 65 plačnih razredov ravni minimalne plače sploh ne dosega. Zahteva za dvig na 700 evrov neto in opredelitev minimalca kot absolutno plačno dno, ki mu pritičejo še dodatki, je zato brezpogojna.

Navedeni ukrepi imajo tudi razvojno funkcijo. Tako desno kot liberalno krilo slovenskega političnega razreda kar tekmujeja v "bolgarskem razvojnem modelu", politiki socialnega dumpinga za privabljanje mednarodnega kapitala z zniževanjem delavskih, okoljskih in socialnih standardov. Radikalno omejevanje prekarnosti, (ponovno) varovanje delavskih pravic in dvig minimalne plače učinkujeta prav nasprotno: kapital in delodajalce prisilita, da razvoj in produktivnost osnujeta na tehnološki prebojnosti in ustvarjalnosti, ne pa na brezkončnem izžemanju zaposlenih.

Naj bo letošnji praznik dela spet bojevit, upanja poln in vreden praznovanja. Živel prvi maj!

Po svetu

Še o prepovedanih krajih

Zadnjič smo na kratko popisali pet krajev na planetu, kamor navadni smrtniki nimamo vstopa. To pot jih dodajamo še šest. So v šestih državah: Severni Koreji, Japonski, Rusiji, ZDA, Braziliji in Veliki Britaniji.

MIHA NAGLIČ

Kamor ne morete

Šesti od enajstih prepovedanih krajev: Soba 39, Severna Koreja. Uradno ime Sobe 39 je Oddelek 39 Centralnega komiteja Korejske delavske stranke, po prepričanju redkih poznavalcev dogajanja v Severni Koreji pa gre za centralo severnokorejskih kriminalnih dejavnosti, v katere je vpleten politični vrh ene najbolj zaprtih držav na svetu. Kaj počnejo? Ponarejajo denar, preprodajajo mamila in potvarjajo dokumente, če gre verjeti virom vprašljive zanesljivosti. Dostop do oddelka ima samo peščica najvišjih korejskih uradnikov. Glede na to, da je v Severno Korejo težko priti že kot turist, prosto gibanje po državi pa je nemogoče, v Sobo 39 najverjetneje ne bo nikoli stopil nihče drug poleg Kim Jong Una in družine. / Sedmi: Ise Jingu, Japonska. Veliki tempelj v japonskem mestu Ise je hkrati eden najpomembnejših in najbolj skrivnostnih krajev šintoizma, glavne religije na Japonskem. Vstop v verški kompleks je že za navadnega Japonca, kaj šele turista, nemogoč. V tempelj ne smejo vstopiti niti oboroženi stražarji ali celo delavci, ki obnavljajo kompleks. Vstop

je dovoljen samo duhovnikom ali duhovnicam, ki so člani japonske cesarske družine. Trenutni najvišji predstavnik templja je svečenica Atsuko Ikeda, četrta hči nekdanjega japonskega cesarja Hirohita. / Osmi: Mežgorje, Rusija. Mežgorje je mesto v bližini ruskega gorovja Ural pod 1640 metrov visoko goro Jamantau. Ameriški sateliti so v devetdesetih letih prejšnjega stoletja v bližini gore opazili obsežna dela, domnevno naj bi šlo za izkop velikanskega bunkerja ali pa obrata za proizvodnjo jedrskih konic. V Mežgorju naj bi bili nastanjeni delavci, bilo jih je več deset tisoč. Vstop v mesto je za osebe brez dovoljenja prepovedan, tako naj bi bilo še danes. / Deveti: Kompleks na gori Weather, ZDA. Mount Weather Emergency Operations Center je resnična različica bunkerja, v katerega v filmih v primeru hude naravne nesreče vedno pošljejo predsednika ZDA in njegove najtesnejše sodelavce. Kompleks je od Bele hiše oddaljen približno sedemdeset kilometrov. / Deseti: Ilha da Queimada Grande, Brazilija. Kraj, ki mu pravijo tudi Kačji otok oziroma Otok kač. Brazilska mornarica izrecno prepoveduje obisk otoka, ker tam živi na tisoče zelo strupenih kač. Kako zelo strupeni? Njihov strup po ugrizu

v človeškem tkivu kot kislina povzroči razjede. Obisk otoka je tako prepovedan iz dveh razlogov: da bi morebitne turiste zaščitili pred ugrizi kač, pa tudi da bi kače, ki veljajo za ogroženo vrsto, zaščitili pred obiskovalci. / Enajsti: Trezor britanske banke, London, Velika Britanija. Trezor Bank of England leži nekje v podzemlju Londona. Kje, vedo samo izbranci. V trezorju je petina vseh svetovnih zalog zlata oziroma okrog 234 milijard evrov (ob štetju pred približno enim letom) v zlatu. Kdor želi odpreti trezor, potrebuje nekaj ključev, ki so dolgi skoraj en meter ... (Vir te priredbe: Matic Tomšič, siol.net) – V tem trenutku bi si želeli zlasti to, da bi v Severni Koreji več odločitev sprejemali na pravih volitvah in manj v Sobi 39 ...

Marine le Pen druga, prva ne bo

Rad bi pohvalil francoske volivce, ki so že v prem krogu (23. aprila) pokazali, da populistka in ekstremistka Marine le Pen ne more zmagati. Uvrstila se je sicer v drugi krog (7. maja), a kandidata, ki sta zasedla tretje in četrto mesto, liberalni republikanec François Fillon in socialist Jean-Luc Mélenchon sta po objavi rezultatov nagovorila svoje volivce, naj v

drugem krogu glasujejo za zmagovalca prvega – Emmanuel Macrona. Glavno sporočilo prvega kroga je, da sta izpadla ravno kandidata obeh največjih tradicionalni strank – republikanske desnice in socialistične levice. V končni spoprijem pa gresta zmerni desničar in desna populistka. »Upam, da bom čez 14 dni postal vaš predsednik. Želim postati predsednik vseh ljudi, ki živijo v Franciji – predsednik domoljubov, ne nacionalistov. Francozi so močno želeli spremembo. V enem letu smo popolnoma spremenili politični položaj v Franciji. Usodo naroda ste prijeli v svoje roke, zdaj je na vas, da boj nadaljujete.« Tako je svoje volivce nagovoril 39-letni Macron, ki bo v primeru zmage najmlajši francoski predsednik doslej.

Uporabite moralni kompas!

»'Finta' pri moralnem kompasu je v tem, da ga moraš včasih potegniti na dan in se ravnati po njem. Ni ti treba čakati, da zgodovina pokaže, da si namenjen v napačno smer.« Tako meni ameriški komik in televizijski voditelj Jon Stewart (1962) in želeli bi, da bi mu prislunili tudi tisti, ki vodijo ta svet.

Britanska kraljica Elizabeta II. je ena redkih oseb, ki si je smela ogledati trezor Bank of England, skrit v londonskem podzemlju. / Foto: Wikipedia

Emmanuel Macron (1977), zmagovalca prvega in verjetno tudi drugega kroga volitev za predsednika Republike Francije / Foto: Wikipedia

Marine Le Pen in Vladimir Putin v Kremlju 24. marca 2017. Čeprav sta iz povsem različnih zgodb, sta si politika zelo simpatična ... / Foto: Wikipedia

Slovinci v zamejstvu (557)

Mlada pesem v Železni Kapli

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Farna dvorana pri župnišču v Železni Kapli je bila v nedeljo popoldne zasedena do zadnjega kotička. Kršćanska kulturna zveza iz Celovca, fara Železna Kapla in SPD Zarja iz Železne Kaple so priredili tradicionalno srečanje otroških in mladinskih zborov. Na njem je v 12 zborih, ki delujejo večina pri Slovenskih prosvetnih društvih, pelo nad 200 mladih pevcev in pevec, kar je spoštovanja vredno število. Kapelskemu koncertu bo sledil še koncert 7. maja v hotelu Hafnersee ob Habnarškem jezeru v Plešerki/Plescherkenu pri Hodišah/Keutschachu. »Srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov ima več pomenov. Zbori se lahko sami odločajo, kje bodo nastopili, sami nastopi pa so izjemno

pomembni za pevce, saj lahko pokažejo, kaj so se naučili na vajah. Zbori so dvojezični in tudi pojejo dvojezično. V njih prepevajo tudi dekleta in fantje, ki sicer ne znajo slovensko, pa je zato zbor priložnost za prvo srečanje s slovenščino in za premagovanje nezaupanja med različno govorečimi,« je povedal dolgoletni kulturni delavec in vodja urada Katoliške akcije v Celovcu Andrej Lampichler z Radiš/Radsberga. V programu, ki ga je dvojezično povezovala Maja Smrtnik, so peli zbori iz Železne Kaple/Eisenkappel, iz Šentrprimoža/St. Primusa, iz Dobrle vasi/Eberndorfa, iz Žitare vasi/Sittersdorfa, z Radiš/Radsberga in Obirskega/Ebriacha, iz Globasnice/Globasnitze in Celovca/Klagenfurta, iz

Šentjakoba/St. Jakoba in iz Pliberka/Bleiburga. Pliberški zbor Mlada Podjuna je bil najštevilnejši med vsemi nastopajočimi zbori. Koncert je bil sklenjen s skupno pesmijo Mi se imamo radi.

Otroški pevski zbor Obirčki z Obirskega/Ebriacha pri Železni Kapli, ki ga vodita Majda Furjan - Kutschnig in Tanja Smrtnik - Furjan.

Domača imena na zemljevidu in v živi rabi je bila tema ponedeljkovega pogovora v župnišču v Pliberku/Bleiburgu, ki ga je usmerjala slovenistka in etnologinja ter vodja Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik Celovec Martina Piko Rustia. Slovenska ledinska in hišna imena so bila sprejeta v avstrijski seznam nesnovne kulturne dediščine, kar je spremenilo pogled na to tematiko. Ta imena so živa kulturna dediščina in tudi bistvena sestavina kulturne in narodne identitete koroških Slovencev. Zato jih je treba zapisovati, pravi Martina Piko Rustia.

Pogovor

Preberimo, kaj piše na embalaži

Dr. Marta Ciraj

Pogovarjali smo se z dr. Marto Ciraj, predsedujočo Odboru za varstvo zdravja potrošnikov pri Svetu Evrope. Kot pravi, je stanje v Sloveniji primerljivo z drugimi evropskimi državami, do večjih nepravilnosti pa prihaja redko. Kljub temu je izzivov in nadaljnjih možnosti izboljšav še precej.

ALEŠ SENOŽETNIK

Dr. Marta Ciraj je konec marca prevzela funkcijo predsedujoče Odboru za varstvo zdravja potrošnikov pri Svetu Evrope. Odbor sestavlja 37 držav članic in se ukvarja s pripravo priporočil in smernic, ki izboljšujejo kakovost in varnost na področjih, ki jih zakonodaja Evropske unije, s katero tesno sodelujejo, še ne ureja. Med drugim obravnava kemijsko neoporečnost nekaterih embalaž, ki prihajajo v stik z živili in zdravili, ter se ukvarja z nereguliranimi problemi na področju kozmetike.

Marta Ciraj je leta 1995 na ljubljanski Biotehniški fakulteti končala doktorski študij s področja ekoloških učinkov nekaterih fitofarmaceutskih sredstev, danes pa je zaposlena na Ministrstvu za zdravje. Vseskozi pa je aktivno vključena tudi v evropske organizacije s tega področja.

Rojena je v Slovenj Gradcu, že vrsto let pa z družino živi v Komendi, kjer je vpeta tudi v lokalno življenje. Komendčani jo poznajo predvsem kot nekdanjo občinsko svetnico ter soustanoviteljico dobrodelne Ustanove Petra Pavla Glavarja, na čelu katere je bila 16 let. Leta 2009 je na listi SLS kandidirala za evropskanko, danes pa jo, kot pravi, aktivna vloga v politiki ne zanima več, čeprav se je pridružila nedavno ustanovljeni stranki Glas za otroke.

Konec marca ste bili izvoljeni za predsedujočo Odboru za varstvo zdravja potrošnikov pri Svetu Evrope. Za kakšno funkcijo pravzaprav gre in s čim se odbor ukvarja?

»Svet Evrope je mednarodna organizacija, ki se ukvarja s človekovimi pravicami z različnih vidikov. Eno izmed področij zadeva kakovost zdravil in medicinskih pripomočkov ter varstvo potrošnikov. Eden od direktorata je pristojen za kakovost zdravil in materialov, ki prihajajo v stik z živili. Ukvarja se z zdravjem potrošnikov na področju živil, zdravil ter kozmetike. Znotraj tega direktorata delujejo odbori in med njimi je tudi Odbor za varstvo zdravja potrošnikov, s strokovnimi odbori za posamezna področja.

Odbor ima svoj poslovnik in odločitve sprejema s

Marta Ciraj je pred kratkim postala predsedujoča Odboru za varstvo zdravja potrošnikov v Svetu Evrope.

konsenzom, redkeje pa tudi z glasovanjem. Do zdaj še nisem doživela, da bi kadarkoli glasovali, vedno se išče konsenz, saj je v interesu vseh najti najboljšo in najkakovostnejšo rešitev. Na podlagi naših sprejetih standardov in priporočil lahko EU sprejema zavezujoče odločitve, direktive in uredbe. EU je članica našega odbora, poleg tega pa tudi same države članice v Uniji poročajo o delu na odboru, zaradi česar lahko tudi po tej poti pride do sprejema zavezujočih odločitev na ravni EU.

Slovenija se je v preteklih letih večkrat izkazala kot aktivna članica, zato so nas po tem, ko je predstavniku Belgije pretekel mandat, povabili k sodelovanju. Ministrica je za to funkcijo predlagala mene, konec marca pa so me prisotne države soglasno potrdile na odboru.«

Konkretno s katerimi področji se ukvarjate trenutno?

»Gre za usmerjevalni odbor, ki daje naloge svojim delovnim telesom. Pobude za to, s katerim področjem se ukvarjamo, pa lahko daje vsaka država članica. Zdaj se pripravljajo smernice za uporabo črnih za tetoviranje, saj je to področje še slabo regulirano. Pred kratkim smo denimo izdali priporočilo za otroško kozmetiko. To se nam je zdelo zelo pomembno, saj imajo otroci relativno veliko površino kože glede na velikost

in težo, skozi absorbirajo precej snovi, ki jih tudi z rokami nesejo v usta in so na splošno bolj občutljivi. S tega stališča se nam je zdelo, da je pomembno, da se za otroke izdelajo še strožji normativi. Gre za normative in standarde za kakovost in večjo varnost. S tem se izboljša varnost potrošnikov, med njimi tudi otrok. Nastal je dokument, ki predvsem industriji pomaga izboljšati proizvode.

Prav tako nimamo standardov za emailirane posode, ki prihajajo v stik z živili. Ni dovolj raziskano, koliko so emailji, ki so v uporabi, varni. Veliko je še neurejenega.

Zanimivo področje so tudi eterična olja. Izdali smo smernice o eteričnih oljih, ki jih dobivamo iz raznih rastlin in se nam zdijo na prvi pogled zdrava in varna. Dejansko vsebujejo različne vrste sestavin in so kemijsko zapletene ter včasih lahko povzročajo tudi alergije. Smiselno se nam je zdelo, da se pripravijo smernice in se to področje podrobneje uredi.

Še en primer so tiskarska črnila, ki jih vsi uporabljamo tudi v tiskalnikih, pa so slabo regulirana. Lahko vsebujejo težke kovine, ki lahko pridejo v stik s človekom, prek dotika, dihalnih poti ...

Podoben primer je kartonska embalaža, ki je večkrat potiskana. Še posebno pozornost je potrebna pri recikliranem kartonu.

Recikliranje je seveda dobrodošlo, je pa kljub temu dobro vedeti, da vsak reciklirani karton ni primeren kar za kakršno koli ponovno uporabo. Potrebujemo standarde, ki denimo določajo, s kakšnega odpadnega materiala se recikliran karton lahko ponovno uporabi za živila ali kakšen drug namen.«

Je varstvo zdravja potrošnika v Evropi in s tem tudi v Sloveniji na dovolj visokem nivoju?

»Slovenija je primerljiva z drugimi evropskimi državami. Prek EU smo vključeni v skupni sistem hitrega obveščanja. Če se na trgu pojavi kakršen koli sumljiv proizvod, se takoj aktivirajo pristojni inšpekcijski organi po vseh državah, da pregledajo, na katerih trgih so takšni izdelki prisotni. V Svetu Evrope imamo tudi sistem za nadzor kozmetičnih proizvodov, na podlagi katerega pristojni organi v državah pregledajo določene izdelke. Recimo sončne kreme ali kaj drugega. Pregledamo izdelke, ki so na trgu, in ugotavljamo skladnost z direktivo. Države si med seboj sporočajo, kaj so našle na trgu, in si izmenjajo informacije, ki koristijo vsem. V primeru, da v neki državi ugotovijo nepravilnost pri določenem proizvodu, so tako druge države lahko pozorne in ga umaknejo s prodaje.

Za kvaliteto proizvodov sicer odgovarja proizvajalec. Za vsakega mora izdelati oceno varnosti, za katero tudi odgovarja. Če bi prišlo do alergične reakcije, ima potrošnik pravico in dolžnost obvestiti proizvajalca in pristojne. Nadzor izvaja zdravstveni inšpektorat, informacije o neželenih učinkih beležijo tudi na centru za zastrupitve. Področje je regulirano in moralo bi biti varno, nikoli pa ni izključeno, da se na trgu ne bi mogel pojaviti neprimeren proizvod.

Važno je tudi, da je na proizvodu jasno napisano, na kakšen način se ta lahko uporablja. Če recimo neki proizvod vsebuje šentjanževovo olje, mora biti navedeno, da se ne sme uporabljati na sončni svetlobi. Pomembno je, da proizvod potrošnik uporablja v skladu z navedbami in da prebere, kaj piše na embalaži. To pa je odvisno tudi od ozaveščenosti posameznika.«

Kako pogosto pa se dogaja, da na police zaide proizvod, ki ne ustreza normativom?

»Spomnim se, da so se pred leti pojavili čevlji, ki so povzročali alergije, ker so vsebovali neko neprimerno barvilo. Tiste čevlje so potem našli in jih izločili iz prodaje. Pred leti so v Avstriji v kremah za sončenje našli določene kancerogene snovi. Kreme so izločili ter obvestili druge države, ki so ustrezno ukrepale. Na splošno pa gre za redke situacije in po navadi se ugotavlja le manjše neskladnosti. Stanje se še zlasti v zadnjih letih izboljšuje in tudi industrija je vse bolj pripravljena sodelovati. Konkurenca med proizvajalci je namreč velika, zato je sodelovanje dobro tudi zanje, saj neustrezen proizvod lahko povzroči veliko škodo za podjetje.«

Kje so na tem področju še potrebne izboljšave?

»Z vidika človekovih pravic je zanimiva ideja Belgije, ki smo jo tudi mi podprli. Gre za vprašanje testiranja oz. uporabe ljudi kot objektov testiranja za določene proizvode. Po eni strani se namreč izdelki ne smejo testirati na živalih, po drugi strani pa poznamo primere testiranja na ljudeh. Tudi na tem področju je treba zaščititi človekove pravice in preprečiti zlorabe posameznikov, ki potrebujejo denar in so zanj pripravljene testirati proizvode v različnih razvojnih fazah. Velikokrat namreč niso znane in dodelane metode in principi, kako, kdo in kaj se testira. Na tem področju vse kakor vidimo izziv in temu se bo še treba posvetiti.«

Aktivni niste zgolj v mednarodnih organizacijah, temveč tudi na lokalnem področju. Pred časom ste zaključili mandat predsednice Ustanove Petra Pavla Glavarja, na čelu katere ste bili 16 let.

»Že dlje časa sem si želela, da se vodstvo zamenja in ustanova po tolikih letih deluje tudi brez mene. Odločitev ni bila povezana z novimi zadolžitvami v Svetu Evrope, temveč je zorela že dlje časa. Nova ekipa ima prave ideje in zagon, sama pa sem se popolnoma umaknila z vodstvenih funkcij, kar se mi zdi prav. Opravljam zgolj delo pritegnilke, v katerega sem pritegnila tudi hčer, kar me še posebno veseli. Tako enkrat na mesec tudi midve deliva živila pomoči potrebnim.«

»Po eni strani se izdelki ne smejo testirati na živalih, po drugi strani pa poznamo primere testiranja na ljudeh. Tudi na tem področju je treba zaščititi človekove pravice in preprečiti zlorabe.«

Aktualno

Premišljevanja o Sloveniji

V jeseniški knjižnici so gostili komentatorja časnika Delo Janeza Markeša, ki je lani napisal knjigo Premišljevanja o Sloveniji.

URŠA PETERNEL

»Ker sem Jeseničan, vem, kaj je nacionalizem, saj smo ga na Jesenicah 'že z mlekom pili iz okolja'. Gre za nacionalistični element, ki je na neki točki patriotski, češ saj delam prav za svojo domovino ... Tako sem preživel večino svojega življenja v zmoti ...« je med drugim dejal Janez Markeš, komentator časnika Delo, pronicljiv analitik političnega dogajanja doma in v svetu, po rodu pa Jeseničan na nedavnem obisku na Jesenicah. Gostili so ga v Občinski knjižnici Jesenice, saj je lani napisal novo knjigo Premišljevanja o Sloveniji. Markeš je v pogovoru z novinarko Romano Purkart razmišljal o tem, o čemer piše tudi v knjigi: kaj je v Sloveniji v zadnjih

»V osemdesetih letih smo imeli vsaj toliko nacionalnega pogona, da smo verjeli, da nam manjka samo malo, pa bomo postali druga Švica. Takrat je zadnji revež iz Kurje vasi lahko postal zdravnik, inženir, samo priden je moral biti. Danes brez bogatih staršev to ni mogoče ...«

Janez Markeš je bil rojen na Jesenicah leta 1962, obiskoval je Gimnazijo Jesenice, zatem pa se je vpisal na teološko fakulteto in leta 1989 diplomiral. Zaposlil se je kot novinar pri Slovencu, zatem je delal pri Magu. Sledila je služba na Delu, kjer je bil deset mesecev tudi odgovorni urednik, danes pa dela pri časopisu kot komentator. Leta 2000 je doktoriral. Kot je povedal, je bil na Jesenicah v nekem obdobju predsednik družbenopolitičnega zbora, vendar pa nikoli ni bil v nobeni stranki, na kar je posebno ponosen.

25 letih šlo narobe. Knjiga se začne v Dobovi pozne jeseni leta 2015, na vrhuncu begunske krize. »To je bil pretresljiv trenutek, ko sem videl brezupne ljudi, ki skušajo ubežati iz kriznih žarišč. Zato sem se začel vračati v Dobovo, vedno ponoči ... Tam sem opazil, kakšen neverjetno sovražen odnos imajo nekateri do beguncev.

To so bili obupanci, družine z otroki, bili so ljudje, enaki kot mi. Tudi moja mama je bila nekoč begunka, ko so jo med drugo svetovno vojno internirali v Nemčijo ...« Dogajanje v Dobovi ga je, kot je dejal, tako močno pretreslo, da je začel pisati knjigo. V njej premišljuje o tem, kako je mogoče, da se je zgodila takšna sovražnost do beguncev, ki smo jo videli tudi v Šenčurju, kjer so, kot je dejal, »zdravorazumski fantje, ki jim v običajnem življenju ne moreš ničesar očitati, sovražili na povelje«. Najtežja gesla so izrekli proti soljudem, ne da bi videli enega samega begunca, ne da bi poznali

Z Janezom Markešem se je v Občinski knjižnici Jesenice pogovarjala novinarka Romana Purkart. / Foto: Bojan Pogačar

njihove zgodbe. Napajali so se zgolj iz propagande, češ da so med begunci teroristi. Markeš je ob tem menil, da je Sloveniji in tudi Evropi treba vrniti humanizem in določiti univerzalne vrednote, ki naj bodo svete, ki bodo kot 'amen' v cerkvi: to je, da smo vsi ljudje, da ima vsakdo pravico do barve kože, jezika, spola, vere in prepričanja.

Glede dogajanja v Sloveniji je dejal, da zadnjih 25 let nismo izgrajevali sistema in države, temveč zgolj opazovali, kako tisti, ki imajo možnost, to privatizirajo. Sicer pa je tako v Sloveniji kot v Evropi nastopila ideologija, ki jo je Markeš imenoval ekonomizem. Pogovarjamo se le še o učinkovitosti, dodani vrednosti ... Po njegovem

mnenju se Evropa mora ozaveštviti, da njena tradicija ni neoliberalna in kapitalska, ampak renesančno-humanistična. In tudi Slovenija lahko preživi le, če bo koncipirana kot moderna država, utemeljena na človekovih pravicah. Preživela bo le, če bo imela neki sistem smisla, iz katerega bo napajala svojo vero v prihodnost.

Z znanjem krepijo človeški kapital

V nekaj letih naj Šenčur postane mednarodno odprta občina, kjer bo vsak občan obvladal en svetovni jezik, obenem pa ne bo pozabil na svoje korenine. Ta misel je vodila mladega Ervina Smajiča in skupino njegovih prijateljev, ki so osnovali izobraževalno pobudo Prihodnost in za začetek ponudili domačinom brezplačne tečaje angleškega in nemškega jezika.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Ervin Smajiča smo spoznali, ko je bil nominiran in tudi potrjen za spominsko priznanje ob prazniku občine Šenčur. Navdušujoč je njegov izobraževalni projekt, ki ga je začel s prijatelji uresničevati januarja z brezplačnimi jezikovnimi tečaji za občane. V teku je tudi drugi projekt, štipendije za perspektivne devetošolce, s katerimi se bodo lahko izobraževali na poletnih šolah matematike, robotike, strojništva v Sloveniji in tujini. Za oba je denar prejel v tujini, iz univerzitetnega sklada Kraljevega kolidža v Londonu, kjer Ervin študira finančno matematiko. Kaj ga je navdihnilo za razvijanje izobraževalnih dejavnosti v domačem kraju?

»S prijatelji smo razmišljali, kaj bi lahko dali Šenčurju, kjer že dobro dela veliko društvo. Ta v veliki meri skrbi-jo za tradicijo, mi pa bi lahko poskrbeli za prihodnost,

Ervin Smajič / Foto: Tina Dokl

eno z drugim tvori celično tkivo neke lokalne skupnosti,« pravi 20-letni mladenič, ki sicer študira v tujini, a se pogosto vrača v domači kraj in tudi svojo prihodnost vidi v njem, zato vanj vlaga tudi svojo nezadržano energijo. »Tako smo zagnali izobraževalno pobudo Prihodnost, s katero želimo

prispevati k družbenemu življenju občine. To društvo naj bi dajalo ljudem možnost izobraževanja, kajti naš cilj je povečanje človeškega kapitala. Brezplačni tečaji angleščine in nemščine so prvi večji korak. Zanje smo prejeli več kot sto prijav, na tečaje pa sprejeli štirideset občank in občanov,

ki se od letošnjega februarja dvakrat na teden brezplačno udeležuje jezikovnega izobraževanja. Veseli me, da so tečajniki zelo motivirani, med njimi so udeleženci vseh starosti, najstarejša ima že osemdeset let. To sovпада z našo vizijo, da Šenčur v nekaj letih postane mednarodno odprta

občina, v kateri bo vsak občan obvladal vsaj en tuji jezik, ob tem pa ne bo pozabil na svoje korenine. To je investicija v prihodnost.«

Čeprav je polno zaživele šole v tem koledarskem letu, je izobraževalna iniciativa izpeljala že več dogodkov, poleg jezikovnega tečaja tudi delavnico osebnostne rasti z Denisom Kondičem in pogovor o prihodnosti EU (Ervinu se zdi pomembna tudi kulturna izmenjava argumentov), dobili so tudi denar za enajst štipendij za osnovnošolce iz šenčurske osnovne šole, ki bi se želeli udeležiti katere od poletnih šol doma in v tujini. »Upam, da bomo v prihodnje za svoje projekte dobili tudi sponzorje iz domačega okolja,« se nadeja Ervin, ki je v preteklosti tudi sam kot nadarjen dijak dobil priložnost za kakovostna izobraževanja. Bil je štipendist slovenske vlade na mednarodni gimnaziji UWC Adriatic v Italiji, sedaj pa je štipendist angleške

vlade na Kraljevem kolidžu v Londonu. »A se nameravam vrniti, sicer ne bi vlagal toliko energije v domače dogajanje,« zatrjuje mladenič, ki je bil doma tudi v tednu, ko je bil ob prazniku med prejemniki občinskih priznanj.

S prijatelji vse delajo prostovoljno, še posebej jih razveseljuje, da prvi projekti dajejo dobre rezultate. In ne nameravajo se še ustaviti: Ervin že govori o naslednjih, o tehnološkem kotičku v občini Šenčur, ki bo občane seznanjal z najnovejšimi tehnologijami; o delavnici podjetništva, ki bo nudila prodajne in pravne nasvete; o izdelavi spletne platforme (boljsi-sencurjan.si) ... Prijatelji, ki so Ervina predlagali za simbolično občinsko priznanje za izobraževalno in kulturno iniciativo Prihodnost in njen prispevek k družbenemu razvoju občine, so poleg njegove nadarjenosti poudarili tudi dejstvo, da je dober človek, ki si prizadeva za napredek svojega kraja.

Obletnice

Praznično leto Godbe Gorje

Gorjanska godba letos praznuje stodesetletnico delovanja. Glavno praznovanje ob visoki obletnici se obeta konec tedna v sklopu Jurjevega semnja v Gorjah.

MATEJA RANT

Godbo Gorje so kot društvo uradno ustanovili leta 1907, po nekaterih zapiskih in pričevanjih, je poudaril predsednik Godbe Gorje Matej Poklukar, pa naj bi igrala že ob odprtju železniške proge od Trbiža do Ljubljane daljnega leta 1870. Sprva je delovala v okviru gasilskega društva, kasneje pa se je podala na lastno pot. Godba Gorje ta čas šteje 38 aktivnih članov, kar jih uvršča med manjše godbe v Sloveniji. Večina je amaterskih glasbenikov, nekaj pa jih ima končano tudi akademijo za glasbo, med njimi Klemen Repe, ki godbi dirigira od leta 2002.

Prvi v narodnih nošah

Enega najpomembnejših mejnikov v delovanju godbe zagotovo predstavlja odločitev, da so se kot prva slovenska godba že leta 1969 oblekli v narodne noše, je poudaril Poklukar in dodal, da pomembno prelomnico zagotovo predstavlja tudi leto 1987, ko so se kot ena izmed prvih skupin iz tedanje Jugoslavije prvič podali na gostovanje v Francijo. Kot skupina iz tedanjega vzhodnega bloka so navdušili do te mere, da so ustanovili Klub prijateljev Slovenije, s katerimi si še vedno izmenjujejo obiske. Posebno ponosni so še na nastop na Oktoberfestu pred tremi leti, kar je bila dolgoletna želja godbenikov iz Gorij. Takrat so bili del spektakularne sedem

kilometrov dolge povorke z okrog osem tisoč nastopajočimi, kot ena izmed osmih godb pa so s kratkim programom nastopili celo pred tribuno s povabljenimi gosti. Na željo organizatorja so zaigrali skladbo Slovenci, ki sicer velja za najbolj pogosto izvajano skladbo slovenskih pihalnih orkestrrov. Gorjanci so v Münchnu nastopili prav po zaslugi svojih narodnih noš, je pojasnil Poklukar. Nedeljska parada je namreč po njegovih besedah tradicionalno namenjena predstavitvi noš nemških zveznih dežel in okoliških držav. V povorki na Oktoberfestu so se predstavili s slovenskimi koračnicami, po paradi pa so nastopili še v glavnem šotoru, kjer so za dobro vzdušje skrbeli z bolj poskočnimi skladbami iz njihovega klasičnega repertoarja, ki obsega Avsenikove in Slakove melodije ter slovenske narodne skladbe. »To, kar tudi sodi k narodni noši,« je poudaril Poklukar in dodal, da se prav po tem godbe, ki so oblečene v narodne noše, razlikujejo od drugih orkestrrov. Narodne noše jim je v začetku veliko šival Jože Mulej iz Spodnjih Gorij, zdaj pa jih naročajo pri različnih dobaviteljih, je pojasnil Poklukar.

Med pomembnejše nastope štejejo še nastop na blejskem festivalu Okarina pred dvema letoma. »Nastopili smo kot predstavniki Slovenije, kar nam je bilo v posebno čast,« je poudaril Poklukar in dodal, da je sicer vsako leto nekaj nastopov,

Prvomajska budnica Godbe Gorje. / Foto: arhiv Godbe Gorje

ki se jim posebno vtisnejo v spomin, kot je recimo nastop na pletnah ob Blejskih dnevih, velikonočna procesija v Gorjah in koncert na Bledu, nastop na dnevu narodnih noš v Ratečah in seveda vsakoletna prvomajska budnica v Gorjah. Nekaj posebnega so po njegovih besedah tudi turneje. »Zadnje večdnevne turneje v tujini smo se udeležili v mestu Meeder na Bavarskem leta 2014, pred tem smo bili pri prijateljih v mestu Villefranche de Rouergue in še dve leti prej v španskem Castellon de la Plani.«

Težko je zagotavljati podmladek

Članstvo v godbi ves čas niha, pravi Poklukar, saj je na kulturnem področju na splošno težko zagotavljati

novi članstvo oziroma v svoje vrste privabiti tudi mlajše generacije. »Šport, ples in druge dejavnosti so vedno bolj popularne kot kultura, še posebno godbeništvo. Preden mladi godbenik pride k orkestru, mora namreč nekaj let obiskovati glasbeno šolo, da pridobi zahtevano znanje. To pa je dolga pot, polna skušnjav hitrega uspeha in rezultatov, ki jih lahko dosežejo pri drugih dejavnostih,« razmišlja Poklukar. Še težje je zagotavljati podmladek na območju, kot je njihovo, kjer ne morejo črpati iz tako širokega nabora kandidatov kot recimo v večjih mestih z več tisoč prebivalci. »V Gorje tako kot povsod drugod prihajajo druge dejavnosti, ki so v kraju nove in torej povsem brez tradicije, vendar pa vsaka pritegne

nekaj mladih ljudi, ki posledično 'manjkajo' kod drugod,« ugotavlja Poklukar in razočaran opazuje, da na ta račun izgubljajo predvsem pri folklori, gasilskih društvih in godbah. V njihovi godbi mlade na trobih izobrazujejo sami, mladi glasbeniki pa k njim prihajajo tudi iz Glasbenega ateljeja Amabile, ki ga vodi njihova nekdanja članica Liljana Poklukar. Še nekoliko več sodelovanja, pravi Poklukar, pa bi si želeli z Glasbeno šolo Radovljica. Člani se na vajah dobivajo dvakrat tedensko po dve uri, redno zlasti v času pred koncerti, sicer pa se zgodi, da kakšna vaja tudi odpade, priznava Poklukar.

Glavno praznovanje v okviru Jurjevega semnja

Ob stodesetletnici v Godbi Gorje pripravljajo večdnevno prireditev, s katero želijo širši javnosti pokazati, da je godbeništvo lepa in zanimiva dejavnost, ter s tem spodbuditi nadaljnji razvoj slovenskega godbeništva. Prvi koncert bo že danes v Festivalni dvorani na Bledu, konec tedna pa bodo nastopili v sklopu prireditve Jurjev semenj v Zgornjih Gorjah. Danes ob 19. uri bo v Festivalni dvorani na Bledu slavnostni koncert Godbe Gorje, Godbe Meeder in godbe Jistebnická trináctka, pri čemer se bo vsaka predstavila z izbranim dvajsetminutnim programom. Glavno dogajanje ob praznovanju obletnice bo jutri, ko bo v Gorjah srečanje pihalnih orkestrrov iz vse Slovenije, in sicer sedem z Gorenjskega ter po eden iz Metlike in z Mute, pridružili pa se bosta tudi godbi iz Nemčije in Češke. Od 12. do 13.

ure bodo tako v Gorjah in na Bledu nastopili Pihalni orkester Alples Železniki, Mestna godba Metlika, Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora, Pihalni orkester Tržič, Pihalni orkester Šenčur, Pihalni orkester Lesce, Godba Bohinj, Mengeška godba, Pihalni orkester Muta, Blas kapelle Meeder in Jistebnická trináctka. Po koncertih bo ob 15. uri sledila parada skozi Gorje. Začela se bo v Mevkužu pri kapelici in se po cesti skozi Mevkuž in del Zgornjih Gorij pri trgovini Mercator priključila na glavno cesto skozi Gorje. Tam bo parada zavila levo in se končala na prireditvenem prostoru pri Gorjanskem domu, kjer bodo gostujoče godbe prejele darila, potem pa bo sledil skupen nastop vseh dvanajstih godb s tremi skladbami. V primeru dežja se bo namesto parade ob 15. uri v šotoru začel program, kjer bo vsaka godba izvedla desetminutno predstavitev. Po končanem godbenem delu bo za zabavo poskrbel novoustanovljeni Big Band Bled, ki bo obiskovalce popeljal v zlata leta slovenske zabavne glasbe, sledila pa bo veselica z nekdanjim Čukom Markom Volzjem in njegovim bendom. V nedeljo bo Godba Gorje sodelovala na Jurjevi paradi skozi Gorje, pridružili se jim bosta še godbi Meeder in Jistebnická trináctka. Skupaj bodo potem pripravili še koncert v šotoru. Po končanih koncertih bo obiskovalce zabaval ansambel Gregorji. V sklopu Jurjevega semnja bo v Gorjanskem domu tudi razstava Godba Gorje skozi čas, na kateri se bo godba predstavila skozi fotografije in časopisne članke.

Nastop na Oktoberfestu je bil dolgoletna želja članov godbe. / Foto: arhiv Godbe Gorje

Na robu

Matere, 2. del

Vrnitev

MILENA MIKLAUVČIČ

usode

»Zlatko nas je podil iz hiše, češ da je bila kupljena z njegovimi žulji. Ni mu bilo mar niti za lastna sinova kaj šele zame! Nova ženska ga je povsem obnovela in po hitrem postopku se je hotel znebiti družine, ki mu je do takrat pomenila vse! Hočeš nočeš smo se preselili v neko drugo stanovanje, kjer pa je bilo komaj kaj prostora. Nenadoma sem teti postala odveč!

Takrat še nisem vedela, bila sem pač še dekletce pri 13 letih, da sočloveka spoznaš šele tedaj, ko gre kaj narobe. Dokler sije sonce in gre vse kot po maslu, so po navadi vsi ljudje prijazni in nasmejani. Morda bi še odpustila teti Stanki. Bila je del babičinega gnezda in ni mogla biti drugačna. A moj

predragi Zlatko! Njemu pa nisem mogla odpustiti! Ne morem povedati, kako topel, prijazen, vesel in srčen človek je bil! Čez noč pa se je spremenil v krvoločno zver, ki me je neusmiljeno pahnila od sebe. Potem je prišla pome Stankina krušna mama. Bila je zelo nejevoljna in med potjo domov mi je ves čas govorila, da je njen oficir rahlih živcev, da bom morala biti tiho kot miška. Nič od tega, kar mi je pripovedovala, nisem doumela. Moški, ki ga je slikala v zelo neprijetnih barvah, je bil tisti, ki me je naučil igrati klavir! Žal so se črne napovedi uresničile. Oba – ne le on – sta bila enkratna igralca! Zunaj doma sta se obnašala, kot da sta zaljubljena drug v drugega in srečna, doma pa sta komaj spregovorila besedico. Ostala sem manj kot teden dni. Pome je prišla – kdo drug kot Stanka. S krušno mamo sta se ob kavi najprej zjokali, potem pa sta mi pomagali zložiti v kovček svoje stvari. 'Kam se peljeva?' sem med hlipanjem spraševala. Teta me je krčevito stiskala k sebi in molčala. Izstopili sva zraven cerkve, v Kučinah. Tam je na naju že čakala ženska v črni obleki in z ruto na glavi. Povedala je, da ji je ime Ana. 'Pa da boš pridna in da boš ubogala!' mi je še naročila teta in brez odvečnih besed

stopila na avtobus, ki se je že čez kakšnih petnajst minut vračal v Split.

Prišla sem k tujim ljudem, za katere prej še nikoli nisem slišala. Ana je pazila na tri vnuke. Njihova mama je, tako kot mnogo drugih žensk, šlo v Nemčijo s trebuhom za kruhom. Otroci so bili še majhni, smrčkavi, zapuščeni. Ne boste verjeli: postala sem njihova nadomestna mama in zelo dobro smo se razumeli. Nehala sem obiskovati osnovno šolo, kajti dan in noč sem bila zaposlena z dekljami, ki so mi bile zelo, zelo podobne: nikogar ni bilo, ki bi jim izkazoval ljubezen. Najbolj se mi je prirasla k srcu Danica. Imela je komaj dve leti. Ves čas je racala za menoj, se me oklepala. Njihova babica je čez dan ure in ure sedela pred hišo na klopi in strmela tja v tri dni. Ni se pustila motiti. Me smo se igrate za gosposodične. Pletla sem jim lase v kite, včasih pa smo se tudi našminkale. Njihova mama je bila zelo lepa ženska, a precej kurbirska. Takrat sem le slutila, da je z njo nekaj narobe, kasneje, ko sem odrasla in sem s to družino ohranjala stike, pa sem izvedela, da se je v Nemčiji preživljala s prostitucijo. Tudi njene hčerke so imele različne očete. Če sem iskrena, mi ni bilo hudega. Živela sem tja v en dan, iz rok v usta. Potem pa sem nekoč srečala v trgovini nekega fanta Slavka, ki me je začel osvajati. Šele tedaj sem se začela zavedati, da nisem več otrok, da bom kmalu stara devetnajst let! Logično, da sem nasedla na lepe besede, katera pa ne bi! Zanosila

sem, a ker nisem imela pojma, kaj se z menoj dogaja, se nisem vznemirjala. Če ne bi postala Ana pozorna na moje jutranje slabosti, bi še naprej živela kot ptiček na veji. O, kakšen cirkus je nastal v hiši, ko sem ji povedala, kdo me zapeljuje! Potem je sledilo tisto, česar ne bom nikoli pozabila. Odpeljala me je k neki ženski, ki je opravljala splave. K njej so prihajale zlasti gospe iz Splita, ki niso želele, da bi kdorkoli izvedel, da so se spozabile. Ana me je prisilila, da sem ji izročila vse prihranke v nemških markah, ki sem jih imela. Potem sem se ulegla na tla, Ana me je držala za glavo, dve drugi ženski pa sta se me oprijeli vsaka s svoje strani. To so bili najbolj grozni trenutki v mojem življenju, saj je tista večša brskala, praskala in me rezala brez narokoz, brez omrtvičenja. Več kot teden dni se nisem mogla postaviti na noge. Moje deklice so mi prinašale malinovca, a sem komaj kdaj naredila požirek. V moji glavi pa se je napletlo, da so možki in ljubezen povezani z najstrašnejšo bolečino na svetu in da se jim moram zato izogibati. Jeseni, ko je najmlajša deklica dopolnila deseto leto, me je čez noč zagrabilo domotožje po Sloveniji. Nisem več mogla zdržati niti en samcat dan. Z dekletki smo si prisegle, da ostanejo še naprej v stiku, obljubo držimo še danes. V Splitu sem poiskala teto Stanko. Šest let je nisem videla in v tem času se je zelo spremenila. Poslovili sva se kar med vrati, niti na kavo me ni povabila. Tudi prav!«

Na tem mestu sva z Martino zaključili prvi del najinega kramljanja. Toliko časa pa je le živela v Dalmaciji, da je vedela, da je čas za delo in tudi čas za zabavo. Zapeljali sva se do Snovika, verjetno zato, ker se obe radi 'namakava'. Po dobrih treh urah se je naveličala in najin pogovor sva nadaljevali ob pici.

»Ko sem nekoč o svojem življenju pripovedovala hčerki, ni mogla verjeti! Ni ji šlo v račun, da so se mi vsi, ki bi me morali imeti vsaj malo radi, s takšno lahkoto odpovedali. Ko sem se vrnila domov, k mami, mi ni bilo lahko. Nisem več znala slovensko, pa tudi kraj, ki sem ga zapustila kot otrok, se je zelo spremenil! Cel kup novih hiš, le cerkev in hiša s pekarijo v pritličju sta bili enaki. Veste, kaj se mi je zgodilo, ko mi je prišla mama odpret vrata? 'A, ti si!' je dejala in obstala. Bila sem na smrt izmučena od nočne vožnje, lepo sem jo prosila, ali lahko vstopim. Komaj da se je toliko odmaknila od vrat, da sem lahko šla naprej. Stanovanje je bilo zelo temačno, rolete so bile spuščene in v vseh prostorih je zaudarjalo po plesnobi. Nič me ni vprašala, kje sem bila, čisto nič je ni brigalo za Stanko, zame. Sedeli sva za mizo in gledali v tla. Ko sem jo prosila, ali lahko ostanem vsaj toliko, da pridem k sebi, je skomignila z rameni. Na srečo sem službo hitro našla, a kaj, ko sem imela cel kup nevedčnosti, da sem uredila dokumente. Bila sem izbrisana, o mojem obstoju ni bilo nikjer nič zabeleženo! Na srečo je imela mama shranjen vsaj

moj rojstni list. Ko sem šla iz Splita, sem imela tristo nemških mark, ostalo mi jih je še komaj kaj. Po spletu naključij sem prišla v vrtec za varuško. Ker pa je bila dodeljena na porodniškem dopustu, sem morala – četudi povsem neizobražena – opravljati tudi njeno strokovno delo. A mi je kar šlo od rok! Nikogar ni motilo, da sem govorila hrvaško, morda tudi zato ne, ker je bila v mestu vojašnica in je bila hrvaščina skoraj prvi uradni jezik. Svoje delo sem zelo vzljubila, otroci so me imeli radi, njihovi starši pa tudi. Veliko smo prepevali, risali in nastopali. Prej kot v enem letu sem obnovila materinščino, odločila sem se tudi, da se vpišem na večerno vzgojiteljsko šolo. Še zmeraj pa sem živela pri mami, dajala sem ji za hrano in stanovanje in v dobrem letu, kar sem bili skupaj, sva spregovorili deset stavkov. Več ne. Izogibala se me je, jaz pa sem se s tem sprijaznila. Potem pa sem se nekoč zaletele v fanta, ki je nesel po stopnicah košaro s premogom. Bila sem nerodna, spotaknila sem se in se ga spontano prijel za rokav. Jaz ga nisem prepoznala, on pa se je v trenutku spomnil, kdo sem. Povedal mi je, da je teta Slavka pošiljala moji mami fotografije, ki jih je mama kazala sosedom v bloku. Te besede so me zelo presenetile. Fant, ime mu je bilo Mirko, je ravno zaključeval študij na strojni fakulteti, pisal je diplomsko nalogo in je imel, kot je izjavil, veliko časa. Tudi zame.«

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Kranjska čbelica in črkarska pravda

PETER COLNAR

Dne 30. aprila 1830 je izšel prvi zvezek Kranjske čbelice, ki je bila prvi slovenski pesniški almanah, namenjen izobražencem in meščanom. Z zamisljivo zanj se je lotil skriptor (knjižničar) licejske knjižnice v Ljubljani Miha Kastelic. Pri njenem nastajanju, predvsem pa v vsebini, sta imela odločilno vlogo dva slovita Gorenjca, Matija Čop in France Prešeren. Almanah je v umetniškem ustvarjanju pomenil vstopnico slovenstva v evropski literarni vrh, istočasno pa je v razburljivi črkarski pravdi razčistil poglede tudi na tehnično plat pisanja na Kranjskem.

Ob sodelovanju France Prešerna ter praktični pomoči profesorja in namestnika bibliotekarja ljubljanske licejske knjižnice Matije Čopa je Kastelicu uspelo

spraviti Kranjsko čbelico čez cenzurne čeri. Čop je še svez izvod poslal Jerneju Kopitarju na Dunaj in mu v pismu sporočil: »Mogoče si uboga Čbelica, ko zdaj zlikana prileti k Vam ... pridobi več pohvale kakor prej v negligiju. Tukaj je njen izid prebudil več zanimanja, kakor bi moral človek pričakovati, namreč med ljudmi, katerim je bila predvsem namenjena, se pravi med bolj izobraženimi – saj kmetom, za katere že tako toliko drugih piše, ni bila namenjena.«

Vendar se Čbelice niso razveselili vsi. Konservativni »janzenistični« krogi so videli predvsem njeno željo, njen medpase jim je zdel nevaren. Očitno je postalo, da pomeni almanah odločno kulturnopolitično dejanje za uveljavitev posvetnega, umetniškega in celo romantičnega

pesništva v slovenščini. Levji delež je pri tem seveda imela poezija Franceta Prešerna. V prvem zvezku Čbelice so bile izmed 38 pesmi samo tri Prešernove, v drugem, tretjem in četrtem, ki so izšli v letih 1831, 1832 in 1834, pa so njegove pesmi zavzemale osrednje mesto.

Prikrit odpor nasprotnikov je prerasel v odkrito nasprotovanje predvsem po izidu tretjega zvezka, v katerem je bila objavljena tudi Prešernova satira Nova pisarija. V njej nazadnjaški pisar poučuje učenca (pesnika) o tem, kako in kaj pisati. Poduk se konča z besedami pisarja: »O, zlati vek zdej muzam kranjskim pride!«, potem, ko učenec sprejme nasvete: »Bog ti zaplati uk, po tvoji volji/ bom pel: gosence kaj na repo varje, / kak pri deluje se krompir najbolji;

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Kranju se je 24. 4. 1799 rodil prvi slovenski velepodjetnik Fidelis Terpic.
- V Kovorju pri Trziču se je 27. 4. 1839 rodil misijonar Filip Jakob Erlah.
- V Novem mestu se je 28. 4. 1722 rodil leksikograf, slovnica, prevajalec Hipolit Novomeški. Bil je kapucin, predstojnik samostanov v Kranju, Novem mestu in Ljubljani.
- V Novem mestu se je 28. 4. 1817 rodil pravnik, pesnik, prevajalec in publicist Anton Edvard Jožef Strahl. Umril je 26. 9. 1884 v Stari Loki.
- V Škofji Loki se je 30. 4. 1725 rodil kipar Urban Gaber.

/ kako odpravljajo se ovcam garje, / preganjajo ušivim glavam gnide, / loviti miš' učil bom gospodarje.«

Pri četrtem zvezku so Čbelice s cenzurnimi spletkami še močneje stregli po življenju. Ta boj se je prepletel s črkarsko pravdo, ki je sicer

potekala v časopisju. Zadnji, peti zvezek je izšel šele leta 1848, ko je njen čas že minil. Med Slovenci so že bile Prešernove Poezije, od leta 1843 so izhajale Novice. Možnosti za objavo slovenskih leposlovnih besedil je bilo vse več.

Prestradani kojot

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Ne, to ni žival, ampak ime, ki si ga je v mladostnem izgnanstvu pri Aztekih nadel Nezahualcoyotl, poznejši vladar mestne države Texcoco, danes v bližini mesta Ciudad de Mexico. Kaj se skriva za tem na prvi pogled težko izgovorljivim imenom? Ena izmed najbolj markantnih osebnosti predkolumbovske dobe. Nezahualcoyotl se je rodil pred 615 leti, 28. aprila 1402, umrl pa sedemdesetleten leta 1472, potem ko je vladal 43 let. Rodil se je čičimeškima plemenitnikoma z imenom Ixtlilxochitl in Matlalcihuatzin. Starša so mu Tepaneki ubili leta 1418 in zbežal je v Tenochtitlan, v mogočno prestolnico visoke azteške civilizacije, kjer je imel sorodnike. (Okrog Tenochtitlana je zrasla

sedanja mehiška prestolnica.) Bil je deležen dobre izobrazbe, vojaških veščin, bleščečih dvorskih obredov. V letih čakanja na priložnost, da zavzame svoje kraljestvo Texcoco, si je nadel ime Prestradani kojot. Bil je izjemno nadarjen za arhitekturo in zakonodajo. Posvečal se je religiji, filozofiji in pesništvu. Njegova poezija se je ohranila v ustnem izročilu, zapisana pa je tudi v kodeksu Ixtlilxochitl. Že v svojem času je zaslovel z akvaduktom, po katerem je (v danes izsušeno) slano jezero Texcoco v bližini mesta Ciudad de Mexico napeljal sladko vodo. Ohranjenih je trideset njegovih pesmi, iz njih pa zveni želja dojeti resnico. Presenetljiva so tudi dejstva: v odkritem boju je ubil 12 nasprotnikov, nikoli ni bil ranjen ali premagan, trenutki njegovega vladanja pa so bili prežeti tudi z užitki – kakav, halucinantne gobe in ženske. Imel naj bi več kot petdeset otrok ...

Azteška ponev

Za 4–5 oseb potrebujemo: olje, 250 g riža, 3 čebule, 2 rdeči papriki, 1 zeleno papriko, 300 g koruze iz kozarca, 160 g rdečega fižola kidney, 400 g piščančjega fileja, 300 ml paradiznikovega soka, 200 ml čiste zelenjavne juhe, 30 g zdrobljenih bučnih semen, sol, nekaj vejic koriandra ali peteršilja, čiliji po okusu.

Izvirni recept vsebuje šest čilijev, da je jed zares pekoča, vendar jo je treba prilagoditi okusu.

Riž v rahlo slani vodi skuhamo na zob. Čebulo, papriko in paradiznik zrežemo na kocke. Fižol in koruzo dobro speremo in odcedimo. Čili sesekljamo (pekočina nam ne more do živoga, če si nadenemo gospodinjske rokavice). Meso zrežemo na zelo tenke trakove in ga opečemo na vročem olju, da se zmehča. Dodamo zelenjavo, paradiznikov sok in juho. Dušimo 10–15 minut, da se jed zgosti, vendar zelenjava ne sme biti razkuhana. Začinimo po okusu in dodamo vroč riž in sesekljan koriander ali peteršilj. Premešamo in posujemo jed z zdrobljenimi bučnimi semeni. Postrežemo.

Azteška čokolada

Za 4 osebe potrebujemo: 1 zelen čili, 1 strok vanilje, tri četrt l mleka, 100 g temne čokolade (najmanj 70 odstotkov kakava)

Čokolado grobo naribamo. Vaniljin strok prerežemo po dolgem in izdolbemo. V 250 ml vode damo čili, vaniljin strok in sredico, in na majhnem ognju kuhljamo 10 minut.

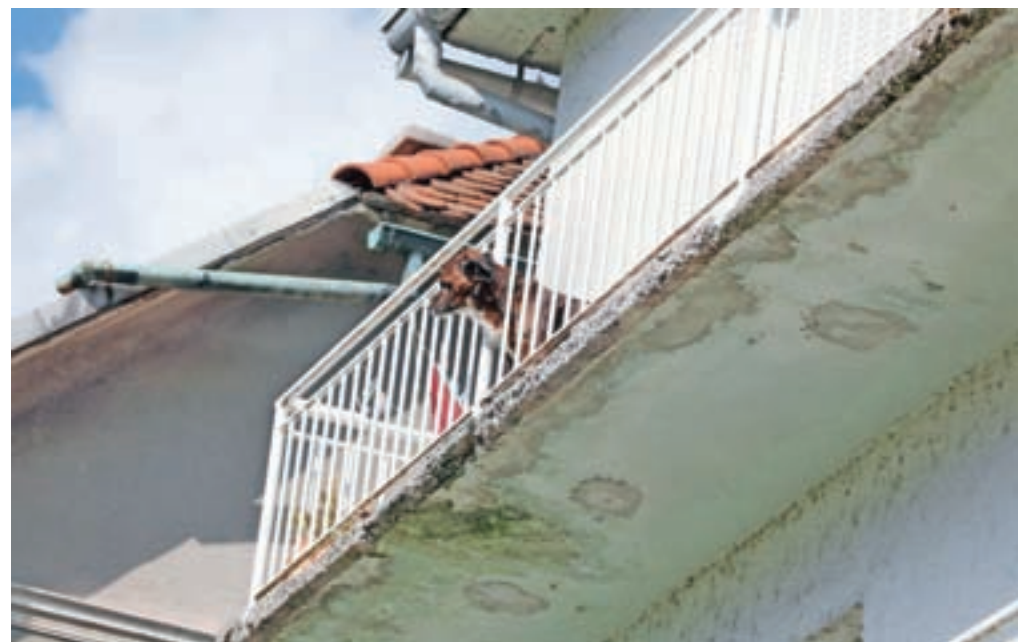
Čokolado grobo naribamo, jo stresemo v mleko, dodamo javorov sirup in mešamo, da se čokolada stopi. Dodamo precejni zavretek iz čilija in vanilje. Še enkrat dobro segrejemo, a zavreti ne sme. Dobro spenimo z metlico in čokolado pretočimo v ognjevzdržne kozarce.

Pa dober tek!

Vaš razgled

O čem razmišljamo v teh prazničnih dneh – o delavskih pravicah in boju zanje ali o tem, da je vsaj za večino nas, ki delo na srečo imamo, na vrsti nekaj dela prostih dni? Če pogledamo ta dva na sliki, bomo mislili na oboje. Delo bomo za nekaj dni odložili na stran, se lepo »ogvantal« in se prav po gizdalinsko odpravili na lepše. I. K. / Foto: Tina Dokl

Hov hov, hov hov, hooov, hov se je oni dan oglašal štirinožec z balkona hiše zgoraj nad Jelenovim klancem v Kranju. Se je jezil nad kolono vozil, ki se ob prometni končnici vije v mesto, je mogoče spodaj na stopnicah videl simpatično psičko? Žal Googlov brskalnik, ki sicer daje odgovore na skoraj vsa vprašanja, še nima prevajalnika iz pasjega laježa v slovenščino, zato bomo zapisali kar, da je kuža tudi tokrat samo želel opozoriti nase, češ – tukaj sem. I. K. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (379)

Slovenija, moja dežela

MIHA NAGLIČ

»Po glavi so mi že nekaj časa rojile besede, ki naj bi sestavljale geslo, pozicijski slogan, kot smo takrat rekli v našem marketinškem jeziku. Z njim naj bi prebivalcem Republike Slovenije opredelili Slovenijo tako, da bi dobila prepoznavno identiteto. Slovenija kot nekaj. Slovenija, ki naj bi v svojih prebivalcih prebudila občutek lastništva, pripadnosti, odgovornosti za prostor, v katerem živijo. Pisalo se je leto 1983. Podatki so kazali na veliko mero pesimizma in apatičnosti med prebivalci naše dežele. Posebej v odnosu do gospodarstva, ki je pričelo nazadovati, in še

posebej v odnosu do turizma. Čigava pa je Slovenija? Jugoslovanska? Republiška? Od Zveze komunistov? Slovenija mora postati last njenih prebivalcev, sem razmišljal, le tako se bodo počutili soodgovorni zanj, dobili bodo občutek, da morajo sami kaj ukreniti, narediti zanj. Vendar ne kar lastništvo nasploh, tako se bo občutek pripadnosti, vpletenosti spet utopil v amorfni množici. Slovenija mora biti last vsakega njenega prebivalca posebej. Mora biti moja, tvoja. Slovenija, moja ... moja – kaj? Kot po navadi sem skozi tajnično sobo in nato po hodniku odšel do sobe, kjer sta ustvarjala tekstopisca Peter Bergant in Zdravko Duša.

Razložil sem jima problem. Če naj bo Slovenija od vsakega posebej, da bo vsak posebej motiviran zanj, da bo kaj naredil zanj, kako naj temu rečemo? Slovenija, moja – kaj? Modrovali smo. Slovenija, moja republika zveni administrativno, birokratsko. Slovenija, moja država verjetno težko rečemo. Ali je vsaka od jugoslovanskih republik država in je Jugoslavija v bistvu skupnost držav? Zapletli smo se v politiko. Tudi zvenelo bi preveč državniško, spet birokratsko. Moja regija. Moja pokrajina. Kako že rečejo doli na jugu, zavičaj? Moj rojstni kraj. Moja dežela, je rekel Zdravko Duša ... Tako je pri snovanju vsebine oglaševalskih aktivnosti

za slovenski turizem nastalo oglaševalsko geslo, ki je dosti pred slovenskimi kulturniki in politikami prebudilo slovensko prebivalstvo k zavedanju lastnega ozemlja, domovinske pripadnosti. Tega leta smo začeli postajati lastniki svoje države.« (Str. 120–122)

Tako je Jernej Repovš, vodja Studia Marketing, opisal pot do kulturnega slogana. Navajam ga po knjigi zgodovinarjev Boža Repeta in Darje Kerec. Njen podnaslov: Družbena revolucija v osemdesetih letih. Avtorja bralcu na zelo prijazen in slikovit način prikažeta, kako je Slovenija v tistem desetletju prehodila pot od »moje dežele« do »moje države«. Priporočam.

Darja Kerec, Božo Repe, Slovenija, moja dežela, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2017, 300 strani

PARADAJZ

GG

PARADAJZ IN KAJA

Pred nekaj dnevi je slovenski trg dobil še eno kuharsko knjigo, a vseeno malce drugačno: imenuje se Paradaž – Velika knjiga receptov s paradižnikom. Koncept in recepti knjige so delo Luke Novaka in Valentine Smej Novak, fotografije pa Kaje Pogačar, Gorenjke, ki že slabih deset let živi v Ljubljani. Glavno vlogo pa, kot ste že lahko ugotovili, igra paradižnik, in to tisti iz Renkovcev.

Alenka Brun

Paradaž je kuharica, ki se dotakne paradižnika na številne načine oziroma v kar 65 receptih. Nastala je tudi v sodelovanju z Martinom Žigom, Kristjanom Magdičem in Alešem Okornom, ki v Renkovcih vzgajajo Paradižnik znamke Lušt, slovenski paradižnik z vonjem in okusom, kot radi uživalci paradižnika rečejo, ko na prodajnih policah z zelenjavo iščejo dobrega.

Knjiga uči pripravo tradicionalne domače paradižnikove omake po receptu prekmurske babice ali primorske none – Valentina razloži, da v tem odseva njeno in Lukovo poreklo: ona je Prekmurka, on Primorec. Spoznate mednarodno klasiko,

Knjiga vsebuje številne recepte za pripravo jedi s paradižnikom. Tudi za slastne majhne prigrizke.

celo znameniti koktajl bloody Mary si lahko pripravite. Dobite ideje za sendviče, solate, hitro malico ali zahtevnejše kosilo; testeninske jedi, pite; ugotovite, da kečap lahko naredite sami, pa tudi malce bolj zapleteni čatni (chutney) in izveste, kako do okusnega na soncu

sušenega paradižnika. Uvodni del knjige predstavi tudi omenjeno trojko ter njihovo paradižnikovo mavrico okusov: od češnjcev do črnege ter slivovega paradižnika, volovskega srca.

Fantje v prihodnost zrejo z optimizmom in na podoben način kot o paradižniku

sedaj razmišljajo o kumarah, papriki, jajčevcih in še kakšni okusni zelenjavi.

In kdo je Kaja Pogačar?

Dekle, ki je pred leti z Brega pri Žirovnici odšla v Ljubljano in tam tudi ostala. Fotografinja, ki je diplomirala iz komunikologije, medijskih in komunikacijskih študij, a splet okoliščin jo je pripeljal do točke, ko je poslušala sebe in se odločila za novo pot. Tako se je začelo njeno življenjsko kulinarčno popotovanje, in sicer v takratni ljubljanski Baziliki. »Enostavno sem se vrgla v to, kar sem od nekdaj rada počela: kuhala.« Kaj kmalu smo Kajo lahko videli v kuharskem šovu Gostilna išče šefa, pred tem pa je nabirala znanje pri najboljših: udeležila se je tečaja pri Urošu Štefelinu, spoznava la torte pri Naserju Gashiju. Za določen dogodek je pod budnim mentorskim očesom chefa Uroša tako enkrat ustvarila tudi sladico. In ravno med sladice jo je vedno vleklo, čeprav načeloma rada kuha vse. Ker je vegetarijanka, ne pripravlja ne mesa in ne rib, tako da raziskuje svet kulinarike v svoji smeri: kako tu doseči intenzivne okuse.

V Gostilni išče šefa je tekmovala in bila kasneje del ekipe. Učila se je tudi od kuharske mojstrice Ane Roš, sodelovala v Master-Chefu, leto in pol je rasla z ljubljanskim Organic Gardnom. »Naredili smo čudovito zgodbo,« pove. Od letošnjega januarja pa je v bistvu »freelencerka«, dela na različnih projektih.

Kaja Pogačar

Kaja je že prej sodelovala z Luštom: s paradižnikom je naredila koledar za leto 2016, tokrat pa je za fotografijo skrbel v kuharici Paradaž – Velika knjiga receptov s paradižnikom. Luka in Valentina sta jo poklicala, če bi bila pripravljena sodelovati na projektu kot fotogra-

paradižnika, hrano prikazati preprosto takšno, kot je: sočno. Fotografije naj bi bogatile recepte, ki tako postanejo še bolj mamljivi.

Pred kratkim se je vrnila iz Indonezije, kjer v rajskem resortu Aloita na Mentavajskih otokih učila kuhe tamkajšnje ekipo. Štirinajst dni

Izdolženi češnjevi paradižniki se počasi barva rdeče ... Prihaja namreč čas, ko paradižnik začne kar redno krasiti mize domačih gospodinjstev, največkrat v solati.

finja, in ker je pri ustvarjanju nekega takega izdelka pomembna energija med soustvarjalci, so se dobili in ... ostalo pa je že preteklost. »Ujeli smo se super in se pri delu tudi zabavali.«

V knjigi ni sledila nekim trenutnim trendom v fotografiji. Želela je ujeti duha

je tako kuhala kot uživala. Sicer bi ji bil ta način življenja lahko blizu, a kljub temu je odprta za vse izzive, ki jih življenje ponuja; še najbolj intenzivno pa se ukvarja z idejo o lastnem prostoru pod ljubljanskim soncem in misli, da jo bo v bližnji prihodnosti tudi uresničila.

Martin Žigo, Aleš Okorn, Kristjan Magdič, Valentina Smej Novak, Luka Novak in Kaja Pogačar

HUMOR, HOROSKOP

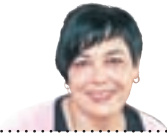
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Zaradi pritiskov z vseh strani obstaja možnost, da nekaj dni preležite v postelji. Nepričakovane situacije, v katerih se boste znašli, rešujete s pomočjo šestega čuta in si s tem še bolj dokažete, da zmorete veliko več, kot se zavedate.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Življenje se vam bo postavilo na pravi tir in končno boste postali dovzetni za nove stvari. V ljubezni boste stali v križišču, a z odločitvijo raje ne hitite. Počakajte najprej, da vam nasprotna stran pove svoje želje in pričakovanja.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Sam tok dogajanja vas bo sprva zablokiral in imeli boste občutek, da ste popolnoma nesposobni. K sreči se vam stanje hitro normalizira in vse boste uspešno opravili ob pravem času. V družinskem krogu se vam obetajo prijetne spremembe.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Vleklo vas bo v nakupovalna središča, mikal vas bo nakup oblačil, ki jih dejansko ne potrebujete. Previdni morate biti pri razpolaganju z denarjem. Zvezde vam bodo tokrat naklonjene in obeta se vam možnost romance s simpatijo.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Izkoristil se bo dober vpliv planetov. Lepi trenutki se obetajo tudi na čustvenem področju, ne samo poslovno. Sprejmite jih. Ko bo treba narediti korak naprej, ne boste oklevali, saj bodo vsi odgovori jasni, vaše želje pa tudi.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Ste oseba, ki vedno premišljuje o prihodnosti in ima za vsak dan do popolnosti izdelan načrt. Vse lepo in prav, a ravno zaradi tega se vam velikokrat kaj izmakne v sedanjosti. Kmalu boste postavljeni pred dejstvo, da to spremenite.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Splet okoliščin vas bo prisilil, da se boste morali odločiti ob najbolj neprimernem trenutku. Znašli se boste in kljub preprekam uspeli. Razne družinske zadeve vas bodo okupirale, kar boste znali prijetno izkoristiti in se imeti lepo.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Znova boste dobili popoln nadzor nad situacijo in se veselo podali v delo in tudi izboljšali zasebno življenje. Čustveno ravnotežje boste sicer še lovili, a pristanete na pravi nogi. Potrebni ste ljubezni in romantike.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Za vsako težavo se vedno najde tudi prava rešitev, zato se ne boste preveč obremenjevali in boste uživali v čudovitih dneh, ki so pred vami. Izjava nekoga, ki vam veliko pomeni, vas bo presenetila in ostali boste brez besed.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Zopet si boste postavili previsoka pravila. S tem si napolnite samo slabo voljo. Odločitve boste mogli sprejeti, to, da si predstavljate realizacijo, pa je le vaša krivda in posledica strahu. Prijetno boste presenečeni nad razrešitvijo težave, ki vas je že dalj časa mučila.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Zapadli boste v konflikte z različnimi ljudmi, vendar se temu ne boste mogli izogniti. Hude besede so včasih potrebne, glejte le, da ne boste pretiravali. Finance se vam bodo precej popravile, saj boste prejeli večji denar.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Potrebni ste notranjega miru, zato je dopust več kot dobrodošel. Slabe volje boste zaradi denarja, a kaj morete, ko ste brezbrizno zapravljali, na to niste mislili. Dobre novice pričakujte z novico od nekoga, na katerega ste skoraj že pozabili.

TA JE DOBRA

Nekoč v Agrokorju

Ivica Todorić je svojo tajkunsko družino povabil na zabavo, med njimi je bil tudi manjši dobavitelj Mujo iz Doboja. Zabava se je lepo razvijala, bilo je obilo hrane in pijače, med gosti so bile manekenke, s katerimi se je plesalo ... Okrog polnoči, ko se je vzdušje bližalo vrhuncu, je Todorić goste povedel do svojega bazena in rekel:

»Poglejte, dragi prijatelji, ko sem bil na službeni poti v tujini, je v moj bazen nekdo pripeljal petmetrskega aligatorja. Na srečo sem to pravočasno odkril, zdaj pa tistemu, ki aligatorja spravi ven iz bazena ponujam milijon evrov.« Stavka še ni izgovoril do konca, ko je bil Mujo že v bazenu. Aligator takoj zaplava do Muje in začne se boj za življenje in smrt. Prevrčata se po vodi, vse škropi naokrog, voda postane rdeča ... Po petih minutah boja Mujo uspe aligatorja zgrabiti okrog vratu in ga po krajšem ruvanju pred šokirano publiko zadavi. Mujo pride ves raztrgan in krvav iz bazena, Todorić pa ga objame.
»Mujo, rešitelj moj, z veseljem ti bom izplačal milijon evrov.«
»Ma, pusti milijon evrov,« na koncu moči izdavi Mujo.
»Le kaj mi bo denar ...«
»Ampak rad bi se ti oddolžil,« je presenečen Todorić.
»No dobro, če bi se že rad oddolžil, potem pa mi povej, kdo za vraga me je porinil v bazen!«

Ni se dolgo mučil

Pogovarjata se prijateljici:
»Sem slišala, da ti je umrl mož.«
»Res je. Dober mesec je tega, odkar smo ga pokopali.«
»Moje sožalje. Ali se je dolgo mučil?«
»Ne. Poročena sva bila samo eno leto!«

LAŽJI SUDOKU

4	2	8		1	5		
	7			3			
		9	5				
			2	9	8	6	
8			3	4			9
	9	7	6	8			
				3	4		
			8			1	
		6		4	3	9	2

Rešitev:

2	6	1	7	7	9	9	9
5	1	2	6	8	6	7	2
8	7	9	5	5	2	1	6
6	7	1	5	9	2	6	2
6	2	7	2	1	1	9	8
2	9	8	2	1	7	6	6
1	2	9	5	7	9	9	9
7	8	6	9	2	5	2	1
9	6	2	1	8	2	7	7

TEŽJI SUDOKU

7							
9			7	2			5
	2	4	1	8	3	9	
	5	6			9	8	
3							4
	8	7			1	2	
	7	2	8		9	4	6
1			6	7			8

Rešitev:

8	2	7	1	5	6	9	9
8	5	2	2	9	6	7	1
1	9	7	6	8	2	2	5
9	2	1	5	6	8	2	9
7	2	9	9	2	1	7	6
6	9	1	2	7	9	2	9
2	6	8	5	1	7	2	9
5	1	9	7	2	5	6	6
9	6	9	6	9	6	1	2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

DRUŽABNA KRONIKA

NAJLEPŠI, NAJBOLJŠI IN OKUSNI SLADOLEDI

Tacenska cesta je dobila nov bistro in kavarno, viktorja za življenjsko delo 2016 Lado Ambrožič, v finalnem izboru za najlepšega Slovenca gorenjskih predstavnikov ne bo, miss športa Slovenije 2017 pa je postala Manca Šepetavc iz Litije.

Alenka Brun

Konec tedna so v Portorožu »potalali« viktorje, pa vendar zadeva ni minila v soju nekega odmevnega pompa, bolj bi lahko rekli, da v soju »žarometov« izpred nekaj mesecev. Če smo se takrat spraševali, ali bodo žarometi nadomestili viktorje, smo sedaj dobili odgovor, da (še) ne. Prireditelj je letos vodil Vid Valič, podelili so 13 kipcev, viktorja za življenjsko delo 2016 pa je dobil Lado Ambrožič.

Se je pa novo življenjsko obdobje začelo za Miho Hauptmana, fanta, ki smo ga spremljali tako v MasterChefu kot kasneje, ko je s svojo udeležbo »premašal štrene« tekmovalcem v Gostilna išče šefa. Miha je tako pred kratkim z Nejcem Mastnakom stopil na novo poslovno pot: na Tacenski cesti je ugledal luč MihaChef, kavarna in bistro, kjer so novinci s svojo sladoljedno ponudbo začeli žeti uspehe še pred odprtjem, prav na dan odprtja pa je povabljenim Miha predstavil tudi belo frankinjo,

dolenjsko novost, ki jo je po petih letih poskušal ustvaril Lojze Kerin. Med drugim smo lahko prisluhnili tudi čelistu in violinistu, Žanu in Luki Beljanu iz glasbene skupine Tosca Beat.

Istčasno pa smo v kranjskogorski Koroni dobili deset finalistov, ki se bodo v Ljubljani potegovali za naslov najlepšega Slovenca, ter v slovenski prestolnici okronali miss športa 2017.

Na polfinalnem izboru za mistra Slovenije je nastopilo 15 postavnih mladeničev in zmagovalca ljudstva sta postala Dino Šunjerga iz

Črnomlja in Gregor Čeglaj iz Škofljice, ki pa si je zagotovil tudi prvi letošnji naziv: postal je mister Casino Korona 2017. Med ostalimi finalisti pa žal ni bilo gorenjskega predstavnika. Podobno pa je tudi z »najlepšimi športnicami«. Med dvanajsterico smo zasledili le dijakinjo ekonomskega razreda Gimnazije in srednje šole Rudolfa Maistra v Kamniku Domžalčanko Klavdijo Golija, kate-re strast je cheerdance; lento najlepše pa je letos prešla 21-letna atletinja Manca Šepetavc iz Litije.

Miha Hauptman in Nejc Mastnak / Foto: A. B.

Žan in Luka Beljan / Foto: A. B.

Med finalisti za mistra Slovenije tokrat ni bilo gorenjskega predstavnika. / Foto: arhiv izbora (Luka Brataševc)

Organizatorja izbora Nina Uršič in Erik Ferfolja ter mister Casino Korona 2017 Gregor Čeglaj / Foto: arhiv izbora (Luka Brataševc)

Selekcija za letošnjo miss športa je potekal že petnajstič. Dekleta so se predstavila v različnih izhodih, prikazale pa tudi delček športa, s katerim se ukvarjajo.

Manca Šepetavc (druga z desne) je postala miss športa Slovenije 2017. Druga je bila Lana Pregelj, tretja Lara Deu, najbolj fotogenična pa Naja Dolenc (skrajno levo).

VRTIMO GLOBUS

Elton John zaradi bakterije v bolnišnico

Elton John (70) se je okužil s smrtonosno bakterijo in pristal v bolnišnici. Pevec je odpovedal majske in junijske nastope v Las Vegasu. Kot poročajo tuji mediji, je bakterijo dobil v Južni Ameriki. Po zaslugi njegove zdravstvene ekipe, ki je hitro odkrila vzrok slabega počutja, pevec lahko pričakuje popolno okrevanje. Po nekajdnevni intenzivni negi že okrevna na svojem domu.

Aaron Carter spregovoril o svoji bolezni

Mlajši brat nekdanjega člana skupine Backstreet Boys Nicka Carterja Aaron Carter se je odzval na zlobne jezike, ki trdijo, da se 29-letni pevec drogira. »Vitek sem, ker so mi pri devetnajstih odkrili hiatalno hernijo. Tega si nisem sam izbral, zato bodite prijazni. Če mi ne verjamete, vprašajte mojega brata,« je povedal Aaron, ki pravi, da si je velikokrat želel, da bi lahko več jedel in da bi bil videti bolje.

Jesse Williams se ločuje

Jesse Williams (35), igralec, ki je najbolj znan po vlogi v seriji Talenti v belem, se po štirih letih ločuje od soproge Aryn Drake-Lee. Kot poroča TMZ, sta zahtevo za ločitev vložila minuli teden, razhajata se sporazumno in ostajata prijatelja. Par se je poročil leta 2012 po petih letih zveze. Imata triletno hčerko Sadie in enoletnega sina Macea.

Obtožen prenosa spolno prenosljive bolezni

Kontroverzni raper R. Kelly (50) je obtožen prenosa spolno prenosljive bolezni na soprogo Kennya Bryanta, šerifa zvezne države Misisipi. V sodnih papirjih navaja, da je soproga nekaj mesecev po poroki priznala, da je od njega dobila klamidijo. Bryant glasbenika krivi za bankrot ter za ločitev in zahteva denarno odškodnino in primerno kazen.

Tadeja Mrzlikar, Dina Hasanović in Maja Žitnik so ženski del strežno-kuharske ekipe kavarne in bistroja MihaChef. Tadeja in Maja sta Ljubljanki, Dina pa je Škofjeločanka. Dobre volje in elana dekletom ne primanjkuje. / Foto: A. B.

Škarje in nože so nekoč ostrili potujoči brusarji

Tako kot vsem dobro poznani Ribničani, ki so se, da so preživeli sebe in družino, s suho robo na ramah odpravili po svetu, so se s trebuhom za kruhom na pot nekoč morali odpraviti tudi rezijanski brusarji. Najprej peš, kasneje s kolesom in v zadnjih desetletjih s kombiji so šli od kraja do kraja, gospodinjam nabrusili škarje in nože, popravljali dežnike, nekateri celo cinkali peči.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Potujoči brusarji so se ukvarjali obrtjo, ko jo je v Reziji opravljalo mnogo moških, tudi mladih, zlasti v kraju Solbica, od koder tudi prihaja razstava o dediščini potujočih brusarjev iz Rezije, ki je do konca maja na ogled v Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori. »Za ta sicer nenavaden poklic so se odločali tisti, ki so bili doma v gorah, kjer je bilo malo možnosti, da bi se priučili drugih obrti. Brusarstva se je bilo mogoče hitro naučiti brez kakih posebnih vložkov ali izkušenj – zadoščalo je že malo bistrosti, požrtvovalnosti, potrpljenja in delovne vneme,« pojasnjuje avtorji razstave.

A brusar je moral zapustiti družino in oditi v svet, biti zdoma dolge mesece. Nenehno se je selil in s tako imenovanim dolgim klicem gospodinjam oznanjal svoj

V Reziji še vedno obstaja društvo brusarjev, ki ohranja bogato dediščino; del njihove zanimive zgodovine je do konca maja na ogled tudi v Liznjekovi hiši v Kranjski Gori. / Foto: Matic Zorman

prihod. Domov so se brusarji vračali le za kratek čas ob posebnih priložnostih, kot

so tradicionalni vaški prazniki ali košnja.

»Ko je pri družinah zbral nože in škarje, se je brusar postavil v kot kakšnega trga, pod stebrišče ali v vežo. Delati je začel na »sedlu« svojega nenavadnega in posebnega kolesa, opremljenega z delovnimi pripomočki: večja naprava je bila za brušenje, manjša s smirkom pa za loščenje ostro nabrušenih predmetov. Nekoliko više na kolesu je bila pritrjena zarjavela posodica, iz katere je kapljala voda na brus, ki je deloval na nožni pogon, «še pojasnjujejo.

V preteklosti so se brusarji selili iz kraja v kraj z

delovnim orodjem v lesenem zaboju, imenovanem krama, ki so ga nosili na ramenih. Kasneje so začeli uporabljati voziček na dve kolesi, imenovan krosma. Po drugi svetovni vojni ga je zamenjalo kolo, opremljeno za opravljanje te obrti.

Rezijanski brusarji so hodili vsehovsod, delali so samostojno in niso tekmovali med seboj. Starejši so raje hodili po podeželju, mlajši pa so raje delali v mestih. V 19. stoletju in v letih pred prvo svetovno vojno so se rezijanski brusarji odpravljali v daljne dežele Vzhodne in Južne Evrope. Eden takšnih je bil Simeone Siega iz Osujan, ki je med svojim dolgoletnim popotovanjem, polnim dogodivščin in nevarnosti, pripotoval prek Balkana v Bospor in nato prek Turčije, Anatolije in Sirije nadaljeval pot v Jeruzalem, še lahko izvemo na razstavi v Kranjski Gori.

Tako so rezijanske brusarke delavnice vzniknile v marsikaterem mestu avstro-ogrske monarhije, stare Srbije in Romunije. Nekateri brusarji so se ukvarjali tudi s cinkanjem bakrenih posod in peči ter popraviljanjem dežnikov, drugi so obvladali celo posebno tehniko brušenja in bili opremljeni z orodjem za brušenje kirurških instrumentov, kar je bilo prava umetnost.

Brusarstvo – nekdanj cenjena, danes skorajda pozabljena obrt / Foto: Matic Zorman

Potujoči brusarji iz Rezije so brusili nože in škarje pa tudi popravljali dežnike. / Foto: Matic Zorman

Daljši odpiralni čas informacijskih središč TNP

MATEJA RANT

Bled – V informacijskih središčih Triglavskega narodnega parka (TNP) od večeraj dalje velja daljši odpiralni čas. Obiskovalci lahko Informacijsko-izobraževalno središče Dom Trenta in Center TNP Bohinj obiščejo vsak dan od 10. do 18. ure, Infocenter Triglavsko roža Bled pa vsak dan od 8. do 18. ure. Osrednje osveščevalne in izobraževalne aktivnosti

javnega zavoda TNP so letos namenili raziskovanju, spoznavanju, občudovanju, spoštovanju in varovanju vseh oblik vode, ki jo srečujemo v zavarovanem območju. Varovanje voda in skrb za vodne ekosisteme je naloga, ki se je mora zavedati vsak prebivalec tega planeta, opozarjajo v TNP in dodajajo, da bomo le s premišljenim in spoštljivim ravnanjem ohranili bogastvo voda zase in prihodnje rodove.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 29. 4.

20.40 V MREŽI

19.00, 21.10

KAKO BITI LATINO LJUBIMEC

18.40 MAMA

16.50 PASJI SMISEL ŽIVLJENJA

13.10, 18.00, 20.30 HITRI IN DRZNI 8

13.30, 15.20, 17.10 MALI ŠEF, sinhro.

13.20, 15.10

SMRKCI: SKRITA VAS, sinhro.

15.40 LEPTICA IN ZVER

14.30, 17.00

ZAJČJA ŠOLA: VARUHI ZLATEGA JAJCA, sinhro.

15.50 ZAJČJA ŠOLA: VARUHI ZLATEGA JAJCA, 3D, sinhro.

13.30, 15.30, 17.40 MALI ŠEF, sinhro.

14.20, 16.20 MALI ŠEF, 3D, sinhro.

18.45 UPOKOJITEV V STILU

16.10 SMRKCI: SKRITA VAS, sinhro.

14.00 SMRKCI: SKRITA VAS, 3D, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 28. 4.

18.00 MALI ŠEF, sinhro.

20.00 POTOVANJE ČASA: POT ŽIVLJENJA

Sobota, 29. 4.

18.00 ZAJČJA ŠOLA: VARUHI ZLATEGA JAJCA, sinhro.

20.00 POPOLNA BLAŽENOST

Nedelja, 30. 4.

19.00 POTOVANJE ČASA: POT ŽIVLJENJA

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

Radio Triglav
Radio Triglav, Jesenice, d.o.o., Trg Tomca Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

NOČNI TEK PO ULICAH KRANJA

sobota 13. maj 2017 ob 21h
Glavni trg Kranj

KLUB ŠTUDENTOV KRANJ

SKB, triglav, UTRITZ, Gorenjski Glas, PIVNA TRPEZ, SALMING, Bortage

Prvič po Meteoritkovi poti

Novo pot so v Turističnem društvu Stari vrh zasnovali skupaj z učenci iz Javorij.

Foto: Denis Bozovičar

MATEJA RANT

Javorje – Skoraj sto pohodnikov se je sredi aprila odpravilo na pohod po Meteoritkovi poti, ki so jo v Turističnem društvu Stari vrh zasnovali v sodelovanju z učenci turističnega podmladka podružnične šole v Javorjah. Skupaj so oblikovali pot, ki vodi do zelo zanimive najdbe na tem območju, meteorita iz gozda blizu Javorij, ki je največji od treh meteoritov, najdenih pri nas. Začetek poti je pri osnovni šoli, kjer so v soboto odkrili tudi repliko meteorita, ki opozarja na

to pomembno najdbo v njihovih krajih. Na pohodu po Meteoritkovi poti so si pohodniki med drugim ogledali najdišče meteorita in izvedeli nekatere zanimivosti o njem. Po poti pa so učenci v vlogi vodičev zanje pripravili tudi zanimive naloge, prek katerih so lahko spoznali, zakaj je ta meteorit tako poseben. Pohod po Meteoritkovi poti je bil prvi v sklopu sedmih letošnjih pohodov, ki jih v turističnem društvu Stari vrh pripravljajo pod naslovom od Cvetja do jeseni. Naslednji bo Pohod s pesmijo 13. maja.

S Tomosi iz Tržiča na morje

Srečanja motornih koles Tomos in Tomos Puch so se udeležili tudi člani AMD iz Tržiča. Na srečanju so bili najštevilnejša ekipa.

VILMA STANOVNIK

Tržič – Društvo ljubiteljev starodobnih vozil in plovil Adria Classic iz Kopra je minulo soboto pripravilo 11. srečanje motornih koles Tomos in Tomos Puch. Začetna in končna lokacija je bila pri nekdanji lokaciji tovarne Tomos.

»Letošnje leto je na srečanju sodelovalo več kot dvesto udeležencev iz različnih krajev Slovenije. Vožnja, ki so jo pripravili v okviru prireditve, nas je vodila mimo Kopra, Škofij, Tinjana, Hrvatina in Ankarana nazaj do Kopra in parkirišča Srednje tehnične šole Koper in se nato nadaljevala do Izole, kjer smo se ponovno obrnili proti Koprju in cilju. Skupaj smo v čudovitem vremenu prevozili okoli šestdeset kilometrov. Poskrbljeno je bilo za spretnostno tekmovanje, kjer se je naša ekipa deklet Tomos Tržič iz AMD Tržič v vožnji na poligonu izkazala kot najbolj

Člani skupine AMD Tržič so bili najštevilnejši udeleženci srečanja motornih koles Tomos in Tomos Puch. / Foto: arhiv AMD Tržič

spretna. Bili smo tudi najštevilnejša ekipa,« je povedala Janja Budič.

Že v petek, dan pred srečanjem, se je namreč kar 17 voznikov in voznic na mopedih Tomos odpravilo iz Brezj pri Tržiču odpravilo ob 14.

uri proti Koprju prek Žirov v manjših skupinah. Nekateri so bili na tako dolgi vožnji prvič, spremljalo jih je lepo vreme in ob sončnem zahodu so prispeli v Izolo. »Vožnja je potekala brez večjih problemov, družba je bila odlična,

tudi organizacija srečanja je bila super. Videli smo veliko zanimivih primerov mopedov Tomos, od petdesetih let preteklega stoletja do leta 1988. Imeli smo sonce in odlično spremljevalno skupino,« je tudi povedala Janja Budič.

Kuharija z Mojstrom Peško

93.8 FM
RADIO
GORENC

Vsak dan od ponedeljka do petka ob 10:10 uri

Brezjanska Marija v Španiji

Layerjeva upodobitev Marije Pomagaj se je v španskem Torreciadu pridružila več kot tristo Marijinim slikam z vsega sveta.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Slovenski romarji so pod vodstvom rektorja brezjanskega Marijinega svetišča patra dr. Roberta Bahčiča in patrov frančiškanov Petra Lavriha in Tadeja Ingliča obiskali Marijino svetišče v Torreciadu na območju Aragona na severu Španije. Z nji mi je romala kopija Layerjeve upodobitve Marije Pomagaj iz leta 1814 in se pridružila nad tristo upodobitvam Marije z vseh koncev sveta, ki krasijo kapelo Marijinega čaščenja. Slovenija je tako z brezjansko Marijo prisotna tudi v tem španskem svetišču, ki je povezano z ustanoviteljem organizacije Opus Dei svetim Jožef Marijo Escrivajem.

Slovenski romarji pred leta 1975 zgrajenim Marijinim svetiščem v Torreciadu

Svečanost ob predaji podob rektorju svetišča Torreciadu don Pedru Antonanzasu so obogatili slovenska

maša, slovenska pesem in narodne noše. Podoba Marije Pomagaj z Brezij je tako doma v skoraj vseh delih

sveta. Skupaj z astronomom slovenskega rodu dr. Jerryjem Linengerjem je poletela tudi v vesolje.

PREJELI SMO

Nasprotujejo popravkom zakona – odgovor

V okoljski organizaciji Alpe Adria Green nasprotujejo zakonu, ki bi omogočil legalizacijo vodnega zbiralnika na Rudnem polju. Zahtevajo, da se zbiralnik zmanjša, ker naj bi umetni sneg uničeval rastline. Tudi če je to res, česar ne verjamem, predstavlja umetni sneg tako majhen odstotek ogromne površine Pokljuke, da ne more povzročiti kakšne

posebne škode na rastlinstvu. Ta mala površina umetnega snega omogoča športno dejavnost in rekreacijo številnim državljanom, predvsem otrokom in mladini. Pokljuki turizem tudi omogoča preživetje številnim družinam, zato ne razumem, zakaj se ta okoljska organizacija tako zagrizeno bori proti temu malemu vodnemu zajetju. Sprašujem se, kje so bili okoljevarstveniki takrat, ko je novi lastnik blejskega golfa podiral mogočna drevesa in na travnike vozil skladovnice ogromnih skal in grobo posegal v pokrajino. Z visoko ograjo je pretrgal poti srnam in drugi divjadi. Tudi ta pokrajina je naša naravna in kulturna dediščina.

Ne razumem tudi ravnanja naravovarstvenih nadzornikov TNP v Kranjski Gori. Kot smo lahko prebrali v medijih, so nadzorniki TNP s policijo preprečili kranjskogorskega županu, da bi s skupino prostovoljcev očistil in zavaroval nevarno pot v Malo Pišnico. Normalno bi bilo, da bi se vodstvo TNP županu zahvalilo, da je namesto njih pripravljen urediti pot, ki bi jo morali sami urediti že pred dvajsetimi leti, ne pa da so samo postavili tablo z napisom, da je hoja po poti prepovedana. Nadzorniki so morda res ravnali po zakonu, vendar je ob neživljenjskih zakonih in predpisih, ki jih producira naša razbohotena

administracija, včasih potrebne nekoliko zdrave pameti. Da so naši zakoni res včasih nerazumni in neživljenjski, kaže razvalina Rikljirove hiše na najlepši lokaciji Bleda. Je sramota za vso državo, zakon pa namesto da bi zahteval, da se ta razvalina odstrani, omogoča, da dela sramoto ne le Bledu, ampak vsem nam. Upam, da se bo za prihodnje državnozbornske volitve našla kakšna stranka, ki bo obljubila in tudi izpolnila obljubo, da bo ta in podobne nesmiselne zakone odpravila in zmanjšala razbohoteno administracijo.

AVGUST MENCINGER,
RADOVLJICA

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

TRST: 19. 5.; **KOPALNI IZLET BERNARDIN:** 15. 5.; **BANOVC:** 7.–11. 5.; **MEDŽUGORJE:** 5.–7. 5.; **MORJE: MURTER ALL INCLUSIVE:** 8.–15. 8., 15.–22. 8., 22.–29. 8., 26. 8.–3. 9., 29. 8.–5. 9., 2.–9. 9., 3.–10. 9., 10.–19. 9., 16.–20. 9., 12.–20. 9., **DUGI OTOK POLNI PENZION S PIJAČO PRI OBROKIH:** 17.–20. 6., 24.–27. 6., 4.–14. 7., 21.–28. 7., 11.–18. 8., 18.–25. 8., 25. 8.–1. 9. www.rozmanbus.si.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Prvomajska parada

Cerklje – AMD Cerklje že 64. leto zapored organizira tradicionalno prvomajsko paradu. Zbor bo v ponedeljek, 1. maja, ob 8.45 pred gostilno Bavant v Dvorjah.

Parada starodobnikov

Naklo – MDO Naklo prireja v ponedeljek, 1. maja, tradicionalno 22. prvomajsko paradu starodobnikov. Razstava vozil bo od 8. do 10.30. Start parade ob 10.30 po vseh vaseh občine Naklo, nato po stari cesti do Bleda in nazaj. Vrnitev na prireditveni prostor ob 14. uri. Ob 9.30 bo igrala godba na pihala iz Šenčurja. Pražen krompir tudi za obiskovalce.

IZLETI

Izlet na Celjski grad

Kranj – Medobčinsko društvo invalidov obvešča, da je spremenjen datum izleta na Celjski grad in kopanje v termah Zreče s 16. maja na 13. maj. Cena izleta je 30 evrov. Še vedno so prosta mesta za letovanje v Izoli (Delfin) od 7. do 14. junija.

Izlet skozi Zalo

Žirovski Vrh – Turistično društvo Žirovski Vrh v torek, 2. maja, organizira pohod skozi Zalo. Zbor ob 9. uri na kmetiji Pr Bukovc.

Pohod na Roblek

Begunje – V ponedeljek, 1. maja, bo potekal tradicionalni pohod na Roblek. Zbor ob 8.30 v pubu Jurček v Begunjah. Informacije: 041 715 063 (Franjo).

Vodnik, ki vam bo vselej pri roki, lahko ga boste vzeli s seboj na vrt. Kot najkoristnejši kratki izpiski o vsem pomembnem: pripravi zemljišča, gnojenju, kolobarjenju, namakanju, varstvu rastlin, primeri načrtov vrta za določeno kvadrato, ... Okoli 100 najpogostejših vrtnin je predstavljenih na enak način - kratko, z vsemi podatki na enem mestu (dobri in slabi sosede, razni namigi, medvrstne razdalje, čas sajenja, ...). Za konec pa je priložen še koledar opravil po mesecih.

Cena knjige je **10⁵⁰ EUR** * poština

Knjigo lahko kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si **Gorenjski Glas**

Priročnik prinaša naj sodobnejša dognanja in nazorno slikovno gradivo vsem, ki si želijo postaviti visoke grede ali urediti vrtiček v posodah na balkonih in terasah. Bralca seznanja s posebnostmi gojenja vrtnin na gomilah ter vzpodbuja, da si z njimi poveča površino pridelave na vrtu.

146 strani; 170 x 230 mm; mehka vezava
Cena knjige je **16⁰⁰ EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si **Gorenjski Glas**

Po dveh razprodanih delih planinskega vodnika Pozdravljene, gore je Jelena Justin najlepše vzpone zbrala v tretji knjigi. Vzpone je razporedila od nezahtevnih do zelo zahtevnih, da si bo vsak lahko sam zase izbral najprimernejšo pot.

Redna cena vodnika je 20 EUR. Če ga kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le **15 EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si **Gorenjski Glas**

Sveta Trojica in Petelinjsko jezero

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v nedeljo, 7. maja, planinski pohod Sveta Trojica in presihajoče Petelinjsko jezero na Pivškem. Skupne zmerne hoje bo okrog 4 ure. Informacije in prijave zbira do petka, 5. maja, Franci Erzin, tel.: 041 875 812.

Rajže po poteh triglavskih pravljic

Mojstrana – V soboto, 29. aprila, bodo rajže začele svojo pot v Mojstrani za pošto ob 10. uri, pravljicne niti pa junaki pravljic sklenejo na Dovjem ob 12. uri. Obvezne so predhodne prijave na tel. 040 241 660.

PREDAVANJA

Proučevanje Sv. pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi v soboto, 29. aprila, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo, Jezerska c. 41, na proučevanje Svetega pisma s temo Kristjan v svoji borbi na poti v večnost. Pogovor bo povezoval Friderik Korat.

OBVESTILA

Vadba nordijske hoje

Kranj – Zavod Kolo sreče vabi na redno vadbo nordijske hoje vsak ponedeljek in četrtek ob 17. uri z zborom na stadionu v Kranju (parkirišče Triglav) ter vsako soboto ob 8.30 z zborom na rolkarski stezi na Kokrici. Vadbo vodi Maja Benedičič, prijave in informacije: 040 871 277, kolosrece@gmail.com.

Spomladanske ustvarjalne delavnice

Preddvor – V petek, 28. aprila, in v soboto, 29. aprila, bodo od 16. do 17. ure v TIC Preddvor potekale ustvarjalne delavnice za otroke.

Cvetlični sejem

Žiri – V soboto, 29. aprila, bo od jutranjih ur dalje v Žireh pred Zadržnim domom potekal cvetlični sejem, na katerem bodo trgovci ponujali cvetlice in grmovnice vseh vrst.

RAZSTAVE

In bila je luč

Jesenice – V sredo, 3. maja, bo ob 18. uri v Fotogaleriji, Trg Toneta Čufarja 4, odprtje razstave člana domačega Fotografskega društva Janija Novaka.

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Priznani vrtnar in poznavalec rastlin Matic Sever nas navduši za prelepe zasaditve v posodah. Z zelo bogatim slikovnim materialom predstavi zanimive sodobne načine kombiniranja različnih cvetov in zelenih rastlin v posodah za vse štiri letne čase ter opiše karakteristike posod iz različnih materialov. Posode z izjemnimi zasaditvami bomo postavili pred vhod, na vrt, teraso, balkon ...

144strani, 170x 235 mm, mehka vezava.
Cena knjige je

16 EUR
* Poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

Nagrajenci nagradne križanke sponzorja **KNJIŽNICE IVANA TAVČARJA IZ ŠKOFJE LOKE**, objavljene 28. marca 2017 v Loškem glasu: 1. nagrada: knjiga Neže Maurer Vida voda – **Marinka Osterman**, Visoko. 2. nagrada: knjiga Neže Maurer Pišem, berem ABC – **Tai Sedej**, Idrija. 3. nagrada: Družinsko branje – **Venčeslav Thaler**, Ljubljana. Nagrajencem čestitamo.

Nagrajenci nagradne križanke sponzorja **PEKARNE MEGUŠAR**, objavljene v Gorenjskem glasu 14. aprila 2017: 1. nagrada: veliko pleteno srce z rožo – **Anica Tič**, Domžale. 2. nagrada: malo pleteno srce – **Doroteja Poljanec**, Mojstrana. 3. nagrada: pletena štruca – **Anton Koselj**, Žirovnica. Nagrajencem čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu dne, 11. aprila 2017 je bil **TURIZEM IN KULTURA RADOVLJICA**. Geslo križanke je bilo: FESTIVAL ČOKOLADE. Nagrajenci so: ročno izdelano čokolado (100 g, Martisan) in skodelico prejme **Veronika Zorman**, Cerklje, čokolado z medom in cvetnim prahom (Božnar) prejme **Tatjana Bizjak** iz Radovljice ter glineni izdelek varovancev CUDV Radovljica prejme **Petra Praprotnik**, Kranj. Nagrajencem čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v časopisu Jurij 14. aprila 2017, je bila **RESTAVRACIJA CUBIS IZ ŠENČURJA**, ki poklanja nagrade trem nagrajencem. 1. nagrado – meter »ta domač'ga« prejme **Simon Jenko** iz Mavčič, 2. nagrado – pol metra »ta domač'ga« prejme **Marija Žvan** in Bohinjske Bistrice in 3. nagrado – burger po izbiri prejme **Vilijem Osterman** iz Stare cerkve. Nagrajencem čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena 14. aprila 2017 v Juriju je bila podjetje **VRTNARIJA ČEBULJ** s.p. iz Voklega 85/a pri Šenčurju. Nagrade: 1. nagrada: darilni bon v vrednosti 60 eur prejme **Jani Erman**, Podnart, 2. nagrada: darilni bon v vrednosti 40 eur prejme **Pia Zorman**, Cerklje, 3. nagrada: darilni bon v vrednosti 20 eur prejme **Margareta Gorup**, Preddvor. Darilne bone oz. nagrade je mogoče unovčiti v vrtnariji Čebulj, Voklo 85 A, 4208 Šenčur. Nagrajencem čestitamo.

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, srede od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

OPREMLJENO stanovanje, v Kranju, zaposleni osebi, tel.: 040/713-517 17001494

HIŠE

PRODAM

DVOJČEK Planina, Kranj, pri vrtcu Čebulica, tel.: 031/497-392 17001495

VIKENDI, APARTMAJI

IŠČEVA oz. najame vikend na območju Gorenjske, možnost obnove, tel.: 040/808-795 17001475

POSESTI

PRODAM

KMETIJSKO zemljišče v Zvirčah, tel.: 041/585-986 17001454

ODDAM

3 HA travnika za košnjo, Otoče, tel.: 031/505-087 17001452

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: www.domplan.si

Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
Tel.: 04/202 13 53, Fax: 04/202 17 85
GSM 051/320 700,
E-pošta: info@k3-kern.si

Zbiranje ponudb za oddajo gostišča Draga

Turistično društvo Begunje objavlja razpis – zbiranje ponudb za oddajo v najem gostinskega lokala s sobami: gostišče Draga v Begunjah. Za razpisno dokumentacijo lahko zaprosite do 15. maja 2017 na e-naslovu: td.begunje@gmail.com.

TD BEGUNJE, BEGUNJE NA GORENJSKEM 23, BEGUNJE NA GORENJSKEM

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

LOTO

Rezultati 34. krog – 26. april 2017
5, 10, 16, 17, 18, 32, 34 in 38

Loto PLUS: **3, 7, 16, 23, 26, 32, 37 in 33**
Lotko: **8 5 1 9 1 5**

Skład 35. krog za Sedmico: **710.000 EUR**
Skład 35. krog za PLUS: **925.000 EUR**
Skład 35. krog za Lotka: **180.000 EUR**

GG mali oglasi

www.gorenjskiglas.si

TOMISLAV BRALIĆ & klapa INTRADE

Dalmatinski večer v Preddvoru
18. maj 2017, ob 20. uri
Šotor na dvorišču Jelovice
Vstopnice že v predprodaji:
MEDENI VRT ŠENČUR, BS LOGO TUPALIČE,
KGZ SLOGA KRANJ IN 051 697 737

MEDIJSKI POKROVITELJ: Gorenjski Glas

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

NOVO trekning kolo Merida Crossway, tel.: 031/388-843

17001473

TURIZEM

ODDAM

V KAMPU Terme Čatež oddam zelo lepo vikend hišico do 6 oseb. Ima vso opremo, teraso, vrt ter parkirni prostor. Bližina bazenov. Cena 55 EUR/dan + kovanje za 4 osebe, tel.: 040/873-909

17001441

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936

17001168

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

DEKLIŠKO obhajilno obleko, belo, dolgo, rabljeno samo enkrat, tel.: 031/705-586

17001502

USNJE NE pohodne čevlje Alpina, št. 41, stare 30 let, v odličnem stanju, tel.: 04/58-01-713, 070/714-848

17001474

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

ZLOŽLJIVI športni voziček, otroško kolo Miki Miška, od 2 - 4 leta, jahača in skiro, tel.: 040/389-518

17001464

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PRODAM

4 KOLESNi skuter za invalide, odlično deluje, cena po ogledu in dogovoru, tel.: 04/23-26-594

17001451

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM oz. podarim pasje mladičke, mati bordojska doga, tel.: 041/271-953

17001483

PRODAM

ČEBULNICE kan, ugodno, tel.: 040/587-657

17001471

PODARIM

MUCKE sterilizirane, tel.: 04/25-51-223

17001490

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

AGROIZBIRA Prosen nudi ugodno rezervne dele za kosilnice BCS, Sip, hidr. volane za traktor Štore, Univerzal, ter dele za zavorni in krmilni sistem traktorja. Agroizbira Kranj d.o.o., Smedniška cesta 17, Kranj, tel.: 04/23-24-802

17001370

CIRKULAR za žaganje drv z mizo in koritom, tel.: 031/812-210

17001430

CIRKULAR za žaganje drv, 3 fazni motor, 2,2 kw, pol tovarniško izdelan, tel.: 040/711-961

17001480

NAKLADAR Riko, mehanski, predsetvenik 2,20 m, dvobrazdni obračalni plug, tel.: 041/229-159

17001455

OBRAČALNIK, širine 4,5 m, električni motor 7,5 kw, suha mešana drva ter kovanje kole, tel.: 041/504-662

17001444

PUHALNIK Marin, s cevimi, tel.: 041/290-109

17001499

SAMONAKLADALKO Mengele 33, z valji, pakja 4m Galfre, frezo 3m z valjem, tel.: 040/334-733

17001486

SAMONAKLADALNA prikolica, pajek, zgrabljajnik, predsetvenik in trosilec gnoja, tel.: 041/356-157

17001456

ŠKROPILNICO Agromehanika Kranj, 200-litrsko, delujočo, ugodno, tel.: 041/692-736

17001448

TRAKTOR TV 523 in vitlo 4 T, cena 180 EUR, tel.: 041/758-972

17001459

TROSILEC umetnega gnojila Creina, 500 kg, tel.: 041/287-904

17001463

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah ugodno: akumulatorji 12 V 105 in 150 Ah, zaganjači Iskra, obračani sistemi Sip. Agroizbira Kranj d.o.o., Smedniška cesta 17, Kranj, tel.: 04/23-24-802

17001371

KUPIM

DEUTZ, IMT, Ursus, Zetor, Štore, Univerzale, TV ali podobno, tel.: 031/851-485

17001375

MOTOKULTIVATOR znamke Gorenje Muta, BCS ali Labin progres. Sem resen kupec. Lahko je izpravno ali pa v okvari oziroma kaj za popraviti. Kupim tudi posamezne priključke, tel.: 041/379-256

17001435

PLUG, enobrazdni, hidravlično obračalni, 12 col, Batuje, tel.: 041/677-605

17001466

TRAKTOR do 100 KM, kiper prikolico, mini bager, lahko v okvari, tel.: 031/500-933

17001152

PRIDELKI

PRODAM

BELI jedilni krompir sora in fiana ter rdeči desire in drobni krompir, tel.: 041/971-508

17001462

JEDILNI krompir, beli in rdeči (Rudolph, Adora, Concordia, Bellarosa) in drobni, primeren za sajenje - lanski uvoz, tel.: 041/282-039

17001476

KRMNI krompir, tel.: 041/857-703

17001450

KROMPIR za krmo, tel.: 041/347-243

17001467

KROMPIR primeren za sajenje in krmo, tel.: 041/416-241

17001478

SREDNJI krompir bella rosa in krompir za krmo, možna dostava, tel.: 041/347-507

17001440

VEČJO količino krmnega krompirja, tel.: 041/378-920

17001446

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA cika, stara 14 mesecev, težka 330 in 350 kg, za rejo ali zakol, tel.: 04/51-46-108, 031/206-152

17001449

BREJO telico in kravo brejo ter kravo za zakol in seno v kockah, tel.: 04/51-46-939, 031/894-376

17001458

ČB bikca, starega 10 dni, tel.: 041/942-015

17001443

ČB in LS telički, stari deset dni, tel.: 041/515-867

17001497

JAGENČKA, težkega okoli 25 kg, cena po dogovoru, tel.: 051/303-294

17001436

JAGENJČKE, meso ali žive, ovčjo volno, jabolčni kis, jabolčni sok, tel.: 031/648-526

17001461

JAGNJETA za zakol ali rejo, JS pasme, tel.: 040/539-023

17001447

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste ter pitanci, purani, pripeljemo na dom, tel.: 041/710-113

17001151

KOZLIČKE sanjske pasme, stare tri mesece, tel.: 031/705-586

17001501

KRAVO simentalko, po telitvi, tel.: 041/275-447

17001498

MLADO jalovo kravo, menjam tudi za drugo govedo in jedilni in semenski krompir, tel.: 04/25-71-084

17001485

NESNICE rjave, grahaste, črne pred nesnostjo. Brezplačna dostava na dom. Perutinarstvo, vzreja nesnic Tibat Zlatko, Babinci 49, Ljutomer, tel.: 02/58-21-401

17000589

PAŠNO kravo, ekološka reja, zbiram naročila za prodajo telečjega mesa, tel.: 04/25-51-928

17001468

PUJSKE mangolice, bio, težke 25 do 35 kg, za zakol ali nadaljno rejo, tel.: 041/358-082

17001491

RJAVE jarkice in bele piščance za dopitanje, Stanonik, Log 9, Šk. Loka, tel.: 04/51-85-580, 041/694-285

17001493

KUPIM

BIKCA mesne pasme, starega do 20 dni, tel.: 041/841-632

17001482

ODKUP živine za Avstrijo - Kogler. Plačano v parih dneh, višje cene. Kogler Franz A. d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081

17000891

OSTALO

PRODAM

BUKOVE plohe, puhalnik Sip 33 z motorjem in cevimi, tel.: 04/25-61-424, 031/429-435

17001154

PRIKOLICO za živino, za dva konja, dvoosna, disko zavora, A-test, tel.: 04/595-87-54

17001492

SENO sušeno na sušilni napravi, tel.: 031/513-180

17001500

ODDAM

VRTIČEK v Šenčurju, tel.: 041/774-279

17001445

ZAPOSLOTVE (m/ž)

NUDIM

REDNO ali honorarno zaposlim več telefonistk. Warmont, Rado Ovčar s.p., Kajuhova 4, Slov. Konjice, tel.: 041/667-958

17001416

ZAPOSLEM gradbenega delavca za nizkoogradbeno dela, z izpitom B kat., iz okolice Kranja. Gragor Tomaž Rogelj s.p., Nova vas 40, Preddvor, tel.: 041/347-429

17001415

AVTOMEHANIKA z izkušnjami, zaposlimo za nedoločen čas, Pooblaščenec servis Mazda, Fiat, Nissan Avto Močnik d.o.o. Kranj, Britof 162, tel.: 040/683-710

17001496

IŠČEM

IŠČEM DELO - glasbeno zabavni duo vam popestri zabavo, praznovanje, piknik, poroko, tel.: 031/325-654

17001477

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net

17001166

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišč, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838

17001154

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741

17001220

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166

17001136

BELJENJE, glajenje sten, barvanje ograj, vrat, fasad in napuščev, antičivni premazi prosti plesni ter dekorativni ometi in oplske vam nudi Pavel Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909

17001083

EKOCLEAN, d.o.o., Podlujbelj 259, Tržič nudi čiščenje in razrez cistern ter filtracijo olja! Pleskanje stanovanj in stopnišč, tel.: 041/989-987

17001167

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871

17001155

KERAMIČARSTVO Janez Kleč, s.p., Milje 77, Visoko vam nudi kvalitetno in ugodno polaganje keramičnih ploščic in adaptacije kopalnic, tel.: 051/477-438

17001149

POSEK in spravilo lesa, možnost odkupa lesa na panju. M-LES, Matej Urh, s.p., Bodešče 18, Bled, tel.: 031/561-613

17001214

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko

V neizmerni žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 90. letu tiho zapustil naš dragi

ANDREJ ŽAGAR

iz Radeč

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 29. aprila 2017, ob 11. uri na pokopališču v Žabnici. Žara bo na dan pogreba od 9. ure dalje v poslovlilni vežici na tamkajšnjem pokopališču.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta in ata

JERNEJA ARHA

iz Kranja

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, bivšim sodelavcem, joštarjem in balinarjem za izrečena sožalja, sveče, cvetje in darove. Hvala gospodu župniku za lep obred. Hvala gospodu Janezu Dolinarju za ganljiv govor. Hvala tudi pevcem za lepe pesmi.

Žaluoja žena Marija in hčerki Irena in Damjana z družinama

ZAHVALA

Hvala ti, oče, za dom in življenje, hvala za čast, za ljubezen, skrbi, hvala za nauke in lepe nasvete. Oče, naj večna ti lučka gori.

V 63. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi

PETER PUŽEM

iz Naklega

Iskrena hvala vsem, ki ste nam v času bolezni in smrti stali ob strani. Hvala vsem za darovano cvetje, sveče, sv. maše in izrečeno sožalje. V naših srcih bo ostal za vedno.

Žaluoja vsi, ki ga imamo radi
Naklo, april 2017

ZAHVALA

V 87. letu starosti se je od nas poslovila naša draga mama in babica

MARIJA AMBROŽIČ

rojena Belehar iz Koritnega pri Bledu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja. Posebna zahvala osebjem Doma dr. Janka Benedika Radovljica za dolgoletno oskrbo, župniku za lep pogrebni obred, pogrebni službi Akris in pevcem za lepo slovo.

Žaluoja vsi njeni

ZAHVALA

Srce je omagalo, in tvoj dih je zastal, a nate spomin bo večno ostal.

V 67. letu starosti smo se 21. 4. 2017 poslovili od dragega sina in brata

MILANA POPOVIČA

iz Stražišča pri Kranju

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje, darovane sveče in cvetje. Posebno se zahvaljujemo osebjem SVZ Hrastovec in župniku g. Bojanu Likarju za lepo opravljen obred, pevcem in pogrebni službi Komunalnega podjetja Kranj. Hvala vsem, ki ste bili z nami ob njegovem slovesu in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Mama Marica, sestra Majda in brat Stane

ANKETA

Pred praznikom dela

SAMO LESJAK

Mimoidoče smo povprašali, kako bodo preživeli prvomajske praznike in kaj jim mednarodni praznik dela ter simbol pravic delavskega razreda danes, v obdobju krize delavskih vrednot, še pomeni.

Foto: Matic Zorman

Sara Zornada, Škofja Loka:

»Prvomajske praznike bom preživela večinoma doma, na predvečer praznika pa se bom v družbi prijateljev odpravila na kresovanje. Prav je, da se ohranja tovrstna tradicija ob prvem maju.«

Ivica Pavleковиč, Kranj:

»Za praznike se bom z družino odpravil na Hrvaško. Tudi tam pa se žal tako kot v Sloveniji izgublja nekdanji pomen praznika delavskega razreda.«

Zdenka Krajnc, Radomlje:

»Žalostno pa tudi v nasprotju z zakonodajo je, da bomo morali mnogi tudi v času praznikov delati, pa čeprav je pred leti večina pri nas celo na referendumu glasovala proti temu.«

Anja Mazi, Šenčur:

»Praznične dni bom preživela v dobri družbi v toplih južnih krajih. Upam, da se na državni meji ne bo ponovilo stanje nenormalnih prometnih zastojev.«

Žiga Zupan, Kranj:

»Simbolna vrednost prvega maja vsako leto žal vse bolj upada, saj so razmere, v katerih živi večina prebivalstva, vse slabše. Pa vendar, ne smemo izgubiti upanja.«

Uredili pot k slapu Peričnik

Pred začetkom poletne sezone so v javnem zavodu Triglavski narodni park poskrbeli za vzdrževalna dela na poti pri slapu Peričnik, da bi zagotovili večjo varnost obiskovalcev in preprečili širjenje erozije.

MATEJA RANT

Mojstrana – Urejanja poti so se v javnem zavodu Triglavski narodni park (TNP) lotili v sodelovanju s Turističnim društvom Mojstrana, Komunalo Kranjska Gora, Turizmom Kranjska Gora, kranjskogorsko občino in lastnikom zemljišča. Kot je pojasnila predstavnica za stike z javnostmi v TNP Tina Markun, so bila obsežnejša vzdrževalna dela potrebna

zaradi slabega stanja obstoječe poti ter številnih erozijskih žarišč in bližnjic.

Z izvedenimi deli naj bi v prihodnje prispevali tudi k preprečevanju hoje po brezpotjih. Zato obiskovalce Triglavskega narodnega parka obenem pozivajo k upoštevanju priporočil obiskovanja, predvsem hoje po vzdrževanih in označenih poteh. »Tla v gorskem svetu so zelo občutljiva, pogosto jih pred erozijo varuje le

tanka plast vegetacije. Ta je sicer prilagojena na zahtevne naravne razmere, vendar kljub temu ranljiva,« pojasnjuje Tina Markun in dodaja, da poškodbe vegetacije zaradi pogostega gibanja zunaj urejenih in označenih poti lahko povzročijo njeno uničenje in s tem erozijo tal. Posebno obremenjeno je rastlinstvo ob planinskih poteh, zato v javnem zavodu TNP v sodelovanju s Planinsko zvezo Slovenije in

V javnem zavodu TNP v sodelovanju s Planinsko zvezo Slovenije in drugimi upravljavci poti želijo spodbuditi slehernega obiskovalca, da za gibanje v naravi, zlasti v visokogorju, uporablja označene in urejene poti.

drugimi upravljavci poti želijo spodbuditi slehernega obiskovalca, da za gibanje v naravi, zlasti v visokogorju, uporablja označene in urejene poti. »Naravovarstveni, upravljavski in estetski vidiki obiskovanja občutljivega gorskega sveta zahtevajo od obiskovalca, da spoštuje krhkost življenja v gorah,« opozarjajo v TNP.

Pot do slapu Peričnik je pred več kot stoletjem s pomočniki uredil Jakob Aljaž. Slap je relativno lahko dostopen, kljub temu pa v TNP obiskovalce opozarjajo, da gre za območje gorskega sveta, dostopne poti pa imajo značaj planinskih poti. Zato priporočajo varno in strpno hojo po poti ter uporabo ustrezne obutve.

Z obnovo poti k slapu Peričnik so med drugim zagotovili večjo varnost obiskovalcev.

Sadike hrušk za najmlajše občane

Župan Žirovnice je podaril 47 sadik hrušk otrokom, ki so se rodili v zadnjem letu.

Sadiko je dobil tudi mali Mark Dolžan, ki se je rodil 22. decembra lani. / Foto: Primož Pičulin

URŠA PETERNEL

Žirovnica – V žirovniški občini so lani začeli lepo tradicijo: vsakemu otroku, ki se je rodil v zadnjem letu dni, na dan zemlje podarijo avtohtono sadiko drevesa. Letos je župan Leopold Pogar 47 malčkom in njihovim staršem na simpatični slovesnosti podaril 47 sadik hrušk. »Že lani smo se odločili, da bomo vsakemu novorojenemu otroku v naši občini

podarili avtohtono sadiko drevesa, kot simbolično dejanje, da naj vsak Slovenec zasadi vsaj eno drevo v svojem življenju. Zakaj torej tega ne bi storili ob rojstvu? Zdi se mi, da je dan zemlje zelo primerna priložnost in kot sem dejal staršem, naj drevesa rastejo skupaj z otroki, oboji naj postanejo veliki in mogočni,« je dejal župan. Kratek program je pripravil vrčevski pevski zbor, po sprejemu pa so se vsi posladkali s sadjem.

Dobrodelna akcija Pomagajmo preživeti

Ljubljana – Slovenska karitas deveto leto zapored pripravlja vseslovensko dobrodelno akcijo Pomagajmo preživeti. Z akcijo želijo zagotoviti materialno pomoč v obliki hrane in plačila položnic osebam, ki so v težavah zaradi brezposelnosti oziroma nerednih ali prenizkih prihodkov. Zato tudi letos pozivajo k solidarnosti. Vsi, ki bi želeli sodelovati v akciji, lahko sredstva nakažejo na račun Karitas SI56 0214 0001 5556 761, namen Pomagajmo preživeti, sklic SI00 930. Zgibanika s položnico je na voljo na spletni strani Karitas ter na sedežih župnij in vseh poštah po Sloveniji. Ob tem so v Karitas še pojasnili, da so lani s pomočjo darovalcev v omenjeni akciji zbrali 168 tisoč evrov, pri čemer so največji del sredstev namenili za nakup hrane in plačilo položnic za stanarino ter stroške ogrevanja in elektrike. Manjši del sredstev so namenili še za higienske pripomočke in drugo najnujnejšo pomoč. S tem omogočajo lažje preživetje gospodinjstvom, ki se znajdejo v materialni stiski.

vremenska napoved

Danes bo sprva deževno, popoldne pa bo dež ponehal in oblačnost se bo trgala. Pihal bo jugozahodnik. Jutri bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo, popoldne bodo krajevne plohe. Zjutraj bo po nižinah megla. V nedeljo bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

8/16 °C

SOBOTA

5/16 °C

NEDELJA

2/18 °C

